

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

בני ברק - אלעד

ה' טבת תשע"ב

ייגש

שנה ט"ז גליון תשמ"א

תוכן הענינים

לקח טוב.....א'	שבת בשבתו.....ב'	דבש תמרים.....ג'	בשפתי צדיקים.....ד'	פרפראות לחכמה.....ה'	פניני התורה.....ו'	ודרשת וחקרת.....ז'	חוקים להורות.....ח'	לוח ההילולא.....ט'	הילולא דצדיקא.....י'	דבר בעתו.....יא'	משולחן מלכים.....יב'	דברות קודש.....יג'
----------------	------------------	------------------	---------------------	----------------------	--------------------	--------------------	---------------------	--------------------	----------------------	------------------	----------------------	--------------------

טו"ב להודות לה' ולזמר לשמך עליון

שבת יקר וגדולה, לאל נורא עלילה, שהחיינו וקימנו, ולזמן הזה הגיענו, נופת תמונה שפתותינו, כעבור חמשה עשר שנים כולן שוין לטובה מועת הופעת גליונינו, "מזל התאחדותנו", המשמש כשופרה של קהילתנו, ומאיר בתי אנשי שלומינו, ומן הבאר ההוא ישקו העדרים, בהני מדורים, באופן נאה ערוכים וסדורים, כאשר עינינו תחזינה מישרים, הן ב"לקח טוב" אלו הדברים, שנלקמו מפי סופרים וספרים, ומדי "שבת בשבתו" נאמרים, ומאידך גיסא ב"דבש תמרים", מרבותינו הקדושים והטהורים, גם "בשפתי צדיקים", אמרי קודש בכיור הפסוקים, עוד בו "פרפראות לחכמה" המלאים זיו ונוגה מפיקים, וכן ב"ודרשת וחקרת" פלפולים נחמדים וחידושים מבריקים, ואף גם זאת "פניני התורה" מהנלמד בחבורת יסודי התורה חידושים נפלאים ומתוקים, גם לרבות "חוקים להורות" אשר בו חידושי הלכות מדברי הפוסקים, כמו כן ב"הילולא דצדיקא" תולדותיהן ומעשיהן של צדיקים, ובימי חגים וחמנים, "דבר בעתו" בגודל קדושת הימים הנעלים.

אחרון אחרון חביב, זה ארבעה שנים מאז אשר נטלנו על שכמינו, להרוות צמאון אנשי שלומינו, בהעתקת השיחות קודש מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א אשר זכו לעלות על "שולחן מלכים", ובמקראי קודש מתענגים בתענוגים, תלמידים וחסידים אשר באילנא דחיי קשורים ואדוקים, וכן ת"ח ורבנים בכל קצוי תבל מברכים עליהם ברכת הנהנין, ומשבחים במודים דרבנן.

ובכן הזמן גרמא לתת הודאה על העבר בהני מילי מעלייתא, על גליונינו אשר מופיע זה רבות בשנים כולן שוין לטיבותא, וכל העם הרואים את הקולות מדי שבת בשבתא, מברכים עליו ברכת התורה ביקר ורבותא, וכל רואיהם יגילו לאורו בשמחה ובחדוותא, בהתענג נפשם כראותם פארה הודה וזיו הדרתא.

והיות שקי"ל כבית הלל שמוסף והולך ומעלין בקודש, אמרנו לבוא באומ"ר הבא מן החדש, ומדור זה בשם "לוח ההילולא" יכונה, ובעזרשי"ת יכיל בקרבו תולדותיהם של צדיקים בעלי ההילולא של כל שבוע הבעל"ט, ותקותינו איתנה שיתענגו בה הקוראים, להעשיר ידיעותיהם בתולדות ועובדות נפלאים.

כפינו פרושות לשמים, בתפילה ובתחנונים, לפני שוכן מעונים, שנזכה עוד רבות בשנים, דשנים ורעננים, להמשיך בעבודתינו עבודת הקודש כמו ובנעימים, להרוות את צמאון קוראינו הנאמנים, מתורת ה' אשר יקרה הוא מפנינו, ומאלפי זהב ואדרכמונים, וכל הצדיקים אשר על תורתם אנו נשענים, וממיימיהם אנו שותים, יגינו עלינו בתורתם, וימליצו טוב בעדינו בצדקתם, ונוכל להמשיך בעבודת הקודש בזכותם, עדי נזכה ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי עולמים, בבנין ציון וירושלים, בביאת משיחו הולך תמים, ובראשינו מלכינו רבינו הגה"ק שליט"א אביר הרועים, במהרה בקרב הימים, אכיה"ר.

לוח הזמנים

ייגש

החילון מוצאי שבת

5:50	4:22
5:49	4:21
5:49	4:21
5:53	4:25
6:53	5:25
6:06	4:38
5:33	4:04
5:34	4:05
6:03	4:34
6:02	4:08
5:58	4:23
5:13	3:43
5:11	3:43
5:56	4:25
9:58	8:27
21:23	19:55
17:22	15:54

סוכות

ברוקלין
קריית יואל
מאנסי
לעקוואוד
מיאמי
לאס אנדזשעלס
מאנטרעאל
טהאט
טראנטא
ירושלים
בני ברק
לאנדאן
מאנטשעסטר
אנטווערפן
מעלבירן
בונקס איידעס
ווינץ

לחכסת מודעות, ברכות
מו"ט, הנצחת שם,
לעילוי נשמת, וכו'
יפנו לאפיס כולל
עצי חיים בברה"ב:
1-888-732-6347
EXT 4
1-888- REF - MEIR

יחסי התורה והיחסי

יום ראשון	ו.
יום שני	ז.
יום שלישי	ח.
יום רביעי	ט.
יום חמישי	י.
עש"ק ושבת	ק חדרה

מצילה וְתוֹרָה אֶת־אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל



ביקרא דאורייתא מתכוננים אנו בעזהש"ת לדרך על המוגמר
ולחגוג בשמחות התורה את חגיגת

הכנסת ספר תורה

עיתתקיים אי"ה בעת ביקורו הרם של כ"ק מרן רבינו הגה"ק שר"יט"א

ופונים אנו בזה אל ציבור אנ"ש שיחיו אשר עדיין לא סיימו לשלם
את התחייבותם שקיבלו עליהם, שיואלו נא לשלם הכל בהקדם,
בכדי שנוכל לסיים את הס"ת בכי טוב

תל"ת כבר נרכשו ע"י אנ"ש כ-170 עמודים מוהס"ת
ועדיין נשאר לרכוש הזכותים של 80 עמודים האחרונים

ומכאן הקריאה יוצאת

במיוחד לאברכי אנ"ש אשר עדיין לא רכשו לעצמם זכות בס"ת
להצטרף ולהיות נמנה לדבר מצוה רבה זו

כמו"כ ניתן לרכוש את הזכותים של מזמוטי הס"ת

דחינו: כתרה של תורה, עצי חיים, יד, טס, לבוש הכתונות וחגורת - לימות השנה ולימים נוראים, גידי ותפירת הס"ת

לפרטים נוספים ניתן לפנות אל נבאי הוועד:

הרד שלמה זלמן גראס היו והרד יוסף לייב יוזשעף היו

בימים שילפני הכנסת ספר תורה
תנתן זכות לכל אלו שילקחו חלק בס"ת
לכתוב אות בספר התורה
פרטים יבואו

ביקרא דאורייתא

ועד כתיבת ספר תורה שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר כ"ב

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים,
ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני,

אמרו ז"ל (בראשית רבה צג, ו) מצינו הגשה לתפלה כי תפלה היא לשון דביקות מלשון (בראשית ל, ח) נפתלי אלקים נפתלתי כי על ידי תפלה הוא מדבק עצמו באלקותו יתברך שמו, ואז כשדבק באלקותו יתברך שמו, אז בודאי תפלתו עושה רושם, ואמרו ז"ל (ראש השנה יח) התפלל ולא נענה יהוה ויתפלל, ולא יתייחס את עצמו מן הרחמים, כי יתברך שמו הפץ ורוצה ומתאוה לתפלות ישראל ואף על פי שלא נענה אדם עדיין בתפלתו, לא יאמר כבר נסיתי הרבה פעמים, ואינו רואה שום ישועה על ידי תפילתי, רק עם כל זה יאמר בלבו אהזור ואתפלל תמיד לו יתברך שמו, כי בוודאי אהיה מעורר רחמנותו יתברך שמו, כי יתברך שמו הפץ שלא ידה ממנו נידה, וישגר את תפלתו בפי להתקבל לפניו יתברך, כיון שיש בנו חלק אלוך ממועל, ולמענו יעש לקבל תפילתי, ותהי תפילתי שגורה בפי ויתקבל, והוה מרמז בכאן, שראשי תיבות ויגש אליו יהודה, הוא א"י, שפירוש ששואל איה חסד האל וישועתו על ידי תפילתי, ומרמז לנו הכתוב שיתרץ לעצמו על זה, שלא יתייחס את עצמו מן הרחמים, כי בי אדוני, כי יש בי חלק אלקי ממעל, ולכן ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני, ותעשה למענך ותקבל תפילתי.

(דע קודש)

☆

ויגש אליו יהודה, י"ל דהנה כשיש איהו צרה ד'ו לאיש הישראלי, ורצה להתפלל להקב"ה, צריך שיהיה עיקר תפילתו בצער השבינה, כי כביכול כשאדם מצטער שבינה מה אומרת וכו' (סנהדרין מ, ב), ולהתפלל למען השם כבודו יתברך, ואז בוודאי יענה בתפילתו, וזהו בעת שיגש צריך להתפלל באמרו בי אדוני, היינו שאדוני כביכול גם כן בצער הזה, ואז

וודאי הקב"ה מררם עליו ומושיע לו מצרתו.

(מבשר צדק)

☆

אם לא ירד אחיכם הקטן אתכם לא תספון לראות פני,

כי הנה זאת ידוע שעיקר ומקור של כל המדות היא מדת ענוה, כי מכל המדות לא נשתבח משה רבינו, אך במדות ענוה, וז"ש הכתוב אם לא ירד אחיכם הקטן אתכם, ר"ל אחיכם הקטן שהוא באמת קטן וד"ל אתכם יהיה בעיניכם כאלו דומה ושוה לכם, אם לא באתם למדרגה זו, לא תספון לראות פני היינו פני השבינה על דרך (ישעיה נג, טו) אני ראשון את דכא ואם לאו אני והוא יכולך לדור (סוטה ה).

(דגל מחנה יהודה)

☆

ועתה ישב נא עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער יעל עם אחיו כי אך אעלה אל אבי והנער אינני אתי, הנה נער מרומו על תיקון ימי הנערות, וגם בא לרמוז על התפלות שהיו בלי כונה ונדרו לחיץ, שלא היה להם עליה למעלה, שזה נקרא בחינת נער כמבואר בספרים הקדושים וזה הפי' ועתה ישב נא עבדך תחת הנער היינו שהאדם צריך לשוב על ימי הנעורים, ועל התפלות שהיו בלי כונה בחינת נער, והנער יעלה עם אחיו, היינו שגם ימי הנעורים, והתפלות שנדרו לחיץ יעלה עם אחיו, שיהיה להם התחברות שגם המה יעלו לרצון לפני השם יתברך, כי אך אעלה אל אבי והנער אינני אתי, היינו שאך יוכל להיות לנו עליה והתחברות לאבינו שבשמים, אם הנער אינני אתי, שימי הנערות אינם מתוקנים כראוי.

(פנחס יחזקאל)

☆

ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם וגו' כי למחיה שלחני אלקים לפניכם, יל"פ עפ"י מאמר חז"ל אין ועתה אלא

תשובה, דהנה כשהאדם עושה תשובה אף על פי כן הוא מוצר ודואג מאוד על העבירה שעשה, שאף על פי שעושה תשובה, מכל מקום עבר על רצון הבורא יתברך שמו לזה אמר ועתה היינו אם עושים תשובה באמת אל תעצבו וגו' כי יש לחשוב שהעבירה רחמנא ליצול היה לכבה, שנודע שלפעמים איהו נשמה בעמק, ואינה יכולה לצאת משם ובסבת זה שעשה העבירה רח"ל, הוציא הנציצות הקדושים משם וכשהוזר בתשובה שלימה מוציא גם הקדושה שהיה מובלע שם, וזהו כי למחיה שלחני אלקים לפניכם.

(דברי יחזקאל)

☆

ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלקים וישמיני לאב לפרעה, ויכוזר על פי מה ששמעתי מאמאמור"ד (ממאגליצע) ז"ל, כי בדור הזה עיקר העבירה הוא רוח נשברה, לכן בדור הזה שנתרבה תוקף הצרות והלא דדינא קשיא רח"ל, צריך להיות עיקר העבודה ברוח נשברה, למחיתו שהוא רחוק תקיפה נשברה, והנה על ידי שפלות ורוח נשברה, גורם גם כן השראת השבינה בק ישראל כמו שכתוב (ישעיה נג, טו) אשכח את דכא, וזהו ועתה לא אתם נודע אמרם ז"ל (בראשית רבה כא, ו) אין ועתה אלא תשובה והיינו כי עיקר התשובה הוא לא אתם שאתם תהיו בבחינת לא ואין היינו בבחינת שפלות וענוה, ועל ידי זה שלחתם אותי הנה, היינו על ידי רוח נשברה ממושכים אותי אליכם, כמו שכתוב אשכח את דכא, כי האלקים ירצה גם כן כששורה על העולם בחינת אלקים מדת הדין, צריכים גם כן לאחוז במדת שפלות ורוח נשברה כמבואר, ועל ידי זה וישמיני לאב לפרעה, רצונו לומר אהיה לאב ואדון על בחינת הדין להמיתו לרחמים אמר כן יהיה רצון. (אמרי אלימלך)



הודעה ובקשה

היות ובעת ביקורו הרם של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א בחודש שבט הבעל"ט
תתקיים אי"ה

מעמד "יובל השישים"

להתייסדות מוסדותינו הק' פה בבני ברק יצ"ו

ובדעתנו בעזהשי"ת להעלות ולתאר על גבי הכתב
זכרון הימים הראשונים
תולדות והשתלשלות התייסדות הת"ת וכדומה.

ע"כ שטוחה בזה בקשתנו בפני כל מי שיודע איזה זכרונות
או פרטים מבימים ההם, וכן מביקוריו של רביה"ק זי"ע
בבניני הת"ת ברח' רמב"ם וברח' הלפרין
וכן כל מי שיש תחת ידו תמונות מבניני הת"ת
או תלמידי הת"ת בשנים ההם וכדו'.
וכמו כן זכרונות מביקורי רבינו הגה"ק בעל ברך משה זי"ע
בבנין הת"ת.

יואיל נא בטובו להתקשר בהקדם
להר"ר משה פייערווערגער הי"ו

054-8479050

בתודה וגברכה
העורכים

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים על פרשת השבוע ערובים וסדרים

שבת בשבתו

קדושת השבת

ויגש אליו יהודה וכו', כי שבת היא בחינת א"י, והנה אמרו ז"ל בש"ס כי בא"י אין הכעס שורה, ע"כ גם ש"ק שהיא בחינת א"י סגולה להשקט הכעס. ונודע מדברי התיקונים אשר בש"ק הולכים התפלות מהצדיק להקב"ה כביכול בלי ממוצא משא"כ בשאר ימות החול שהולכים ע"י מלאך מט"ט. וע"כ יהודה שבא אל יוסף להשקט כעסו אמר בי אדני, כי שבת היא בחינת מלכות נגד ספירה שביעית שהוא יום ז' בשבוע, ע"כ יהודה שהוא בחינת מלכות רומז על ש"ק, ואמר בי אדני שיש בי כח שבת, אשר אז ידבר נא עבדך דבר באזני אדני כי בש"ק מדברין כל הדיבורים באזני אדני והולכים להש"ת כביכול בלי ממוצא, ולזאת אל יחר אפק, כי ש"ק הוא תיקון להשקט הכעס.

(עשרת ישועה)

השבת משיפע לכל ימי השבוע

ולאביו שלח כזאת וגו' מוטב מצרים, פירש"י ששלח לו גריסין של פול וי"א יין ישן, י"ל דאיתא בס' יצירה המליך אות ת' בחן וכן בשבת, וגריסין של פול אשר אשר כשתשבר מספר פול כי גרס לשון שבר ראו) אזי חציה עולה ח"ן גם יוסף (המשלה עם מספר י"ן ישן פ"ל עולה שבת), ונוכל לרמוז ולאביו שלח כזאת עולה חת"ך כי הוא המשביר שנמסר לו סודות התעוררות השפע גם תראה כי שבת במ"ק בגד לשון מזל (פשוט ידכם במדוד גד גדוד יגידו) אשר אז ממשיכים שפע ממזל דכל מזונו ביה תליא לכן רימז לו בהדורן שבת כנזכר המכין השפע (אתון ג"ד ג' סעודות ד' סעודות דשבת כמ"ש במק"א בזה).

(אור למאיר)

היחוד בשבת רק ע"י הצדיק ולא ע"י מלאכים

הוציאו כל איש מעלי כו' ולא עמד איש אתו. הנה אמרו ז"ל וטובו טבחו והכן, שהוא הכנת סעודת שבת, נמצא באו לשם ערב שבת, כי אז הוא זמן הכנה הסעודה, וכמו שכתוב והיה ביום השישי והכינו, ובבקר תיכף נסעו לדרכם, כמו שכתוב הבוקר אור והאנשים שלחו ואם כן הסעודה שאכלו עם יוסף היתה סעודה הראשונה של שבת, שהוא ליל שבת, וידוע אשר בחול היחוד הוא על ידי מטטרון, מה שאין כן בשבת הוא על ידא דצדיק, ועל כן אמר הוציאו כל איש מעלי רמז על המלאכים שנקראים אישים, רק שהיחוד יהא על ידא דצדיק, על דרך הכתוב וכל אדם לא יהיה באוהל מועד שדרשו חז"ל (ירושלמי יומא פ"א) אפילו המלאכים, וזהו ויכינו את המנחה עד בא יוסף בצחרים, כי שני מלאכים מלוין לאדם בכניסת שבת מימין ומשמאל בבחינת מיכאל וגבריאל, ועל כן אנו אומרים שלום עליכם מלאכי השלום, ורמזו זאת בצחרים עולה מיכאל וגבריאל, ואחר זה אנו אומרים שאתכם שלום והוא כמו שאמר יוסף הוציאו כל איש מעלי, ועל כך הסופי תיבות של ויקרא הוציאו כל איש מעלי עולה מיכאל וגבריאל. אחר כך מצאתי בספר נזר הקודש כדברינו אשר סעודת יוסף עם אחיו היתה בליל שבת עיי"ש ונהגית כי כונתה האמת.

(אמרי נועם)

סעודות שבת

ויאמרו ההייתנו נמצא חן בעיני אדני וכו' וישם אותה יוסף

לחוק וכו' על אדמת מצרים לפרעה לחמש, הנה הרב מברטנורה ז"ל כתב דגמ"ח בממונו יש להם שיעור שיתן בכל פעם חמישית מהריוח שבנכסיו ע"ש, ובזה נ"ל דלכן מצוה לאכול בשבת ג' סעודות משום דאכילת האדם שהוא שלא בקדושה אין עולה למעלה רק ע"י אכילה דשבת ולכן אנו אוכלין ג' סעודות שיעלה על החומש מכל הסעודות שאדם אוכל בכל השבוע דהיינו שתיים בכל יום ויום מימי החול, עולה י"ב וג' דשבת עולה לט"ו נמצא שהגמ"ל סעודות דשבת הם החומש מכל הסעודות והוא כולה קודש ועי"ז הוא מעלה כל האכילות שלא בקדושה, וזה וישם אותה יוסף לחק על אדמת מצרים דזה שאינו בקדושה הוא נקרא מצרים לתת החומש וזה לפרעה לחמש.

(אך פרי תבואה)

שבת אחים

ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף, יוסף הוא בחי' צדיק יהודה הוא בחי' שבת וע"כ כשנפגשו שניהם הצדיק עם בחי' שבת, המשיכו השפעה בבני חיי ומזוני. לחם, הוא מזוני. לפי מרומז על חיי שהדבור שבפה הוא עיקר חיות האדם. הטף הוא בני. ואביו הק' ז"ל אמר ועמך כלם צדיקים, שע"י שיושבים בשבת אחים גם יחד בש"ק זוכים לבחי' צדיקים, ויכולים להמשיך כל מיני השפעות טובות בני חיי ומזוני, והיינו שא"ל הקב"ה לשבת כנסת ישראל יהיו בן זוגך, כנסת הוא לשון כנוס גם יחד, ע"י שיושבים גם יחד בשב"ק זה יהיה בן זוגך לקבל השפעת הש"ק. (בית אברהם)

לימוד בשב"ק

אל תרגזו בדרך. וכתב רש"י ז"ל אל תתעסקו בדבר הלכה שלא תרגזו עליכם בדרך, והנה לכאורה קשה הלא אדרבה אחז"ל מי שאין עמו לוי' בדרך יעסוק בתורה שהתורה משמרת אותו, וא"כ למה צוה עליהם שלא יתעסקו בדבר הלכה, אמנם י"ל דהנה מבואר בהאר"י ז"ל דתיבת הריעו לד' כל הארץ הוא ר"ת הלכ"ה השתחוו לד' בהדרת קודש הר"ת הוא קבל"ה, וכתב דבימי החול צריך ללמוד הלכה ובשבת קבלה ע"כ, והנה ידוע דיוסף הוא בחי' שבת ולכן צוה להם שלא ילמדו הלכה רק קבלה.

(אך פרי תבואה)

הכנה לשב"ק

ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה, ונראה לפרש על פי מה שכתב בספר"ק נועם אלימלך מהרה"ק מליזענסק זי"ע לפרש מאמר הפסוק והיה ביום השישי והכינו והיה משנה, היינו אשר באם קדושת השבת יוצא לקראת האדם תיכף ביום השישי בבוקר אז מזה הוא סימן אשר תורתו שלמד בימי השבוע היתה תורת אמת, וזה והיה משנה זה תלמודי עיין שם, והנה יוסף רומז על יום השישי ספירה שישית שהוא יסוד צדיק ויהודה בחינת מלכות מדה שביעית שהוא שבת קודש, וזהו ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף היינו באם נשלח לקראתו עוד ביום שישי הרגשת קדושת שבת קודש, וכמו שאומרים (בתפלת ליל שבת קודש) בואו ונצא לקראת כלה כי גם הכלה שבת מלכתא יוצאת לקראתנו, אז הוא הסימן להורות לפניו גשנה, היינו כל מה שעוסק בהוראה ולימוד היה תורת אמת לשמה, למען להגיש ולקרב עצמו אל הקדושה. (אמרי נועם)



פנח"ס בדין הוא שיטול שכרו

מריחוק מקום וקירוב לב, נשגר בזה ברכת מזל טוב, וברכות לרוב, קדם ידידינו הנעלה והנכבד, עושה ומעשה צדקה וחסד, האדם היקר באנשים, ראש וראשון כל דבר שבקדשים, איש חמודות ורב תבונים, שמו מהללים בשפתי רננים, תומך נלהב של כוללינו הק' ברוח אמונים,

הרבני הנגיד המפואר, מוכתר בכל תואר

מו"ה פנחס פראנקל הי"ו

אב"י בוויילאמסבורג יע"א

לרגל השמחה שבביתו בהכנס בנו ני"ו לעול התורה והמצוות

זכות מעשיכם הכבירים בצדקה וחסד זה רבות בשנים, תעמוד לכם לראות דורות ישרים ונאמנים, תענוג ונחת מכל יוצאי חלציכם, כל ימי חייכם, ומשמחה זו יושפע לכם רב ברכות ושובע שמחות, ותזכו להמשיך בפעליכם מתוך הרחבת הדעת וכט"ס.

המברכים למען שמם בשמחה ובהערכה

הנהלת הכולל

דבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

הטובים, ולפיו במקום פיקוח נפש יש לבקש במעשיו הטובים כמו שמותר להציל עצמו בכתרה של תורה משום פיקוח נפש, וז"ש ויגש אליו יהודה ויאמר, ובמדרש אין הנשה אלא תפילה והיינו שהתפלל אל ה' ואעפ"י שאין תלות במעשיו הטובים דעבדות הוא רק כמו עונש ממון ואולי יכול לפדות עצמו, לזה אמר יהודה והי כראותו כי אין הנער ומת, וא"כ שיד בזה טענת פ"נ ובכח"ג מותר להתפלל ולתלות במעשיו הטובים דאין לך דבר שעומד בפני פ"נ.

☆

ויגש אליו יהודה וגו' אפ"ל לפי מה שכתבו המפרשים דלכן צוה פרעה לזרוק כל הבן היולד לים ע"י המילדות, דאין שליח לדבר עבירה והשליח חייב ושלוחיו פטור לזה עשה הכל ע"י שליח כדי שיפטור הא ויהי החיוב עליהם, ובערבי נחל כתב לסתור טענה זה דלא אמריי אשלד"ע אלא בהסתה בעלמא, ולפי דבריו היכא שיד המשלה תקיפא על השליח ובע"כ לעשות השליחות לא אמריי אשלד"ע ודמי לחצר דלא שיד אשלד"ע משום דבע"כ מותיב ב"י, וא"כ אע"פ שפרעה אינו רק משלה אפ"ה חייב כיון שהי' מלך עז ובע"כ הוצרכו לעשות דבריו ע"כ, והנה אף ביוסף הי' הכל ע"י שליח וכמח"כ כי המלץ בינותם, וחשב יהודה כי אולי זהו טעותו שיוכל לצער אותם בלי שום עונש כי אשלד"ע, וכפי שהי' טעותו של פרעה בזה, ולזה אמר לו ידבר נא עבדך באזני אדני דייקא בלי שום ממוצע, ואל יחר אפך ע"י, שאינני גורם לך עונש ע"י שאני מסיר השליח, כי כמוד כפרעה וכפירש"י חשוב אתה בעיני כמלך, וכיון דיש לך דין מלך לא שיד אשלד"ע ואין נ"מ בהסרת השליח.

(דברי יואל)

ויגש אליו יהודה וגו' ונראה עפ"י המבואר בספח"ק שמי שאינו שם מבטחו בעניני עוה"ז בסיבת השתדלותו ופעולותיו, כי אם בהי מבטחו, וכל השתדלותו הוא רק לצאת ידי חובתו להשלים צוואת הבורא ית' שעליו לעשות ולהשתדל לחרוש ולזרוע, אבל אינו בטוח על ארץ החרושה והזריעה רק על ה' מבטחו שגייענו טרפו ע"י הארץ ואם לאו יטרפנו ע"י סיבה אחרת הטוב בעיניו ית', א"כ לא איכפת ל"י להרכות בהשתדלותו יותר ויותר כדי שיבא עשייתו לתכלית הנרצה, כי בטחונו על ה' הטוב ולא על הפעולה, וז"ש ויגש יהודה ויאמר בי אדני, ר"ל שבי היינו בקרבי ולבי אדוני שבשמים שעליו אני אשליך יחי וכו' אשים מבטחי, ע"כ מה שידבר נא עבדך דבר אינו בתוכית הלכ רק בשביל שצריך אני להשתדל בכל מה דאפשר להשלים צוואת הבורא ית', ע"כ לא איכפת לי אם רק באזני אדוני היינו שדברי לא יכנסו בלבך רק באזניך, כי בטחונו רק על ה' אלקיו ולא בו. (קדושת יום טוב)

☆

ויגש אליו יהודה. יבואר עפ"י מה שאייבנמי מעשה דר"ט שרצו לזרוק אותו בנהר והציל את עצמו במה שאמר אוי לו לטרפון שזה הורגו והצטרע כל ימיו ע"י שהשתמש בכתרה של תורה ואמרין שם הטעם לפי שר"ט עשיר גדול היה והיה יכול להציל עצמו ולפייסו בממון ע"ש, ומבואר דהיכי דיש לפדות אי"ע בממון אסור להשתמש בכתרה של תורה, אבל כאשר אינו יכול מותר, ובה יש לפרש דברי רש"י אע"פ שיש לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים אין מבקשים אלא מתנת חנם, דכשם שאסור להציל את עצמו בכתרה של תורה כך לא ירצו לבקש בתפלה משום מעשיהם

מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו וגו' בימי מגוריהם. יש לפרש עפ"י דכתיב ואברהם זקן בא בימים, מחמת שהיה מסגל מצות ומעש"ט ע"כ בא בכל הימים, ומפורש בפסוק יראה הי' תוסף ימים, ר"ל שע"י היראה ניתוסף לאדם ימים שע"י היראה מחיה הימים, והנה מגור לשון פחד ויראה כמו ויגר מואב וכן גורו לכם מפני חמת הרב, וז"ש מעט ורעים היו שני חיי, שהיו ימיו מעט, כי לא השיגו את ימי שני חיי אבותי בימי מגוריהם, ר"ל הפחד והיראה שהיה להם בימיהם בכל יום, אבל אני נעדר היראה לכך אני נעדר הימים.

☆

ויקרא הוציאו כל איש מעלי. הכוונה עפ"י דכתיב וימצאהו איש וגו' ויאמר האיש נסעו מזה, פירש רש"י מן האחות, כי שמעתי אומרים נלכה דתניה, פירש רש"י לבקש לך נכלי דתות שימיתוך, והנה על גוף המעשה שעשו ליוסף אין זה חידוש לאשר היו שונאין אותו בשביל שהביא דיבתם רעה אל אביהם, וכמו שאומר הכתוב וכי ימצא איש את אויבו ושלחו בדרך טובה, אבל העיקר מה שהרע ליוסף הוא מה שמקודם בואו אליהם הלכו לבקש לו נכלי דתות, כאשר העיד האיש שזממו כליותם ומחשבותם זמן זמנים טובא להמיתו, ובעת שם אל ליבו ענין זה לא היה יכול לסבול למחול להם, ובעת אשר רצה להתפייס עמם ביקש לבל יזכר ובל יפקד זה מאומה בלבו, ע"כ ויקרא, אל השמים מעל, הוציאי כל איש מעלי, הכוונה להוציא מלבו כל מה שאמר לו האיש הידוע, ונתמלא בקשתו ולא עמד איש אתו בלבבו בהתודע יוסף אל אחיו, כי היה לבבו שלם ונאמן עמם.

(ייטב לב)

☆



הכנו

אנשי שלומינו אחים לדעה
תושבי פאנטריאל שיחיו

התכוננו ביקרא דאורייתא
למגבית השנתית
להחזקת כוללנו הק'

שתתקיים אי"ה
בשב"ק זו פרשת ויגש

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

ויגש אליו יהודה

בחורף האחרון לימי חייו של הסבא קדישא מראדושיץ זצוק"ל. בשנת תרי"ג, יצאה גזירה מפעטרבורג שכל אחד מחובי לעמוד על המבחן לעבודת הצבא, וכשנתוודע הדבר להרה"ק מראדושיץ זצוק"ל הרעיש עולמות על זה לבטל רוע הגזירה, ושולח חסיד אחד עם ספר תורה בידו על הציון של היהודי הק' מפרשיסחא זצוק"ל לבקש רחמים שיתבטל הגזירה [כידוע שהיהודי הק' הבטיח לתלמידיו לפני פטירתו, שאם יהי' חלילה עת צרה ליעקב אזי יאספו עשרה אנשים וילכו על קברו וס"ת עמהם, ויתפללו שמה וממנה יושעו] ונגשו אליו מקצת מתלמידיו הק', ושאלו אותו מה שאסר הנודע ביהודה לילך לבית הקברות עם ס"ת שמא ימצא חסר אפי' אות אחת דיכול לגרום ריעותא ח"ו, והשיב להם בזה"ל: מה שאסר הנוב"י הוא מחשש שמא ימצא חסר, ועל זה אני סומך על היהודי הק' שצוה לעשות כן שבוודאי לא יארע דבר תקלה וריעותא ע"ז ח"ו, והיה אז על שב"ק פ"י ויגש בעיר פרשעדבראז, ואמר בסעודת ליל שב"ק תורה על הפסוק ויגש אליו יהודה, היינו שהכנסת ישראל שנקראים יהודה, נגשים לפני הקב"ה בתפלה ובתחנונים, ואומרים ואל יחר אפך בעבדך, שאל יחר אפך לגזור עלינו גזירה רעה ח"ו, כי כמוך כפרעה, שאם תגזור ח"ו יהיו צדיקים שיבטלו אותה וכמאמרם ז"ל הקב"ה גוזר והצדיק מבטלה, וא"כ כי כמוך כפרעה מה פרעה גזור ואינו מקיים וכו' על כן מוטב שלא תגזור כלל, ואח"כ אחז הסבא קדישא בזקנו, ואמר שמוכחט הוא שכל זמן שהזקן הזה יהא בעולם לא יקחו את בני ישראל לצבא, וכן היה שאחרי השבת בא שליח מיוחד מפעטרבורג כי נתבטלה הגזירה.

(נפלות הסבא קדישא)

ובני דן חושים

החסיד ר' יעקב יצחק מברזין זצ"ל בא פעם להרה"ק ר' ישכר דוב מראדושיץ זצוק"ל ושפך לפניו עצרו שבניו מתים בילדותם רח"ל וזרעו אינו מתקיים בחיים, אמר לו הרה"ק מראדושיץ שכשתיגיע אשתו לפרקה, קרוב לשעת לידתה יבוא אליו, החסיד עשה כדברי הצדיק וכשהגיע אשתו לחודש השביעי להריונה נזדרז ונסע לראדשיץ, הצדיק שאל אותו לשם אביו, וכשהשיב לו ששמו הי' "ירמיה" ציווהו לקרוא את שם בנו אשר יולד לו "חיים ירמיה", קודם נסיעתו מראדושיץ נכנס החסיד להצדיק לקבל ברכת הפרידה, ובירך אותו הצדיק שהבן שיוולד יהיה בר קיימא, וסיים בתיבות אלו: ובני דן חושים" לא הרהיב החסיד עוז

לשאול את הצדיק לפשר הדברים, ונסע לביתו, ואשתו ילדה בן למזל טוב וקרא את שמו "חיים ירמיה" כפי הוראת הצדיק, ותשוקה עזה נתעוררה בלב החסיד להבין כוונת הצדיק בפסוק "ובני דן חושים" שאמר לו, וסיפר הדברים לכל תלמידיו החכמים שבעיר וכל אחד מהם אמר פי' אחר על זה, אבל לא נכנסו פתרוניהם באזניו, לשנה השני' חזר והציע שוב את הדבר לפני החכמים והחסידים שבעירו ונזרקה מפי אחד מהחבורה פירוש, שכולם הסכימו והחליטו פה אחד שהוא הוא הפי' הנכון: שהצדיק נתכון לרמז שאע"פ שלדן הי' רק בן אחד, חושים, מ"מ כתוב עליו בלשון רבים ובנ"י דן, מפני שמבן זה יצאו בנים הרבה, ושבתו של דן היתה מרובה באוכלוסין כדאיתא בגמ' (בב"ב קמ"ג:) ובני דן חושים שהיו מרובין כחושים של קנה ורמז לו הצדיק שאע"פ שכן זה יהיה אצלו יחיד, מ"מ צאצאי הבן יהיו מרובין, ואכן כך הוה, חיים ירמיה זה הי' בן יחיד להוריו, אמנם הוא הוליד בנים ובנות ונתרבתה המשפחה בכרכת הצדיק בדבריו "ובני דן חושים".

(סיפורי קודש)

ויפול על צואריו ויבן על צואריו עוד

בשנת רנ"ב כאשר היתה עת צרה ליעקב במדינת ספרד ועוללים ויונקים נמרטים ונשחטים על קידוש ה' ה' שם אשה אחת שכששחטו את שני בניה נגד עיניה ענתה ואמרה באומץ לבה: ה' אלקי, מעודי ועד עתה אהבתי אותך, אמנם כל זמן שצאצאי הנאהבים והנעימים חיו על פני האדמה אולי לא אהבתי אותך אהבה שלימה בכל לבי, כי גם לאהבת בני נתתי מקום בלבי, אולם כעת פניתי את כל לבבי להיות משכן לאהבתך, ועתה אקיים את מאמה"כ "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך", ובזה אמרת לפרש מה שכתב רש"י כאן: אבל יעקב אבינו לא נפל על צואר יוסף ולא נשקו, ואמרו רבותינו שהי' קורא את שמע, ולכאורה קשה אב שבנו האהוב לו מכל בניו אבד והיה מתאבל עליו ימים רבים בחושבו שחיה רעה אכלתהו, ופתאום התנוצץ עליו נזר השמחה בעת שזכה לראות את הבן האהוב חי ובריא, אין מלים בשפת האנוש לתאר את גודל התענוג הנפלא המציף את כל חדרי לבו בעת שהבן האבוד נופל על צוארו לנשקו ולחבבו, ולזאת באו חז"ל ואמרו: שהי' קורא את שמע, שבאותה שעה הוא יחד את כל לבבו לאהבה את ה', ולא נשאר בו מקום פנוי לכניסת מחמדי תבל, ולכן לא נפל על צוארו של יוסף.

(ספרן של צדיקים)

תודה וקול זמרה

ברנשי הוקרה והודאה, נשגב בזה ברכת מזל'ט טבא ונדיא יאה,
משמי מרומא עילאה, קדם ידידינו העסקן החשוב הנמרץ
והנעלה, צוק עסקני עם סולה, מסור בלונ"ח לטובת כוללנו הק'
יוםם ולילה, והאיש מרדכי רצוי על כל מכיריו בתהילה,

מוה"ר מרדכי פערל הי"ו

מגדולי העסקנים לכל קדשינו בעיר טארנטא יע"א

לרגל השמחה שבמעונו, בעזר צורו וקונו, רוממות קל בגרונו
בנישואי בתו המהוללה שתחי'

עב"ג החתן הבה"ח כמר יואל פאכמאן נ"ו
ממובחרי תלמידי ישיבתנו הק' בקרית יואל יע"א

ובהזדמנות זו בשהשמחה במעונו. נברכו ונהלל בפיו, על כל הטוב
והחסד אשר עשה עמנו. ומשליך עצמו מגד בפעולותיו הכבירים
והברוכים למען החזקת כוללנו הק'

יה"ר שיזכה לראות ולרוות מהם רב תענוג ונחת מצוק שמחה
ואורה, וימשיך לעמוד לימינו לשם ולתפארה, ויזכה לאושר
ועושר והרחבת הדעת, ששון ושמחה בכל עת, וכל טוב סלה

החותמים למען שמו בשיר וקול תודה

הנהלת כולל עצי חיים ד'סאטמאר ב"ב

מזל טוב



מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

מאות כסף והחשבון הוא כך כסף הוא דינר ובסלע יש ד' דינרים נמצא ששלח לו ע"ה סלעים ומשאוי של חמור אמרו (ב"מ פ.) הוא לתך ולתך הוא ט"ז סאין, נמצא משא עשרה חמורים הוא ק"צ סאין, נמצא ששלח לו ק"צ סאין השוים ע"ה סלעים סאתים בסלע ואמרו (ב"ב צ"א.) ת"ר אין יוצאין מארץ לחו"ל אא"כ עמדו סאתים בסלע, וזה מה שמרמז לו שמועד לו לצאת מא"י לחו"ל כיוון שכבר עמדו סאתים חטים בסלע.

(עדות ביהוסף)

☆

ויאמר אליהם אל תרגזו בדרך, ויעלו ממצרים ובאו ארץ כנען אל יעקב אביהם: רש"י: לפי שהיו נכלמים היה דואג שמא יריבו בדרך, י"ל לכן לא הזהיר אותם שלא יריבו בביתם כיון שבינם היה בא"י ושם היה מובטח שלא יריבו כדאיתא (נדרים כ"ב:) כתיב ונתן ה' לך שם לב רגז בבבל כתיב ולא בא"י, וז"ש "אל תרגז בדרך" דווקא וא"ת למה לא חשש שירגזו בביתם ע"כ אמר "ויעלו ממצרים" כי הדרך היה בחו"ל ורק שם יש חשש שיריבו אבל בביתם לא חשש לזה כי "ובאו ארץ כנען" והוא א"י ושם אין לב רגז.

(בנין דוד)

☆

עוד יוסף חי ובי הוא מושל בכל ארץ מצרים: וקשה למה כפל לשונו הלא מובן מאליו אם הוא מושל אז הוא בודאי חי, וי"ל איתא במדרש "עוד יוסף חי" שהוא מאמין בקל חי וקיים, עוד יש במדרש על הפס' "חיה רעה אכלתהו" שראה בנבואה שיוסף ישא אשה נכרית והיה ירא שמא נטמא באשת פוטיפר, ואמרו חו"ל לכן לא יצאו משבט שמעון שופטים ומלכים בגלל שנכשלו בשטים בונות, וזה שאמר הכ"י "עוד יוסף חי" שהוא דבוק בקל חי וקיים אבל הרי ראה בנבואה שנכשל באשת פוטיפר על זה אמר הכ"י "וכי הוא מושל" ואם היה נכשל לא היה יכול להיות מושל.

(נפש יהונתן)

☆

ויפל על צוואריו: רש"י: אבל יעקב לא נפל על צווארי יוסף ולא נשקו ואמרו רבותינו שהיה קורא את שמע, קשה אם היה אז שעת ק"ש למה יוסף לא קרא ג"כ קריאת שמע, י"ל יוסף היה עסוק במצות כבוד אב ואמרו (סוכה כ"ז.) העוסק במצוה פטור מן המצוה.

(אמרי אמת)

☆

וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים וגו' בשבר אשר הם שוברים: י"ל על הכסף של המצרים היה חקוק צורת ע"ז והדיון הוא שישראל אינו יכול לבטל ע"ז של ב"נ, לכן היה נוטל מהם את הכסף רק אחר ששברו את הע"ז שעל הכסף, וז"ש "וילקט יוסף את כל הכסף" רק אחרי "בשבר אשר הם שוברים" שהם בעצמם היו שוברים את הע"ז שעל הכסף.

(דברי האול)

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך דבר: קשה בתחילה אמר "ידבר נא" משמע שדבר אתו קשות ואח"כ אמר "בי אדוני" שמשמע שדבר בלשון רכה, י"ל, אמרו המדרש ע"י שהוסיף לו ליוסף אות אחת משמו של הקב"ה וזה למלוכה שנאמר "עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים" וכן שבט יהודה וזה למלוכה משום שבתוך שמו של יהודה נמצא שמו של הקב"ה, וז"ש יהודה "ויאמר בי אדוני" בשמי יש שמו של אדוני שהוא הקב"ה אדון כל הארץ לכן "ידבר נא עבדך דבר" יכול אני לדבר עמך קשות "כי כמוך כפרעה" גם אני מלך כמוך וכפרעה כדברי הרשב"ם כל פרעה בלשון מצרים מלך.

(דברי מהר"א)

☆

ואמר אך טרף טורף ולא ראיתי עד הנה: י"ל יעקב לא חשש שיוסף מת כי אם היה מת היה רואה אותו בחלום וכיוון שלא ראה אותו סימן הוא כי רק טרף טורף ולא מת, וז"ש "ואמר אך טרף טורף" יוסף ולא מת כיוון "שלא ראיתי עד הנה" בחלום.

(תורת משה)

☆

אני יוסף העוד אבי חי וכו' כי נבחרו מפניו: י"ל ע"פ מה שאמרו שחסרו ה' שנים משנותיו של אברהם אע"ה כדי שלא יראה בן בנו יוצא לתרבות רעה לכן חי רק קע"ה שנה ולא ק"פ כבנו יצחק, וז"ש "אני יוסף" עומד בצדקי והראיה "העוד אבי חי" ואם הייתי רשע ח"ו היה לו למות קודם בכדי שלא יראה בן יוצא לתרבות רעה" ולא יכלו אחיו וכו' כי נבחרו מפניו שראו על פניו צלם אלקים.

(זרע האב)

☆

ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי: רש"י: הראה להם שהוא מהול, והקשה "המזרחי" אולי היה מבני קטורה שהם ג"כ חייבים במילה ואין שום ראיה שהוא יוסף, וי"ל רש"י לשיטתו (סנהדרין נ"ט ב') שמה שבני קטורה חייבים במילה היינו דווקא ששת בני קטורה שנולדו לאברהם אבל לא בניהם אחריהם ולכן הראה להם שהוא מהול ואם היה מבני קטורה אז לא היה מהול.

(גן רוה)

☆

לבו מחר ויעלו אל אבי: ק"ק למה היה צריך למחר כ"כ, י"ל איתא ב"לוקט חדש" לפי שמנעו השבטים את יוסף מלכבד לאביו כ"ב שנה לכך היו במצרים רד"ו כי עשרה פעמים כ"ב הם ר"ך נחסרו עשר שנים על שמתו עשרה שבטים בחו"ל נשאר רד"ו שנים, לכן אמר יוסף לאחיו "מהרו ועלו אל אבי" כי אם תעכבו אותי עוד מלכבד את אבי תהיו בגלות יותר מרד"ו שנים.

(משנת ר' אליעזר)

☆

ולאביו שלח כוזאת עשרה חמורים: רש"י: כחשבון הזה, י"ל דברי רש"י הכוונה כחשבון הזה כחשבון מה דסמך ליה זלבינימן נתן שלש מאות כסף היינו שמשא העשרה חמורים היה שוה שלש



וה' ברך את אברהם

ברגשי הודאה והוקרה, נשגר בזאת השורה, ברכת מזל טוב, וברכות לרוב, אל מע"כ ידידינו אר"י שבחבורה, האי גברא יקרא, עושה חסד לאלפים תדירא, איש חי וכביר המעש חשיכה כאורה, מפורסם לעוז ולתפארה, תומך נלהב בכל עת לטובת מוסדותינו המעטידה, וזאת ליהודה"ה, רב פעלים לתורה ולתעודה, כל פה אליו יוד"ה, יהודה"ה אתה יודוך אחיך, וברוך אומרים לעומתך,

מז"ה אברהם יהודה באנדרא הי"ו

אכ"י בעזאב"י ויליאמסבורג יע"א

לרגל תת ה' שמחה במעונו, רוממות קל בגרונו
באירוסים בתנו בכורתנו המהוללה שתחיל למז"ט
עב"ג הבחור העילוי והמצוי, עדיו לתפארת ולגאון
החתן החשוב כמר שמעון נ"ו
בן מחותנו הרבני הנכבד והנעלה מוה"ר שמשון לעווין הי"ו

יה"ר שיזכה לרב נחת מכל יו"ח לשם ולתפארה, מתוך שמחה ואורה, ובזכות תמיכתו בהחזקת מוסדותינו החשובה, ימלא ה' משאלות לבו לטובה, וימשיך במעשי צדקה וחסד בקרב ישראל, והמקום יהא בעזרו על כל צעד ושעל, ויתברך באושר ועושר משמי מעל, אכ"י.

החותמים למען שמו בידידות והערכה. אסדי התורה והברכה
יקותיאל יצחק בראך יחזקאל ראטער
בשם הנהלת מוסדות סאטמאר בני ברק יצ"ו

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

וירשת והקרת

בדין מה שקנה עבד קנה רבו

ויאמר יוסף אל העם הן קניתי אתכם היום ואת אדמתכם לפרעה. (ויגש מז, כג.)

כשהעבד זכה במציאה או מתנה או הפקר דוכה ע"י הנותן או מכח עצמו זכה בו ע"י קנין, בזה שפיר אמרי' יד עבד כיד רבו ואין קנין לעבד בלא רבו, א"כ כל מה שקנה העבד קנה לרבו, משא"כ בירושה שעפ"י דיני התורה ממילא עובר לו בתורת ירושה, ע"ז לא אמרי' מה שקנה עבד קנה רבו, עיי"ש.

והרבה לפלפל בד' השפתי חכמים, והקשה דלפי"ד קשה להבין ד' הגמ' שעבד ואשה פגיעתן רעה שהם שחבלו באחרים פטורים כי אין להם רכוש לשלם, וקשה לפי"ד השפתי חכמים הרייש מציאות שיש להעבד כסף ע"י ירושה שבזה אין הכלל מה שקנה עבד קנה רבו, וא"כ כסף ישיב לבעליו, עיי"ש שהאריך בדבריו ומצדיק ד' השפתי חכמים שתכון לעד.

☆

והרבה אחרונים מתרצים בזה קו' הגאון בעל החלקת יואב בספרו הנפלא קבא דקושייתא (קומא י"ד) [ועפ"י רוב הוא מחובר לספרו שו"ת חלקת יואב בסופו, ומכיל בקרבו ק"ג קושיות נפלאים בלי תירוצים]. שהקשה על דברי הרא"ש ריש הל' ציצית דנשים ועבדים חייבין בציצית הרי ציצית בעינן שיהי' לכם, ובעבד לא שייך לכם דכל מה שקנה עבד קנה רבו, וא"כ האיך יקיים מצוות ציצית.

☆

ועפ"י ד' הש"ח המובאין לעיל מתורץ שפיר דשפיר שייך גם בעבד מצות ציצית, ע"י שיקבל בירושה וע"ז הרי ל"ש דינא דמה שקנה עבד קנה רבו, וא"כ שפיר שייך לכם.

☆

וגם בד' השער המלך המובאין לעיל מביאין האחרונים שיתורץ ג"כ קו' הקבא דקושייתא, ששפיר שייך בעבד מצות ציצית ויהי' מיקרי לכם, שאם הי' לו ציצית מקודם שנעשה עבד, דע"ז לא שייך הדין דמה שקנה עבד קנה רבו.

☆

ובספר קשות מיושב תירץ קו' הקבא דקושייתא עפ"י ד' הרשב"א (נקימין ג.) בשם הראב"ד שהדין דמה שקנה עבד קנה רבו, אמרי' רק לזכותו ולא לחובתו עיי"ש, וא"כ

האזה"ח הק' הקשה למה הי' צריך לקנות אותם ואת אדמתם, והלא בזה שקנה אותם ממילא קנה גם את אדמתם דמה שקנה עבד קנה רבו, וע"כ חידש האור החיים דלא קנה אותם בקנין עבדים אלא בתורת שכירות קנאם, עיי"ש.

☆

והאחרונים למדו מד' האזה"ח הנוכחים, שהק' שמה שקנה המצרים ממילא קנה גם אדמתם, מזה משמע שלמד כשיטת הלחם רב הידוע המובא בקצוה"ח (פי' ומ"ט ס"ק ג.). דהנה הקצוה"ח (נסי' ה"ג) מביא חידוש בשם תשובת להם רב (פי' ו"ה) שמחדש דהא דקיי"ל מה שקנה עבד קנה רבו, אפי' על מה שקנה העבד קודם שנמכר לרבו לעבוד עבודת עבד, וכל רכושו עובר לרשות האדון, ולא רק מה שקנה אחר שנעשה עבד לרבו, ובקצוה"ח מחזק דבריו בכמה ראיות נכוחות.

ומד' האור החיים הק' הנ"ל שהקשה שלא הי' צריך לומר שגם אדמתם הוא קונה, כי בשקנה את המצריים קנה גם ממילא אדמתם, ומזה ראי' שגם הדברים שהי' להם מקודם שנעשו עבדים ג"כ קונה האדון, דאל"ה בוודאי שהי' צריך לומר אדמתם.

☆

אמנם השער המלך (פ"ה מה' עמים) חולק על השיטת להם רב וכתב דדין מה שקנה עבד קנה רבו הוא רק על נכסים שקנה לאחר שנעשה עבד, והיינו דקסבר דהדין מה שקנה עבד קנה רבו, הוא דין בקנייני הקנין של העבד, דידו כיד רבו, ומה שקנה בתורת עבד קנה לרבו, אך אין זה מפקיע את בעלותו מממונו שהי' לו קודם לכן.

וכמובן שלפי"ד ל"ק קו' האזה"ח הנ"ל דכאן ל"ש דין מה שקנה עבד קנה רבו כלל, דאדמתם היתה קנוייה להם קודם לכן, וע"כ הי' צריך קנין נפרד להם ולאדמתם

☆

ובשפתי חכמים (ריש פי' נלאים) מביא בשם הנחלת יעקב שמחדש שדין מה שקנה עבד קנה רבו, לא שייך בירושה דמה שירש העבד מאביו וכדו' שייך לו ואינו שייך לרבו. ובשו"ת שואל ומשיב (מהדו"ט סי' נ"ז) מבאר סברת החידוש הנ"ל דהכלל מה שקנה עבד קנה רבו היינו

בו שפיר יכול העבד לצאת בו, כיוון שהעיקר שהוא אינו של אחר, ושפיר מיקרי לכם עכ"ד, ודפח"ח.

☆

ובאחרונים מובא תי' בעין ד' הגאון הנו' דהא דבעי' לכם, העיקר שלא יהי' של גזל ולא שאול, אבל בעבד הרי בשעה שמקיים המצווה הרי הוא ברשותו של האדון, ואין כאן היכי תימצוי של גזל או שאול.

ואע"ג דבאחרונים איתא דגזל עכו"ם אפי' למ"ד דמותר מ"מ חסר בהלכם, מ"מ הרי במחנה חיים וכן בתועפת ראם, איתא הטעם שבכל רגע יכול העכו"ם לתפוס ממנו, ע"כ חסר בהלכם, ולא מצד הדין, וא"כ א"ש דעפ"י דין לא חסר בהלכם, והבן.

כיון שהעבד חייב בציצית לא נימא בזה יד עבד כיד רבו, דאם נימא כן, לא יצא ידי חובתו ואין זה לזכותו, ודו"ק היטב.

☆

והחמ"ח (נמטו"ס י' סק"ג וכן נמטו"ס ש"ד) ג"כ הקשה בקו' הקבא דקושייתא על כמה מצות שבעינן לכם כגון מצה ולולב, שהאך יוכל עבד לקיימם הרי מה שקנה עבד קנה רבו, ויתרין ווכן תי' כמה אחרונים שהרמב"ם פסק (נפ"ק מה"ל וי"מ ומה"ס) דאם נתנו לעבד מתנה לשימוש מסויים כגון לאכול וכדו' אין האדון זוכה בו, וכן דעת רוב הראשונים. אם כן לפי זה מתורץ שפיר שבעבד שייך מצוות ציצית ומיקרי לכם, ע"י שיקבל מתנה ציצית על תנאי

ללבושו לשם מצווה, ואם כן שפיר מיקרי לכם.

☆

אך ב' שלד' רש"י ותוס' פרק לולב הגזול (ס.) שכתב שלכם בעינן לכל דרכי הנאתו, עיי"ש, וא"כ אם ייחדו לשימוש מסויים כגון הכא שנותן לו הציצית רק ללבושו חסר ב"הלכם" כי אסור לו לעשות בו שימוש אחר, כי אז יקנהו האדון, וצ"ע.

☆

והגאון געשטענער זצ"ל תי' עפ"ד החת"ס הידועין (נש"מ ט"ו ס' ק"פ) דדוקא בלולב דכתיב ולקחתם לכם שתקחו אותם לעצמיכם, בעי' שיהא שלו, אבל בקרבן לא כתיב שיקחנו לעצמו שיהי' שלו, אלא עיקר הקפידא שיהי' "קרבנו" ולא של אחר וכן בהקדש דכתיב ביתו העיקר שלא יהי' גזול, אבל כל שאינו של אחר אע"ג דאין לו בו קנין לא אימעט עיי"ש.

א"כ אפ"ל דה"ה בגד של ציצית של הפקר שהאדון אינו רוצה לזכות

זוכה געווען צו לעבן נאך 22 יאר...!

עיה"ק צפת. - ס'איז יעצט שפעט אינמיטן די נאכט; גאנץ צפת איז אינגעהילט אין א טיפן שלאף; פלוצים הערט זיך אינדרויסן אויפ'ן גאס א הארצרייסנדע געשריי מיט בכינות: "טייערע אידן! ווייסט עטץ דען נישט, אז די שכינה איז אין גלות, אידישע קינדער מאכן מיט שרעקליכע צרות, ס'גיסט זיך אידיש בלוט ווי וואסער, און עטץ ליגטס רואי אין בעט? שטייט אויף פון שלאף און לאמיר אלע לערנען אין בעטן השי"ת אז ער זאל שוין רחמנות האבן אויף כלל ישראל". - אזוי האט דער הייליגער צדיק רבי אברהם הלוי זצ"ל אויף וועמען דער אר"י הקדוש האט געזאגט אז ער איז א גלגול פון ירמ' הנביא - אויסגעשריגן יעדע איינציגע נאכט איבער די גאסן פון די הייליגע שטאט צפת, און א דאנק זיין התעוררות פלעגן טאקע טויזנטער אידן אויפשטיין און אנפילן די בתי מדרשים. מ'פלעגט זאגן חצות און נאכדעם האט מען זיך געזעצט לערנען בהתמדה, יעדער לויט זיין אויסוואל, איינער גמרא, א צווייטער משניות, א.א.וו.

איינמאל האט אים דער אר"י הקדוש (וואס שרייבט אז א מענטש "טאר נישט פארפאסן קיין איין נאכט" פון אויפשטיין ביי חצות!) געזאגט, אז ס'איז שוין געקומען די צייט וואס ער דארף נסתלק ווערן פון דעם עולם, אבער אזוי ווי ער האט אזויפיל עוסק געווען צו מרבה זיין לומדי תורה ביי חצות, וועט ער זוכה זיין צו "אריכות ימים". אין ער זאל גיין צום "מקום המקדש" און זיך דארטן טרעפן מיט די שכינה הק'. נאך א לענגערע הכנה איז דער הייליגער צדיק רבי אברהם הלוי ז"ע אנגעקומען צום מקום המקדש. ער האט באלד געזען א צורה פון א פארווייניגע מאמע אנגעטוען מיט שווארצע קליידער אין זייער צובראכן. פון גרויס צער איז ער אראפגעפאלן און האט זיך גענומען ביטערליך וויינען: אוי ווי! אזוי זעהט נעבעך אויס די הייליגע "שכינה" א! לענגערע צייט האט ער אזוי איינגעריסן ביז ער איז איינגעשלאפן. דעמאלטס איז אים געקומען אין חלום די שכינה הק', דאסמאל שוין מיט "שיינע" קליידער אין מיט א פרייליכן פנים, און געזאגט: "מיין קינד אברהם! טרייסט דיר, ס'איז נאך דא א האפענונג, ס'וועט נאך קומען א צייט וואס כלל ישראל וועט זיך צוריקערן קיין ארץ ישראל און אויפגעראכטן ווערן!"

מיט א שמחה איז ער באלד צוריקגעגאנגען קיין צפת, ווי נאר דער אר"י הקדוש האט אים געזען, האט ער אים געזאגט: "איך זעה אז אין זכות פון אויפשטיין ביי חצות האסטו זוכה געווען זיך צו טרעפן מיט די הייליגע שכינה", און א דאנק דיין אויפשטיין ביי חצות און "זעהן אז אנדערע זאלן אויפשטיין", ביזטו "פארזיכערט", אז דו וועסט זוכה זיין צו לעבן נאך 22 יאר! (די סגולה פון אריכות ימים פאר אלע "שותפים אין כולל חצות" ווערט אויך געברענגט אין ספר "מועד לכל חי", און פונעם מהר"ם פאפירוש) אין אזוי איז טאקע געווען.

פון די מוראדיגע מעשה זעהן מיר די געוואלדיגע גרויסקייט און סגולה פון אויפשטיין ביי חצות, און צו זיין "שותפים" אין "כולל חצות", וואס אפילו אויב ס'איז חלילה אנגעשריבן אזא שרעקליכע גזירה ווי מיתה רח"ל ווערט בטל דער גזר דין און מען איז "פארזיכערט" צו א געזונטע און גליקליכע לעבן.

(גענומען פון ספר קב הישר, פרק צ"א)



כולל חצות

ניו יארק יע"א

צו ווערן א "שותף" אדער צו מוזכר זיין "סיי וועלכע ישועה" ווי אויך צו קויפן דעם זכות פון "שמירת הלילה בתורה" פאר א "וואכנאכט"

רופט 24 שעה

אין טאג

אריינגעריכט

א גאנצע נאכט

718-887-9114
845-738-3321

קמחא דפסחא "ידי חסד"

שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר
קרית יואל - בני ברק

יא"ר ה' פניו אליך

מריחוק מקום וקירוב ליבאה, נשאר בזה ברכת מזל טבא וגדיא יאה, אל מע"כ ידידנו הנדיב הנעלה והנכבד, רודף צדקה וחסד, מסור בלוג"ח למענינו בכל עת ועונה, במסירות רבה ונאמנה, שמו הטוב מהללים בשפתי רננה, וה' ברך את אברהם בכל, על כל יודעיו ומכיריו נערץ ומהולל,

הרבני הנגיד הנכבד, עושה ומעשה צדקה וחסד

מו"ה אברהם יודא באנדא הי"ו

מגדולי בעלי צדקה בעזאב"י וויליאמסבורג יע"א

לרגל שמחתו באירוסיו בתו שתחי' למזל טוב

עב"ג הכחור החשוב המצויין בתורה, מופלג ביראה טהורה, שמו הטוב הולך לפניו בתפארה

כמר שמעון לעווין נ"ו

מומצויני ישיבת בריסק בעיה"ק ירושלים תוכב"א

ובהודמנות זו נביע לפניו רגשי תודה וברכה המפעמת בלבינו,
בשם מאות משפחות נצרכות מאנשי שלומינו,
על אשר בעבר נדבה אותו לבו הטוב לנדרב את כל הפשר
שנתחלק על ידינו לקראת חג הפסח

וצרופה בזה ברכותינו, ותעבר לפני ה' עדתיותינו, שיזכה לראות ולרוות רב תענוג ונחת, מכל יו"ח בבת אחת, ובשכר מעשיו הברוכים למען הרמת קרנינו, להא"ר בערבי פסחים את בתי אנשי שלומינו, יתברך בשמחה ואורה, ואך ששון ושמחה בביתו יה' שורה.

המברכים ברגשי הודאה ושמחה

שאל יחזקאל שווארץ שלו' יצחק עזריאל דאסקאל

בשם מפעל קמחא דפסחא "ידי חסד"
שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר פה בני ברק יע"ו

פניני התורה

פנינים וחידושים בגמרא מס' מגילה
הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"

נ"ב על ידי א' המגיד ש' שליט"א

"אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה"

בענין איסור 'לא תתגודדו', והאם יכול בן עיר להוציא בן כפר

מחלוקת רש"י ותוס' האם בן עיר יכול להוציא בן כפר / מחלוקת רש"י ותוס' היכן היו קוראים בני הכפרים / ביאור שיטתם.

ורבא תירץ שאף בעיר אחת מותר לשתי בתי דינים לחלוק זה על זה, ו'לא תתגודדו' נאמר רק באותו ב"ד עצמו כשחלק מורין כך וחלק מורין כך, ולפי רבא פשוט מיושב הקושיא איך אפשר שכל אחד קורא את המגילה בזמנו, דהוה כשתי בתי דינים.

והקשו התוס' (שם) שלפי דברי אביי שבעיר אחת אפילו שתי בתי דינים יש בזה משום 'לא תתגודדו', היאך התירו לבני הכפרים להכנס לעיר ולהקדים הקריאה ליום הכניסה, והרי הוא דומה לשתי בתי דינים בעיר אחת, שהרי בני העיר קורין בה ב"ד, ובני

במשנה (ב.) "כרכין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בט", כפרים ועיירות גדולות קורין ב"ד, אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה". וברש"י (ד"ה אלא שהכפרים וכו') כתב בא"ד ח"ל והכפרים אינן בקיאים לקרות וצריכין שיקראנה להם אחד מבני העיר. מבואר ברש"י שאחד מבני העיר קורא לבני הכפרים ביום הכניסה, אע"ג שהקורא עצמו אינו מחויב בקריאת המגילה ביום הכניסה, שהרי אצלו זמן חיוב קריאת המגילה הוא ב"ד אדר. והקשו התוס' (יבמות יד. ד"ה כי) הרי הכלל הוא

שכל מי שאינו מחויב בדבר אינו מוציא אחרים ידי חובתם, כדאיתא בירושלמי 'דבן עיר אינו מוציא בן כרך', וא"כ איך יכול בן עיר להוציא את בני הכפרים.

ב. בגמרא (יבמות יג:) הקשו על משנתנו שמבואר שבני מוקפין חומה קוראים בט"ו ובני כפרים ועיירות גדולות קוראין ב"ד, כיצד יתכן שתקנו חכמים זמנים שונים לקריאת המגילה, הרי נאמר בתורה (דברים יד א') "לא תתגודדו", ודרשו חז"ל שלא תעשו לכם אגודות אגודות, דהיינו שלא ינהגו בני ישראל כשתי אגודות זו עושה חו עושה כך.

ותירץ אביי (שם יד.) שאיסור 'לא תתגודדו' נאמר רק בשתי בתי דינים בעיר אחת, שזו מורה הלכה כב"ד, אבל חו מורה הלכה כב"ד, אבל בשתי עיירות אע"פ שזו חולקת על זו אין בזה משום 'לא תתגודדו', ובוה מיושב הקושיא כיון שבמקום שקורין ב"ד אין קורין בט"ו.

לא פחות ולא יותר

במשנה (ב.) "מגילה נקראת בי"א בי"ב בי"ג בי"ד בט"ו לא פחות ולא יותר".

בספר משמר הלוי (ריש מגילה) הביא עובדא שהיה רגיל בעל החזון יחזקאל לספר בימי הפורים, שנכד אחד של הגר"א היה מושבו בעיר וורשא, ופע"א שאל אותו גאון אחד מגאוני וורשא, אמור נא לי כמה כגדול כל כך כוחן של זקינכם הגר"א ששמו הטוב יצא מסוף העולם ועד סופו.

השיב לו הנכד אספר לך קושיא אחד ששאלו את זקני הגר"א בהיותו ילד קטן ומה שתירץ על זה ואז תבין.

וזה הקושיא: למה במשנה הראשונה דמסכת מגילה תנן "מגילה נקראת בי"א בי"ב בי"ג בי"ד בט"ו לא פחות ולא יותר", ואילו במשנה במס' שבת (סוף פרק רבי אליעזר דמילה) תנן "קטן נימול לח' לט' לי' לי"א לי"ב", ולא תנן התם 'לא פחות ולא יותר'.

הפסיקו הגאון הנ"ל ואמר לו המתן נא עד שאני יאמר לכם תירוץ, ואמר על אתר תירוץ בפלפול עצום במשך שעה, שהפליא את נכד הגר"א, ומ"מ אמר לו אבל כמדומה שזקיני הגר"א תירץ תירוץ עוד יותר טוב...

אמר לו הגאון הנ"ל אם כן רוצה אני לעיין עוד בדבר, ואחרי כמה ימים נפגשו שוב ואמר הגאון הנ"ל לנכד הגר"א פלפול עצום על קושיא הזו במשך שלש שעות, וכלל כל התורה כמרקחה, עד שכ"כ התרגש מזה נכד הגר"א ונשקו על ראשו ואמר לו, אבל כמדומה שתירוץ של לקיני הגר"א עדיין יותר טוב...

אמר לו הגאון הנ"ל יותר ממה שאמרתי לפניכם אני יכול, וא"כ אמרו נא לי מה התירוץ הטוב יותר שתירץ זקינך הגר"א.

השיב לו הנכד: זקיני הגר"א השיב להשואל תוך כדי דיבור על אתר 'גם במשנה דרבי אליעזר דמילה כתוב במפורש "לא פחות ולא יותר"...

המוקפים חומה בט"ו שזמנו של זה לא כומנו של זה למה אין חוששין לאיסור 'לא תתגודדו', וע"ז תירצו שפיר שבשתי מקומות אין בזה איסור. העולה מן האיסורין מחלוקת יסודי בין רש"י לתוס' דרש"י למד דזמן החיוב של בני הכפרים הוא ב"ד, ולכן יכול בן עיר להוציא בני הכפרים, משא"כ תוס' למד דהזמן של בני הכפרים הוא זמן חדש, ולשיטתו יש ג' זמנים לקריאה, זמן למוקפין חומה, זמן לעיירות, חזק לכפרים, וכמו שכן כרך אין יכול להוציא בן עיר, כן אין בן עיר יכול להוציא בן כפר. וכן אין בן כפר יכול לקרוא ביום הכניסה בעיר משום איסור 'לא תתגודדו'.

הכפרים קורין בה ביום הכניסה. ומכאן ב' קושיות אלו חולקו תוס' על רש"י, וסוברים דיום הכניסה לא פירשו שהלכו בני הכפרים לעיר בדפירש רש"י, אלא שבני הכפרים היו מתכנסים בינם לבין עצמם בכפר שלהם בימים ב' וה' והיו קורין בתורה, וחכמים לא רצו להטריחם להתכנס ב' פעמים, ולכן הקדימו להם קריאת המגילה ליום הכניסה, ובאמת לא בן עיר היה קורא להם, אלא אחד מן הכפר. ובוה מיושב ב' הקושיות א. איך יכול בן עיר להוציא בן הכפר, שבאמת לא בן עיר היה קורא להם, וכן הקושיא הב' של 'לא תתגודדו' כיון שקראו במקומם, ובב' מקומות לכו"ע אין משום לא תתגודדו. וביישוב שיטת רש"י כתב הריטב"א (ד"ה ולענין כפרים) בשם רבותיו דבן כפר זמנו אמיתי הוא ב"ד, ורק מחמת קולא הקדימו לו, א"כ אינו דומה למה דאיתא בירושלמי דבן עיר אינו מוציא בן כרך, דהתם חלוקים הם לגמרי בדיניהם, דבן עיר זמנו רק ב"ד ובן כרך רק בט"ו, חמנו של זה לא כומנו של זה, אבל הכא בני הכפרים ג"כ דינם ב"ד כבני עיירות, אלא שהקילו עליהם, ושפיר יכול בני העיר להוציא בני הכפרים, וכן אין בזה משום לא תתגודדו כיון שגם לבני הכפרים עיקר זמנם הוא ב"ד רק חכמים הקילו להם, ואיסור לא תתגודדו נאמר רק לענין איסור ולא לענין מנהג שאינו אלא קולא, וכל הקושיא בגמרא היתה רק על עיירות שקורין ב"ד וכרכים

אלקא דמאיר ענגו

מקור כל הסגולות והישועות



וזה לשון קדשו של כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

במסיבה לטובת מולל עצי חיים ד'סאטמאר בני ברק שנערכה בב"פ ביום השלושים להסתלקותו של רביה"ק בעל ברך משה זי"ע

דער כולל עצי חיים ד'סאטמאר אין בני ברק
איז דעם טאטנ'ס הייליגער כולל אין ארץ ישראל
לצדקת רבי מאיר בעל הנס

במקומם, ובב' מקומות לכו"ע אין משום לא תתגודדו. וביישוב שיטת רש"י כתב הריטב"א (ד"ה ולענין כפרים) בשם רבותיו דבן כפר זמנו אמיתי הוא ב"ד, ורק מחמת קולא הקדימו לו, א"כ אינו דומה למה דאיתא בירושלמי דבן עיר אינו מוציא בן כרך, דהתם חלוקים הם לגמרי בדיניהם, דבן עיר זמנו רק ב"ד ובן כרך רק בט"ו, חמנו של זה לא כומנו של זה, אבל הכא בני הכפרים ג"כ דינם ב"ד כבני עיירות, אלא שהקילו עליהם, ושפיר יכול בני העיר להוציא בני הכפרים, וכן אין בזה משום לא תתגודדו כיון שגם לבני הכפרים עיקר זמנם הוא ב"ד רק חכמים הקילו להם, ואיסור לא תתגודדו נאמר רק לענין איסור ולא לענין מנהג שאינו אלא קולא, וכל הקושיא בגמרא היתה רק על עיירות שקורין ב"ד וכרכים



יש"א ברכה מאת ה'

בברכת התורה, ובאותות הודאה והוקרה, נשגר בזאת השורה, ברכת מז"ט בשפה ברורה, קדם ידידינו היקר והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה, לבו ער וחם לכל דבר שבקדושה, רודף צדקה וחסד במידה גדושה, להגיד שבחו של אהר"ן, כל יודעיו ומכיריו מהללים שמו בשיר ורון, תומך נלהב ונכבד להחזקת כוללינו הק'

ידידינו הנדיב המפואר, מוכתר בכל תואר

מזה"ר יצחק אהרן שפילמאן הי"ו

אב"י בעזאב"י וויליאמסבורג יע"א

לרגל שמחתו בנישואי בתו המהוללה שתחי' למז"ט

והברכה אחת היא ביותרת הכבוד, בהדר ובהוד, למע"כ אביו ידידינו היקר באנשים, ראש וראשון לכל דבר שבקדשים, מנכבדי קהילתנו הק' פה בני ברק

הרה"ח ר' ישראל יעקב שפילמאן שליט"א

זכות החזקת תורה, ישפיע עליו שמחה ואורה, ויזכה לראות ולרוות מכל יוצאי חלציו רב תענוג ונחת, תורה וגדולה במקום אחת, וימשיך במעשי הצדקה והחסד לפרט ולכלל, ובשכר זאת יתברך בשפע והצלחה משמי מעל.

החותמים למען שמו כבודא הוערכה

הנהלת המוסד

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים עם חוספת ביאורים וטעמים שונים

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

חוקים להורותם

שאלות ותשובות בענינים שונים

בשבת והודיה להשי"ת על שברוב רחמיו וחסדיו זכינו לזכות את הרבים במשך השנים עד היום הזה בהליכות והלכות שונות, הן בהלכות ברכות, והן בהלכות רבית, ועוד הרבה מקצועות אחרות, ובכן אמרנו וענינו לעת כזאת להיות מוסיף והולך ללכת מחיל אל חיל, ומפעם לפעם נעתיק כאן שאלות ותשובות בענינים שונים ממה שנשאל בכותלי דבי מחדשא בכדי לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, ויה"ר שלא תצא מכשול מתח"י ונוכה לכון לאומית של תורה להורות לעם ה' את המעשה אשר יעשון

לתקלה שזא ישתמש בו לצורכו במשך השנה ועושה לו מדרה ושורפו בפני עצמו.

(סי' תרע"ז מ"א סק"א בשם הטור ויש"ש, ואף להניחו בכלי מאוס אסור דחיישי שמא יהנה ממנו להדלקה וכדו, ואף דתרומה טמאה שאסור להשהותו מותר בכלי מאוס דלא יאכל מכלי כזה שאני הכא דאסור בהנאה וחיישי לתשמיש הנאה).

ואף השמן שנותר לאחר החצי שעה מחמירים לשורפו ולא ליהנות ממנו (משנ"ב שם לחוש לדעת המהר"א דאסור אף השמן שאחר החצי שעה).

שאלה:

שמן הנותר מהמנורה האם מותר להשתמש בו לצורך נרות שבת?

תשובה: נוהגים העולם שלא להשתמש בשמן אף לצורך מצוה כמו נרות שבת או נרות בית הכנסת.

(בפשוטו לשון השו"ע משמע דאין להשתמש בו לשום דבר דכתב "ישרפו בפני עצמו" ובפ"ג במשבצות זהב כתב להדיא דאסור, והתיר רק לחוסף בו שמן ולבטלו לצורך השתמשות למצוה, אולם בחכמת שלמה תמה על הפ"ג ומתיר להשתמש בו למצוה דכתב דעיקר הטעם שנאסר השמן לאחר שכבה הוא מחמת שיש בו קדושה ואסור בהנאה, ולצורך מצוה לא נחשב הנאה דמצוות לאו ליהנות ניתנו ובפרט בהנאה שאסור מדרבנן, ואדרבה אם ישרפו בפני"י יהא בו ביזוי מצוה).

שאלה

גליון קול התאחדותינו וכדו' שלא הספיקו לכפלו באמצעו מלפני השבת כדרך שכופלים בכל שבוע, בכדי שיהא נוח להשתמש בו, האם מותר לכפלו בשבת בפעם הראשונה?

תשובה: אסור לכפלו בשבת, דבזה שמופלים אותו הרי זה נחשב בכלל מתקן מנא שיש בו משום מלאכת "מכה בפטיש"

(הגאון ר' שלמה זלמן אולמאן שליט"א, ראה"כ, דכללא הוא דכל חפץ שלא נמנר עשייתו, או כל פעולה כל שהוא ואפי' קטנה ביותר שעושה בכדי להשלים פעולתו, הרי זה נחשב למתקן מנא, ויש לדמותו לשפוד שנתעקם, ומחט שנתעקמה ועוד דאסור לתקנם כדמבאר בס' תק"ט סעי' א' - ויספיר לי הרה"ג הל"ל דפעם הובא בשבת בבית"ד ישיבת חכמי לובלין גליון שלא היה מוכפל עדיו, ושאלו את בעל השבט הלוי שליט"א האם מותר לתקנו, והשיב לחומרא).

שאלה:

האם מותר בשבת לסחוט לימון על גבי דג שיתן בו טעם [כדרך שמוניחים לימון מעל דג סלמון]?

תשובה: מותר לסחוט לימון על דג כדרך שסוחטים שהמשקה כולו נבלע בדג, או עכ"פ שנבלע רובו ורק נשאר מעט מעלי ומהצדדים, אבל אסור לסחוט באופן שיסאר הרבה מהמשקה בצדדים.

(בסי' ש"כ סעי' ד' פסק המח' דמותר לסחוט לתוך האוכל, ואין בזה איסור סחיטה כיון דנחשב כמפריד אוכל מאוכל ולא כמפריד משקה מאוכל, ובמשנ"ב סק"ל כתב דהמחמיר בזה תבוא עליו ברכה, מחמת שיטת הרבני חננאל דאסור בזה, ובביאור הלכה בסעי' ר' כתב דבלימון אין צריך להחמיר לתוך האוכל כיון דיש לצרף מהלך אחד כב"י שמויקל בכלל בסחיטת לימון).

ובעצם הסחיטה לתוך האוכל כתב בשו"ע ר' סי' תק"ה ס"ב דמותר דוקא כב' אופנים שהמשקה נבלע בתוך המאכל ומתערב עמו, או שבא לתקן המאכל אף כשאינו נבלע כולו, אבל כשלא נבלע כולו בענין שאותו משקה שלא נבלע אינו מתקן המאכל בזה אסור, ולכן בדג שדרך תיבולו במיץ לימון באופן שנשאר מעט עליו מותר באופן זה).

ודוקא לסחוט ביד מותר, אבל לסחוט בכלי המיוחד לזה אסור דהוי עובדא דחול (קצות השולחן סי' קכ"א בבגדי השולחן ט"ז).

וכמוכן דההיתר לסחוט היינו דוקא על דג צונן, אבל על דג חם שהיו סולת בו, אסור מחשש בישול (כדמבאר בס' ש"ח דאסור ליתן דבר שאינו מבושל מעל גבי דבר גוש אפי' כשהוא מונח בכלי שני).

שאלה:

כשהותר לסחוט מעל הדג, האם צריך לסחוט עליו ממש, או אפשר אף לסחוט קודם לתוך כלי ריקן, ומהכללי להניחו מעל הדג?

תשובה: צריך לסחוט תיכף לתוך האוכל, ואסור לסחוט לתוך כלי ריקן אפי' שאח"כ מניחו מעל המאכל (כדמבאר בס' ש"כ במשנ"ב סק"ח, ושם הביא מחלוקת אי בכהא גזנא יהא בזה איסור דאורייתא בזיתים וענבים).

שאלה

שמן הנותר במנורה האם מותר להניחו לשנה הבאה להדלקת נרות חנוכה?

תשובה: שמן הנותר במנורה אין להניחו לשנה הבאה דחיישי

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

לוח ההילולא

נודע היה כפועל ישועות בדברי קדשו, ומסופר שפעם חי בעיר הסמוכה לסטרעטין ובהיותו שם חלה קשות אחד מחסידיו, והלך הרה"ק לבקר ויחיב ליה ידיה ואוקמיה, חלה קם מחליו, ומיד ציוה הרה"ק לנסוע מהר לביתו, בדרך נתהפכה המרכבה, והיה נס גדול שלא אירע להם מאומה, ובמשך כל זמן הנסיעה יזרו אותם הרה"ק לנסוע במהירות גדולה, וכשהגיע לסטרעטין לא הלך לביתו כדרכו, אלא רץ לבית המדרש של אביו הקדוש וישב מיד על כסא אביו, במשך כמה שעות המשיך לשבת שם כשפניו לוהטים כלפי אש, ורק לאחר שעות ארוכות חזר לביתו, ולאחר מכן גילה טמירות, שהשטן בעצמו, הוא המלאך המוות, דף אחריו ורצה להזיקו, מפני שריוא את האברך.

הרה"ק ר' יאיר חיים בכרך [חנות יאיר] זי"ע



הרה"ק רבי יאיר חיים בכרך זי"ע נולד בשנת שצ"ח לאביו הגאון רבי משה שמשון מח"ס "שמן המאור", ונשאר לו לבן יחיד מכל בניו, כשנכנס לביתו של אאע"ה נקרא שמו בישראל "חיים" ולאחר שנחלה והיה בסכנה הוסיפו לו השם "יאיר", ומני אז חתם שמו: חוות יאיר, בשנת תכ"ו נתקבל כרב בעיר קאבלעניץ, ברם לא ארכו לו ימי שלוח שם, ומחמת רדיפות שונות ואף גם הרעש שפקד את העיר נאלץ לנוס משם ללימבורג, ומשם חזר לעיר אבותיו וורמייזא, בה בשנה נפטר אביו הגדול האב"ד דשם אשר ציוה לפני מותו שיושיבו את בנו על כסאו, אך מחמת מניעות שונות לא עלה הדבר, בשנת תמ"ט כבש צבא צרפת את העיר וורמייזא, וביום י"ג סיון גורשו ממנה כל היהודים, ובתוספת "החנות יאיר", שנדד מאז במשך כעשר שנים בכמה מקהילות חריינס, ורק בשנת תנ"ט בשב"ה' את שבותם קבלוהו עליהם בני וורמייזא כרב ואב"ד כשלש שנים עד יום פטירתו ביום א' טבת שנת תע"ד.

הרה"ק ר' גרשון חנוך העניך מראדזין [בעל התכלת] זי"ע



הרה"ק רבי גרשון חנוך העניך מראדזין זי"ע נולד בשנת תקצ"ט לאביו הרה"ק רבי יעקב זי"ע בנו של הרה"ק רבי מרדכי יוסף מאזוביצא זי"ע בחיותו עלם צעיר התבטא עליו זקינו הק' לפניו אביו ואמר: דע לך כי שנינו באנו לעולם כדי שצאצא זה יצא מחלצינו, בשנת תרכ"א והוא בן כ"ב נתקבל לרבנות ראדזין, עם הסתלקות אביו בשנת תרל"ח מילא את מקומו באדמו"ר"ת, בימי החנוכה של שנת תרנ"א חלה במחלה קשה ולדעת הרופא אפסח כל תקוה, וכשהכניסו לפניו את מנורת החנוכה להדליקה, חיך הרופא ואמר: "חסיד'ישע מעשה'ס" דהרי החולה אינו יכול לזוז ממקומו, וכ"ש שאינו בכדי להדליק נר חנוכה, אולם להפתעתו ראה שהרה"ק מתיישב על מיטתו ומדליק את הנרות, או אז יצא לקהל החסידים בחזן ואמר להם: אני מאמין שהקב"ה יכול לעזור, אמרו תהלים... אך ביום ד' טבת תרנ"א השיב את נשמתו ליוצרו ומנו"כ בראדזין.

הרה"ק ר' יעקב צבי מפאריסוב [עטרה לראש צדיק] זי"ע



הרה"ק רבי יעקב צבי מפאריסוב זי"ע נולד לאביו הרה"ק רבי יהושע אשר מפאריסוב בנו של היהודי הק' מפרשיסחא זי"ע, כבר בצעירותו נודע כגאון ופוסק ובעל חוראה, כנו"כ חי' דבוק בצדיקי דורו ה"ה הרה"ק מראדושיץ והרה"ק ר' אלעזר מקאזניץ זי"ע, לאחר הסתלקות רבו הק' מקאזניץ התחיל להנהיג באדמו"ר"ת ונטה אליו חלק גדול מחסידיו קאזניץ, ביום ב' טבת תרמ"ט השיב את נשמתו ליוצרו ומנו"כ בפאריסוב באהל אביו.

מסופר עליו שפעם אחת הזכירו לפניו אברך צעיר שחלה אנוש אמר: על פי התורה אין בית דין של מעלה מענישים פחות מכן עשרים, וא"כ מוכרח להחלים, וכן היה, אך כשמלאו לו שנתו ח' שבק חיים, לימים שוב קרה ואברך נוסף חלה ונטה למות, אמר שוב שאין ביד ב"ד של מעלה להענישו, ופנה לשלה הרבנים שנכחו שם ואמר: חוששני שמא ידונו אותו שוב כשיחיהו בן כ' כמקרה שקרה להלה, אם כן תוציא פסק דין שעליו לחיות, וכן עשו והלה נתרפא כליל והאריך ימים.

הרה"ק ר' אהרן מטייטוב זי"ע [נכד הבעש"ט זי"ע]



הרה"ק רבי אהרן זי"ע נולד לאביו הרה"ק רבי צבי הירש מפינסק בנו של מרן הבעש"ט הק' זי"ע, בראשית דרכו היה דר בקאנסטאנטין והי' נחבה אל חללים, לימים בחרה בו ק"ק טייטוב כרבם ורבים הסתופפו בצלו, ובסוף ימיו עבר לגור בפאוויליטש הסמוכה לסקווירא, ביום ה' טבת תקע"ח השיב את נשמתו ליוצרו ומנו"כ בפאוויליטש.

מסופר עליו שלפני התגלותו היה דר בקאנסטאנטין וישן והיה מושבו בביהמ"ד בין תנור וכירים, ושום איש לא פנה אליו, והיה חי בעוני ובמחסור נורא והצדיקים שבדורו אמרו עליו שהיה אז בבחינת אדם הראשון קודם החטא, פ"א כאשר הגיע הדחוקות למרס קצו ולא היה יכול לסבול יותר בעצמם של בני ביתו פנה לאחר ערבית אל מתפללי ביהמ"ד ואמר

הרה"ק ר' אברהם מסטרעטין [דגל מנחה יהודה] זי"ע



הרה"ק ר' אברהם מסטרעטין זי"ע נולד בשנת תקס"ח כבנו בכורו של הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זי"ע, עם פטירת אביו הק' מילא את מקומו באדמו"ר"ת סטרעטין, ביום ג' טבת תרכ"ה השיב את נשמתו ליוצרו.

שבהיותו צעיר לימים רצה זקינו הרה"ק להושיבו לשמש כרב ואב"ד בכפר יאורזשנה הסמוך לקשאנוב וגם נסע לשם לצורך זה, אך לבסוף לא אסתיע מילתא.

הרה"ק ר' יהודה האראוויץ ממעליץ זי"ע



הרה"ק רבי יהודה ממעליץ זי"ע נולד בשנת תק"פ לאביו רבי יעקב ממעליץ בן הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע, עם הסתלקות אביו בשנת תקצ"ז והוא כבן י"ח שנה מילא את מקומו ברבנות מעליץ, ביום ט' טבת תרל"ט השיב את נשמתו ליוצרו ומנו"כ במעליץ.

מסופר שפעם בא אליו חשוך בנים והגיש לו קוויטל אך לא פירט את מבוקשו, והיה כאשר לקח הרה"ק את הקוויטל נענה ואמר: הנה לא כתבת כי צריך אתה להוושע בורע של קיימא, חושש אתה שאקרא "בעל מופת" על ידך, אבל עם כל זאת אברכך, ולא עברו ימים רבים והלה נפקד בזש"ק, פע"א בליל הסדר נתן תחיכת אפיקומן לחסיד אחד שהיה חשוך בנים, באומרו לשון הפסוק "צופנך תמלא בטנם", שע"י האפיקומן – "צפון" ישבעו בנים, ואכן באותו שנה נתברך בפרי בטן.

הרה"ק ר' נתן שטערנהערץ מברסלב זי"ע



הרה"ק רבי נתן זי"ע נולד ביום ט"ו בשבט שנת תק"מ לאביו רבי נפתלי חירץ ז"ל, מתחילה הסתופף בצל הרה"ק רבי מרדכי מקרעמניץ, הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפאלי, הרה"ק רבי ברוך ממעזיבוץ, הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב, ועוד, לבסוף דבק בהרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע והיה לתלמידו המובהק, עם הסתלקות רבו נתמנה לראש חסידי ברסלב, ביום ו' טבת שנת תר"ה השיב את נשמתו ליוצרו ומנו"כ ליד אוהל רבו.

פעם אחת התאונן לפניו חתן עני שאין בידו לתת מתנות להכלה, ניחם אותו הרה"ק ואמר לו: הרי גם יעקב אבינו לא היה לו לתת מתנות בבלתו, התפלא הלה ושאל: מה לי וליעקב אבינו, הרי אצל יעקב היה הכל רזין עילאין, השיב לו הרה"ק: הנחת חבורא גם בנוגע אליך היא רזין עילאין, והחבדל הוא רק בכך שהצדיק משיג משהו לפי השתו, ואנו לא מבינים כלום.

הרה"ק ר' יהושע מדזשיקוב [עטרת ישועה] זי"ע



הרה"ק רבי יהושע מדזשיקוב זי"ע נולד ביום ט"ו אדר [שזן פורים] שנת תר"ח לאביו הרה"ק רבי מאיר מדזשיקוב זי"ע בעל "אמרי נועם", בשנת תרכ"ו בהיותו כבן י"ח שנה הושיבו אביו על מקומו על כס הרבנות בדזיקוב, עם הסתלקות אביו בשנת תרל"ז מילא מקומו באדמו"רות, ביום שב"ק פר' ויגש ז"א טבת שנת תרע"ג ומנוחתו כבוד בעיר דזיקוב.

מסופר על איש אחד שרצה לעלות לרה"ק, ולפני נסיעתו לארץ בא להיפרד מהרה"ק, אמר לו הרה"ק: בעת צרה תיזכר בדמותי ותינצל, לימים חלה במחלת הקדחת, המחלה תקפה אותו בצורה קשה מאוד והרופאים התייאשו מחייו, תוך כדי איבוד ההכרה חלם שהוא רואה את הרה"ק, הניח את ראשו על לב הרה"ק ואמר: אני הולך למות והרה"ק הבטיח לי שאם אוזכר בדמותו אינצל, שם הרה"ק את ידיו על ראשו ובירכו שאמנם יינצל, וכך חזו שהבירא לתרחמת הרופאים.

להם, הרבינו נכדו של הבעש"ט ז"ל ואינו עוסק בשום מסחר וקנין, ואין איש אשר ישאל מהיכן ירק זה חי, דבריו עשו רושם גדול, ולא הלכו לביתם עד שקבעו לו מעמד שיוכל לפרנס את עצמו, לאחר שהלכו לביתם שם על לב, מה זאת עלתה לו ששם בטחוננו בבשר ודם והזניח את דרכו מעולם שלא לבטוח אך ורק בהקב"ה, ובכה בכי מר והתפלל כל אותו הלילה אצל המזוזה, שהקב"ה ישיב מחס את כל חנעשה, וכך חזו.

הרה"ק ר' יחזקאל שרגא משינאווא [דברי יחזקאל] זי"ע



סיפר כ"ק מרן רבינו שליט"א שכאשר בא הרה"ק משינאווא להשתתף בשמחת הנישואין של מרן חעצי חיים זי"ע (העצ"ח ח' חתן אחיו הרה"ק ר' של' אליעזר מראפערט זי"ע) צוה להכריז שכל מי שרוצה להיוושע בזש"ק יבוא ביום החופה להזכיר את עצמו אצל, והיו אז שתי נשים בשוק שעדיין לא נפקדו בזש"ק ושוחחו ביניהם מכרוז זה, ואשה אחת אמרה לחברתה: הבה נלך אליו וניוושע בדבר ישועה ורחמים, והשני השיבה: הלא היום הוא יום השוק ואוכל להפסיד הרבה כסף, וחרי אוכל ללכת אליו למחרת, אבל האשה הנ"ל לא הסכימה והלכה להרה"ק משינאווא, והשני הלכה למחרת והרה"ק משינאווא אמר לה: "איך האב געזאגט דעם טאג", וכך חזו דהראשונה נפקדה והשני לא.

הרה"ק ר' צבי הירש מפנינסק [בן מרן הבעש"ט הק'] זי"ע



הרה"ק רבי צבי הירש מפנינסק זי"ע נולד עוד טרם התגלות אביו הבעש"ט, עם הסתלקות אביו בשנת תק"כ נתמנה למלא מקומו, אולם לאחר שנה מסר את ההנהגה להמגיד הק' ממעזריטש באומרו שאביו נתגלה אליו וצוה עליו לעשות כן, ביום ו' טבת שנת תק"מ נסתלק בפנינסק ושם מנו"כ.

מסופר שבשב"ק הראשון אחר הסתלקות אביו ישבו כל התלמידים אצל השולחן והרה"ק רבי צבי היה נחבא אל הכלים ולא דיבר שום דברי תורה, כן היה בסעודה הראשונה ושניה של שבת, ואח"כ בסעודה שלישית לא יכלו התלמידים להתאפק לישב בחשאי והתחילו מעצמם לדבר דברי תורה והזכירו מאמר אחד מהבעש"ט זי"ע, והרה"ק ר' צבי – שלא רצה ברבנות בשום אופן – הוציא מפיו מילין ואמר: "ראה נא אבי שאין להם דרך ארץ ממני", והנה תיכף נתראה להם הבעש"ט ועמד לפניהם, ונפל עליהם פחד גדול ולא יכלו להוציא הגה מפיהם.

הרה"ק ר' יוסף אלימלך מקשאנוב זי"ע



הרה"ק רבי יוסף אלימלך זי"ע נולד בשנת תרכ"ט לאביו הרה"ק רבי משה מקשאנוב זי"ע [בן הרה"ק רבי דוד מקשאנוב זי"ע בן מרן הק' מצאנז זי"ע], ולאמו בת הרה"ק רבי ישראל אלימלך אונגאר מזאבנא [בן הרה"ק רבי יוסף מדאמבראווא זי"ע, בן הרה"ק רבי מרדכי דוד מדאמבראווא, ונקרא שמו בישראל ע"ש זקינו אבי אמו רבי ישראל אלימלך הנ"ל (ללא שם ישראל), וע"ש אביו של אביו אמו רבי יוסף מדאמבראווא זי"ע, ביום ח' טבת שנת תרס"ז השיב את נשמתו ליוצרו ברמי ימיו כבן ל"ח שנים..

זקינו הרה"ק רבי דוד מקשאנוב חיבבו מאוד ויסופר

טייערע ברודער אחים לדעה

תושבי מאנטריאל שיחיו

העלפט ארויס און ראטעוועט די הייליגע
 "כולל עצי חיים - צדקת רבי מאיר בעל הנס"

\$ 540

פרנס
 החודש
 לאברך מו"ץ

\$ 360

פרנס
 החודש
 לאברך

\$ 180

פרנס
 חצי חודש
 לאברך

\$ 120

פרנס
 השבוע
 לאברך

און אוודאי וועט אויך אייך מגין זיין די זכות פון דער תנא האלוקי רבי מאיר בעל הנס
 און די זכותים פון רבותיה"ק מייסדי הכולל אז איר זאלט געבענטשט ווערט בכל מילי דמיטב

- אלקא דמאיר עננו -

תולדותיהם של צדיקים ומעשייהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקיא

הגה"ק רבי יחזקאל שרגא בן הגה"ק רבי חיים הלברשטאם זי"ע משינאווא
בעמח"ס "דברי יחזקאל" יומא דהילולא ו' טבת (תרנ"ט)

ה' טבת

רבי אהרן מטיטוב ב"ר צבי הירש
מפינסק - תקע"ח

ו' טבת

רבי יחזקאל שרגא משינאווא - תרנ"ט
רבי חיים שלמה ראטנבערג מקאסאן
- תר"פ

ז' טבת

רבי צבי הירש מפינסק (בן הבעש"ט) -
תק"מ
רבי מרדכי יוסף מאזיביצא - תרי"ד
רבי שלום יוסף מהוסיאטין - תרמ"ג

ח' טבת

רבי שבתי מראשקוב - תרמ"ג
רבי יוסף אלימלך מקשאנוב - תרס"ז

ט' טבת

עזרא הסופר - ג"א תמ"ב
נחמ"י בן חכליה
רבי אברהם חיים שור (תורת חיים) -
שצ"ב
רבי יהודה האראוויטץ ב"ר יעקב
ממעליץ - תרל"ט

עשרה בטבת

זכריה הנביא ג"א - תמ"ח
מלאכי הנביא
רבי נתן מברסלב - תר"ה

י"א טבת

רבי משה אוסטרר (ערוגת הבושם) -
תקמ"ה
רבי שלמה איגר - תרי"ב
רבי אלכסנדר (השני) מקאמארנא -
תרנ"ט
רבי שלמה זלמן אולמאן אב"ד
מאקאווא (ידיעות שלמה) - תרכ"ג
רבי אורי שרגא פייבל טויבש אב"ד
יאס - תרס"ה
רבי שלמה יהודה טאבאק ראב"ד
סיגעט (ערך ש"י) - תרס"ח
רבי יהושע הורוביץ מדויקוב - תרע"ג

י"ב טבת

רבי משה הלוי סופר מפשעווארסק
(אור פני משה) - תקס"ז

הגה"ק משינאווא זי"ע נולד בעיר טארניגראד ביום כ' שבט שנת תקע"ה כבן הבכור לאביו הגה"ק מצאנו זי"ע ולאמו הצדקנית מרת רחל פייגא בת הגה"ק בעל ה"ברוך טעם" זי"ע, לידתו הי' באותו בית בו נולד אביו הדברי חיים, ויקרא שמו בישראל "יחזקאל שרגא" על שם זקנו אביו של ה"ברוך טעם" הגאון ר' יחזקאל יהושע פייבל מפרעמיסלא. אביו אמר פעם ששמה קגרים ליראתו מפני שנושא את שמו של זקנו, וזקנו זה הי' ירא שמים גדול עד מאוד, עד שפ"א בילדותו שמע שיחת ילדים שהם מזמרים "אל אדון", והזכירו את השם שמים לבטלה, ונודעו מאד, עד שהתעלף מזה.

רבו הראשון הי' הרה"ק ר' אשרל מראפשיץ זי"ע, ולאחר הסתלקותו נסע להרה"ק הרבי ר' הירש מרימנוב זי"ע, וביותר הי' מסתופף בצל הרה"ק השר שלום מבעל, והי' מחשיב אותו כמורה דרכו העיקרי בדרכי החסידות, והחזיק את עצמו כמקבל רביעי מתלמידי הבעש"ט: הרבי ר' בער, המגיד מסקאהל, השר שלום מבעלזא, והוא, וכמו כן התנהג בכמה ענינים כמנהגי בעלזא.

בשנת תקצ"ז כשהגיע לפרקו נשא בתו של הגה"ק בעל אר"י דבי עילאי זצ"ל חתן מרן הגה"ק בעל ישמח משה זי"ע, וישב אחר נישואיו באוהעל כעשר שנים סמוך על שלחן חותן זקנו מרן הישמח משה ונתדבק בו מאד מאד, עד ששמעו שאמר לפני קריאתו את שמע, על דעת האר"י הקדוש על דעת הבשטה"ק ועל דעת הישמח משה, בשנת תקצ"ט נפטרה הרבנית בדמי ימיה.

בשנת ת"ר הציע לו זקנו הישמח משה לשאת את נכדתו אחרת ה"ה בת הגה"ק ר' מרדכי אבד"ק האלישיץ זצ"ל חתן הגה"ק מרן האר"י דבי עילאי, ושוב נשאר באוהעל סמוך לזקנו הישמח משה, ושם גם התיידד עם מרן בעל היטב לב זי"ע, בשנת תר"ד נפטרה אף אשתו זו.

בשנת תר"ז נשא את בתו של הגה"ק ר' יהודה צבי מראולא זצ"ל בן הגה"ק ר' משה מסאמבור זצ"ל וחתן הגה"ק בעל עטרת צבי זי"ע, שם נשאר סמוך על שולחן חותנו ואחרי פטירת חותנו קיבלו אותו על מקומו כאב"ד ראולא וישב שם ז' שנים שאו נפטרה הרבנית ונתאלמן בשלישית.

אחר פטירתה נשא את האלמנה חנה רחל בת הגה"ק ר' הערשל אבד"ק לעשנוב, אחי הרבנית הצדיקת מלכה מבעלזא, שהיתה ביווג ראשון כלתו של הרה"ק ר' אלעזר בנו של השר שלום מבעלזא זי"ע.

בשנת תרמ"ב נשא ביווג חמישי את בתו של הגה"ק ר' אברהם געוירצמאן מגארליץ ז"ל, (אחות אביו של הגה"ק ר' איציקל מפשעווארסק ז"ל) בהרה"ק ר' אלימלך (חתן הרה"ק ר' אלעזר מלוצ'ענסק, בהרה"ק רבי אלימלך מלוצ'ענסק זי"ע) בן הרה"ק ר' ישראל חתן הרה"ק רבי אלימלך מלוצ'ענסק זי"ע.

עד שנשא אשתו השלישית ישב באוהעל סמוך לזקנו היש"מ, וכנשא את זוגתו השלישית עבר לגור בראולא מקום כהונתו של חותנו הרה"ק מראולא, ואחר פטירת חותנו מילא את מקומו שם בראולא, וגם הדפיס את ספרי חותנו "עמוד התורה" ו"דעת קדושים", בראולא יצאה פעם איזה הוראה שעוררה עליו מחלוקת, ובצדקתו כי רבה רצה להתפטר מרבנותו, וקודם שאל בדעת רבו הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע, והרה"ק השיב לו במכתבו שישאר שם וכי הוראתו היתה בקדושה ומן השמים מסכימים לפסקיו והוראותיו, וכך ישב שם שבע שנים שאו נפטרה הרבנית לי"ע.

בתחילת שנת תרט"ז נתקבל כאב"ד שינאווא, שם כיהן ברבנות כעשר שנים עד שנת תרכ"ז, כי באותו זמן בנו בית הכנסת חדש בשינאווא וזה עלה הרבה כסף, וחייבו את בני הקהילה לתרום לצורך זה, והגה"ק משינאווא לא ניחא דעתו מזה מפני ששרר אז דחקות גדול, ולא הי' יכול לסבול סבלם של בני הקהילה, ובגלל זה עזב את שינאווא. בשנת תרכ"ח נקרא לנהל את הרבנות בסטראפקוב, ושם החל לנהל עדה וחסידים החלו לנהור אליו. בשנת תרכ"ט גמר אומר בנפשו לחונן את עפר ארצה"ק ועלה לארץ ישראל, ושהה שם שנתיים ימים לערך עד שנת תרל"א ואז שב לסטראפקוב וישב שם עד כ"ה ניסן תרל"ו שאו נלב"ע אביו הק' ועבר לגור שנה אחת בעאנו, כמוב"כ הי' זמן קצר אב"ד בגארליץ, ובשנת תרמ"א חזר לשינאווא, וע"ש העיר הזאת נקרא בתפוצות ישראל, ובה ישב עד פטירתו, יום ו' טבת תרנ"ט לפ"ק.

ברכתו שינצל מידיו. לשמע דברים אלו נענה הבעש"ט ואמר: א"כ נלך למקוה ונפעל בשבילך ישועה, ואכן הבעש"ט הלך למקוה טבל עצמו טבילה אחת והוציא את ראשו ואמר: הרי באמת גנבת את הנחשות וא"כ מה אוכל לעזור לך.

אך היהודי אור כח ואומץ ואמר להבעש"ט: רבי, זה לא העסק שלך, הרי אני בצרה גדולה וכן כל יהודי הכפר נמצאים בצרה ואתה צריך להושיעם.

שאל אותו הבעש"ט: אתה מבטיח לי ששוב לא תעשה כן ולא תגנוב עוד הפעם, השיב לו היהודי שהוא מבטיחו שמעתה לא יגנוב עוד כלל, אז טבל הבעש"ט עצמו שנית ואמר לו: סע לביתך וישועת ה' כהרף עין.

ואכן היהודי הזה נסע לביתו וראה ישועה והפריץ לא עשה לו כלום.

כן סיפר היהודי להגה"ק משינאווא, והוסיף: גם אני אומר כן: רבי, זה לא העסק שלך, אתה צריך להשתדל שיהיה לי ישועה.

השיב לו הגה"ק משינאווא: אף אני רוצה שתבטיח לי שלא תגנוב שוב, וכאשר הבטיח לו בידך אותו הגה"ק משינאווא ואמר לו: סע לביתך והקב"ה יתא בעורך שתנצל ותצא זכאי במשפט, ואכן כך היה.



סיפר כ"ק מרן רבינו שליט"א, פע"א היה הגה"ק משינאווא בעיר לעמבערג והלך לבקר את הרב דמתא, וכמובן שנתלואה אליו חשוב ונכבדי העיר, מיד כאשר נכנס הגה"ק לבית הרב התחיל למחות בקול גדול על הרב הנ"ל אשר בתו הולכת עם פאה נכרית אשר נאסרה ע"י גדולי הדורות.

ענה לו הרב: שינאווא רב, אם ברצונך לעורר אותי ולהטיף לי מוסר על מה שבתי אינה מתנהגת כדבעי, על מה ולמה מצא לנכון להכריז אותו קבל עם ועדה ולבייש אותי בברים, הלא ייתן יכול לקרוא לי ולהגיד לי אישית מה שיש לו לומר על בתי.

ענה לו הגה"ק משינאווא: אלמלא בתך היתה הולכת עם הפאה נכרית בבית כשאין רואים אותה, אז ה"נ הייתי עושה כן להוכיח אותך בחשאי כשאין שומעים אחרים, אבל מכיון שהיא הולכת כן בשוקי בראי ומסתובבת בחוצות העיר עם פאה נכרית, ועתה יאמרו טומאה הותרה בציבור, על כן מחיתי על זה בברים למען ידע הקהל שאסור לבת ישראל להתנהג כך.



סיפר כ"ק מרן רבינו שליט"א, פע"א היה הגה"ק משינאווא על אספת הרבנים בעיר לעמבערג, אחרי האסיפה הזמין אותו ש"ב שיבוא לבקר בביתו.

כאשר הגיע הגה"ק משינאווא פתחה אשתו של האברך הנ"ל את הדלת לפניו והבחין הגה"ק משינאווא שהיא הולכת עם פאה נכרית.

דבר זה כאב מאוד להגה"ק משינאווא וצעק ואמר: "היתכן, דעם טאטנס א קינד זאל גיין מיט א שיטל", ענתה

סיפר כ"ק מרן רבינו שליט"א, פע"א הי' יהודי אחד אשר לא ראה סימן ברכה במסחרו, ומכיון שהיה לו "פייער פארויכערונגס" (אינשורענס, ביטוח), על כן החליט להבעיר את רכושו ולאחמ"כ ללכת לגבות מהם את הכסף.

ואכן כן עשה ושרף את בית מסחרו, אולם כאשר הגיע אליהם לבקש את הפסדו מיד חשדו שידו במעל הוה, וחזן ממה שהיה יכול להפסיד את כל ה"אינשורענס" היה צפוי לו עונש כבד קנס על המעשה אשר עשה.

כאשר ראה האיש כי כלתה אליו הרעה קם ונסע אל הגה"ק משינאווא ז"ע, אך ידע היטב שלהגה"ק משינאווא אסור לו לספר את האמת לאמתה, על כן סיפר לו שהיה לו בית מסחר ותצא אש ושרפה את כולה ועתה העלילו עליו שהוא הבעיר את בית מסחרו על מנת להוציא כסף מ"האינשורענס" וצריך לעבור משפט קשה, על כן נפשו בשאלתו שהגה"ק משינאווא יברכוה שיצא זכאי במשפט.

הגה"ק משינאווא שהיה ידוע לאיש אמת, ענה ואמר לו: נו, אם כדבריד שכל זה הוא רק עלילה ובלבול שהעלילו עליך, א"כ יעזור הקב"ה שהאמת יתגלה לעין כל.

לשמע דברים אלו נאשר האיש נבוך, כי הרי עתה כבר גרע טפי, ובדמעות שליש התחיל לבקש ולהפציר מהגה"ק משינאווא שיברכוה וימחלו לו כי הוא אינו אשם בזה, כי עדיין לא הרהיב עוז בנפשו להודות על האמת ולספר מה שעשה.

אמר לו הגה"ק משינאווא: הנה כבר ברכתי אותך שהעמת יתגלה לעין כל וא"כ על מה הנך דואג כ"כ.

אז ראה האיש שלא יעזור לו כל תחנוני ומוכרח הוא להודות על האמת, וסיפר להגה"ק משינאווא את כל הענין ואכן מזה עצמו הוא מוצא ודואג שהאמת יתגלה לעין כל ויראו שהוא עצמו עשה זאת.

לשמע דברים אלו התחיל הגה"ק משינאווא לצעוק עליו: וויי געוואלד, אתה בעצמך עשית זאת, איך יוכל יהודי לעשות כדבר הזה, והתרגו עליו מאוד על שמחלל ש"ש בזה שרצה לגנוב מ"האינשורענס".

ענה לו היהודי: רבי ברצוני לספר לכם מעשה שהיה אצל הבעש"ט הק': יהודי אחד קיבל נחושת מהפריץ כדי לעשות ממנו "קעסל", והפריץ שילם לו ממיטב כספו, וכן חזר הדבר כמה פעמים, עד שהחליט האיש להערים ולקחת קצת נחושת כי ממילא לא יבחין אם יחסר מעט ממנו, וכן היה תקופה ארוכה ואכן בתחילה לא הבחינו בזה והכל היה כשורה.

עד שפעם הלשינו עליו שמערים את הפריץ בכל פעם, ובדקו אחריו ושקלו את המשקלות ותפסו אותו בהגניבה.

הפריץ התרגו עליו מאוד, והיהודי הנ"ל היה נמצא בצרה גדולה, כי בימים ההם שלטו הפריצים ויכלו להעניש כפי שעלה על לבם.

בצר לו נסע אל מרן הבעש"ט הק' אך גם הוא התבייש לספר להבעש"ט גופא דעובדא היכי הוי, על כן העלים ממנו וסיפר לו שזה ימים רבים שהוא עובד אצל פריץ אחד שנותן לו נחושב לעשות ממנו "קעסלעך" ועתה העלילו עליו הפריץ שגנב כל פעם מהנחושת, ובכעס החליט להרוג אותו יחד עם כל יהודי הכפר באמרו שהם כולם גנבים.

כן תינה לפניו את צרתו וביקש מהבעש"ט הק' שיתן לו

סיפר כ"ק מרן רבינו שליט"א, פע"א נכנס אל הגה"ק משינאווא חתן אחד והתאונן לפניו את צערו שעוד כמה שבועות תתקיים החתונה שלו, ומנהג המקום בעיר מולדתו שהחתן עולה לתורה בעליית "מפטיר", ויצטרך לומר ההפטרה קול רם, ובהיות שהוא אינו יודע עברי טוב דרי יתבייש ברבים. שאל אותו הגה"ק משינאווא איה מקום מגוריו ומתי הוא זמן הנישואין, ואמר לו שישע לביתו לא ידאג כלום שהכל יעבור כשורה.

כאשר הגיע שבת שקודם הנישואין הופיע פתאום הגה"ק משינאווא לעיר, הדבר עורר פליאה ותימה בעיני כולם על מה ולמה החליט הגה"ק משינאווא לבוא על שבת בעיר זו.

בשב"ק בבוקר בעת קריאת התורה ביקש הגה"ק משינאווא שהוא רוצה להיות הבעל קורא כדרכו, ומפעם לפעם היה דרכו לעשות תנועות הגה"ק והיה מכה ברגליו על הרצפה, וכאשר קראו את החתן למפטיר התלהב הגה"ק משינאווא ועשה קולות ותנועות הגה"ק משך כל זמן העליה ואמירת ההפטרה.

אצל הציבור לא היה זה דבר חדש כי היו רגילי הגה"ק משינאווא בכך, וכך הציל הגה"ק משינאווא את החתן שלא יבוא לידי בזיון.



סיפר כ"ק מרן רבינו שליט"א, שהגה"ק משינאווא היה לו הרבה גבאים, הסיבה לזה היתה כי כאשר היה בא אליו איש אחד והתאונן לפניו שאין לו פרנסה, אמר לו הגה"ק משינאווא א"כ תישאר כאן ולא יחסר לך כל טוב, ולכן ברבות הימים התקבצו אצלו הרבה אנשים כאלו אשר היו הגבאים אצלו.

יודע שהיה לו גבאי ר' זלמן, וכן היה לו גבאי ר' פרץ, ושמעתי מאממ"ר שליט"א שהיה גבאי ר' אנטשיל ופע"א כאשר התכונן הגה"ק משינאווא לנסוע לאיזה מקומן על שב"ק, וכבר היה הכל על מכונו מוכן להנסיעה והתחילו לנסוע אל מרכבת הברזל, אך באמצע הדרך ראה והבחין הגה"ק משינאווא שר' אנטשיל הגבאי הולך עם נעליים מצוחצחות, שאלו הגה"ק משינאווא: מתי צחצחת את נעליך? אמר לו ר' זלמן, דקודם שיצא מן הבית, שאלו הגה"ק משינאווא, הכי אינך יודע את צוואת ר' יהודה החסיד שאסור לצחצח המנעלים ביום שיוצאים לדרך? אמר לו ר' אנטשיל, לא, אמר לו הגה"ק משינאווא: עכשיו מתיירא אני ליסע עמך כי ירא אנוכי מצוואת ר' יהודה החסיד, אך ר' אנטשיל לא רצה לוותר על הנסיעה (הגבאים השתדלו הרבה שהגה"ק משינאווא יסע על פני הערים לשב"ק כי כך הביא להם הדבר לפרנסה) ואמר להגה"ק משינאווא: רבי, אחלוץ מנעלי ואלבוש מנעלים אחרים, אמר לו הגה"ק משינאווא: בצוואת ר' יהודה החסיד לא כתוב שלא יצחצח מנעליו "שיוצא בהם לדרך", רק כתוב שלא יצחצח "מנעליו" סתמא, ולא הועיל מאומה, ור' אנטשיל נשאר באותה הנסיעה בביתו.



האשה ואמרה בצחוק: לא ידעתי שדודי מסתכל על נשים. ענה לה הגה"ק משינאווא על אתר: מצינו בפרשת ערכין אם הקדיש איש בהמה טמאה, כתוב שם "והעמיד את הבהמה לפני הכהן והעריך הכהן אותה", ולכאורה יקשה איך יוכלו להעמיד בהמה טמאה לפני הכהן גדול שיעריך אותה, הלא יותר טוב היה להביאה לפני אדם פשוט שיעריכנו ולמה היה צריך הכהן דווקא לעשות זאת. אלא רואים מזה שלפעמים כדי לקיים ציווי ה' צריך הכהן עצמו להסתכל על בהמה טמאה...

וסיים הגה"ק משינאווא ואמר להאשה: אם תקבלו על עצמך שלא ללכת עם פאה נכרית אז אכנס לביתכם, ואם לא אלק לי מכאן.

כמובן שהאשה התביישה שלא להכניס את הצדיק בביתה והורידה את הפאה נכרית מעל ראשה, רק אז נכנס הגה"ק משינאווא בבית.



סיפר כ"ק מרן רבינו שליט"א, איש אחד מחסידי הגה"ק משינאווא התאונן לפניו שחתנו אינו מתנהג כראוי, ושאל להגה"ק משינאווא כדת מה לעשות, אמר לו הגה"ק משינאווא שישתדל שחתנו יבוא אליו על שבת אחד ואז הכל על מקומו יבוא בשלום, אך כאשר ביקש מחתנו שיבוא לרבו הגה"ק משינאווא סירב ולא רצה לבוא, כאשר נסע שנית לרבו הגה"ק משינאווא אמר לו שחתנו אינו מסכים לבוא עמו ואינו יודע לשית עצות בנפשו, אמר לו הגה"ק משינאווא: "זארג דין נישט ער וועט שוין קומען"

כעבור זמן מה בא אליו חתנו ואמר לו שברצונו לנסוע לרבו הגה"ק משינאווא, חותנו שמח מאוד שהוא רוצה לבוא, כאשר הגיע לשינאווא אמר חתנו להגה"ק משינאווא: האם הוא חכמה להכריח אותי לבוא אליך, הלא בכל לילה בא הגה"ק משינאווא ומכה אותי במקלו אססכים לבוא אליו לשינאווא. קרא הגה"ק משינאווא למשמשו ואמר לו: האם לא ראית אותי בכאן בכל לילה, הלא כל הזמן הייתי בביתו ולא כדברך שהלכתי לביתך להכריח אותך לבוא.

וסיפר הגה"ק משינאווא מה שהיה אצל זקני ה"ברוך טעם" (חותן אביו הגה"ק מצאנו ז"ע) ששלח לעשיר אחד מכתב הזמנה לדין תורה, אך העשיר לא שת לבו לזה ולא בא, וכך שלח את משמשו כמה פעמים שיקרא אותו ולא בא להדין תורה עד שפע"א הגיע לעמוד לפני דין תורה, ואמר אז הראש הקהל לה"ברוך טעם" היתכן שהוא בא אליו כל לילה ומכה אותו, השיב לו ה"ברוך טעם" תוכל לשאול את פי אנשי ביתי כי לא יצאתי מפתח הבית כל הלילה, אלא מאי - המשין ה"ברוך טעם" ואמר - מכל מצוה נברא מלאך, והמלאך הזה יש לו צורת האדם שברא אותו, ואותו מלאך ממלא את השליחות מה שהאדם צריך לעשות. והוא הדבר גם כאן: המלאך שנברא מאחד ממצוותי אשר יש לו אותו צורה כמוני, הוא בא אליך והכה אותך שתבוא לשינאווא.



נה הצדק "צבי" תפארתו יעלה נא על ראש שמחתו

ברגשי הודאה והערכה, נשגר כוס של ברכה, בהאי עידן שמחה, נהלל בשיר ושבחה, אל מול פני היקר שבאדם, נעים הליכות, אציל המדות, נח לשמים ונח לבריות, מגדולי העוסקים בצרכי צבור באמונה, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, מכבד את ה' מהונו ומגורנו, מקבל את כל אחד ואחד בסבר פנים יפות, לבו ער וקשוב לכל נצרך בכל נפשו ומאודו, מסור בכל לבו ונפשו למען כוללנו ה'ק', ולמען הרחבת גבולות הקדושה דקהילתנו הקדושות בארה"ק, כשאיתנו הטהורה של מרן רבנו הגה"ק שליט"א אשר אליו הוא מקושר בקשר אמיץ וכל פסיעותיו ומהלכיו לעשות רצון צדיק.

ה"ה האי גברא רבא יקרא
הרבני המפואר

הרה"ח צבי עקיבא ברייטשטיין שליט"א

לרגל השמחה הגדולה השרויה במעונו באידוסי בנו יקירו הבחור המופלג

כמר משה הי"ו

צבי וחמיד בעבודת הקודש את כבוד התורה להאדיר ולהגדיל
בכל עת ועונה, יומם ולילה לא ישובת מלעמוד לימינו בעצה ובמעשי
ימינו פשוטה בסבר פנים מאירים לכל דבר שבקדושה מקדם ומאז
עיניו פקוחות תמידין כסדרן על כל בדקי הבית לקיום והחזקת הכולל
קהל עדתנו מעריצים אותו בחיבה יתירה ובנהורא מעליא
יחדיו כולם מודים ומהללים פירות מעשיו הברוכים הכלל והפרט
בשמחתו שמחים כל אנשי שלומנו ומשגרים ברכות לרוב
אשר ועושר ברוחניות ובגשמיות בכל מילי דמיטב בכל שעתא ושעתא

ויהי"ר מן קדם אבוהון דבשמיא, שיוכל להוסיף חיל במעשיו הגדולים ולראות ברכה מרובה בעמלו, וכבר מובטחים אנו מפי הקב"ה אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך, ומשמחתי זו יושפע שפע רב לו ולכל בני ביתו משפחתו הענפה, להתברך ממעון הברכות בהשפעת טובות מאוצר המנוצר, ותזכו לראות רוב נחת דקדושה מכל יו"ח בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנה, מתוך אושר ועושר והרחבת הדעת בבריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר.

המברכים בכל פה ולשון

הנהלת הכולל

הנהלת התאחדות האברכים

חבורת יסודי התורה

כולל
קרני יואל
ד'סאטמאר

בע"ת בית שמש יצ"ו

גייש מרן רביה"ק בעל "דברי יואל" זי"ע
בבשיאות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

דברות קודש והדרכה להורים

שנשמעו מאת

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

אצל דינער השנתי לטובת מוסדות קרית יואל יע"א

מוצש"ק פ' וישלח תשע"ב העעל"ט

מלחמה כללית אין די גאנצע שטאט און א מלחמה פרטית יעדער איינער ביי זיך אין שטוב. יעדער טאטע דארף זיין א ממשיך פון יעקב אבינו, יעדער טאטע דארף שפירן דעם פליכט, ער דארף פירן דעם מלחמה ביי זיך אין שטוב, ביי זיך אין שטוב איז דא דער שרר של עשיו. ער קרייט אריין דורך די טיר, אז מ'פארשפארט די טיר קרייט ער אריין דורך די פענסטער, ער זוכט וואו ער האט א שפאלט אריינצוקריכן אין אידישע הייזער. אידן דארפן האלטן א מלחמה, א טעגליכע מלחמה, א וועכנטליכע מלחמה, און א יערליכע מלחמה. טאג איין טאג אויס דארף מען ממשיך זיין דעם מלחמה מיט'ן שרר של עשיו.

די ארבעט פון די הנהלה רוחניות

די הנהלת התלמוד תורה לייגט אריין געוואלדיגע כוחות אין דעם מלחמה. מ'טוט, מ'נעמט אויף די בעסטע מלמדים, די בעסטע מנהלים, דאס איז אין חינוך הבנים.

און דאס זעלבע איז אין חינוך הבנות, מ'נעמט אויף די בעסטע מחנכות, די בעסטע מנהלים וואס נאר מעגליך אין חינוך הבנות. דער בית רחל דא אין קרית יואל שמ'ט אין די גאנצע וועלט.

מ'טוט אלע פעולות, סיי ביי די ת"ת ביי די קליינע קינדער, די פכים קטנים. ווען זיי ווערן אביסל גרעסערע יונגלעך און זיי קומען שוין נאנט צו סמוך לאיש, און אפילו נאכדעם ווען זיי ווערן שוין בר מצוה, זיי ווערן שוין בחורים, איז עס נאך אלץ פכים קטנים. זיי גייען אריין אין די ישיבות, נאך בעפאר די גרויסע ישיבה.

היינט צו טאגס איז דא, ווי יעקב אבינו האט געזאגט ועתה הייתי לשני מחנות, די ישיבות איז היינט צעטיילט אין פיר, ס'איז דא פיר מחנות, פיר ישיבות

די מלחמה אויף די פכים קטנים

מ'איז זיך צוזאמגעקומען דא אויף א מלוה מלכה און א דינער לטובת די מוסדות פון תינוקות של בית רבן. מ'איז געקומען מחזיק זיין די תינוקות של בית רבן. דער אמת איז, ס'איז טאקע אזוי, מ'איז מחזיק די תינוקות של בית רבן, אבער ס'איז א בחינה פון הארון נושא את נושאו, די תינוקות של בית רבן זענען מחזיק די מחזיקים, דאס שטיצט די מחזיקים.

יעקב אבינו האט זיך געשלאגן אויף די פכים קטנים. די מלחמה היינט מיט'ן שרר של עשיו, מיט'ן יצר הרע און מיט'ן ס"מ, איז אויך פאר פכים קטנים, פאר די תינוקות של בית רבן. די מלחמה איז אן אקטועלע מלחמה און ס'ווערט נמשך פון דעמאלסט אן, פון ווען יעקב אבינו האט זיך געשלאגן מיט'ן שרר של עשיו פאר די פכים קטנים, עד היום הזה האלטן מיר אן די מלחמה, און מ'דארף אנהאלטן די מלחמה מיט'ן שרר של עשיו פאר פכים קטנים.

דאס איז די ארבעט פון די מוסדות, אנגעהויבן ביי די מלמדים, די מנהלים, אלעס ארבעט אין חינוך הבנים און אין חינוך הבנות, פאר די פכים קטנים, זיך צו שלאגן מיט'ן שרר של עשיו. דער פעטער ז"ל פלעגט זאגן, כעכו"ם נדמה לו, כת"ח נדמה לו, אלץ מיט פארשידענע לבושים. ס'איז שווערע נסיונות מיט'ן שרר של עשיו, און מ'דארף זיך שלאגן, אונז דארף מיר אנפירן דעם מלחמה פון יעקב אבינו, יעקב אבינו האט אנגעהויבן זיך צו שלאגן מיט'ן שרר של עשיו פאר פכים קטנים, און אונז דארף מיר ממשיך זיין און פירן ווייטער דעם מלחמה.

ס'איז נישט אזוי גרינג, ס'איז א שווערע מלחמה, דער שרר של עשיו איז זייער רעפנירט, און מיט א געוואלדיגע חכמה, ער איז א מלך זקן וכסיל, און ער פירט ארום די גאנצע וועלט. יעדער איד דארף פירן א

דער מלמד דארף די זעלבע זאך וויסן, וויאזוי דאס קינד פירט זיך אויף אינדערהיים, וויאזוי לערנט ער, וויאזוי עסט ער, וויאזוי שלאפט ער, און וויאזוי ער פירט זיך אין שטוב מיט אלע התנהגות.

מ'דארף זיך דורכרעדן און דורכשמועסן, און איינער דארף ארויסהעלפן דעם צווייטן. דער טאטע דארף זיין גענוג אחריות'דיג אז ער זאל גיין אינעם מוסד און זיך דורכרעדן מיט'ן מחנך פון זיין קינד, און זיך טיילן מיט די פראבלעמען און זיך טיילן מיט נחת, מיט ביידע ענינים.

וביום השבת, וביום שמחתכם

דער טאטע איז דאך מחנך אין די שעות ווען ער איז אינדערהיים, אריינגערעכנט שבת און יום טוב.

דער מוסד שטעלט צו יעדן יו"ט פון קליין ביז גרויס, עניני מועד וחג.

אבער דער טאטע דארף זעהן, געבן א געלעגנהייט און ארויסברענגען פאר זיין קינד אז ער וויל הערן וואס דער מוסד האט אים אויסגעלערנט אויף שבת און וואס מ'האט אים אויסגעלערנט אויף יו"ט. ער זאל ווייזן די אינטערעסע, ס'אינטערעסירט אים, מיט'ן פארהערן, זעהן וואס ער לערנט, זעהן ווי ער שטייגט, צי ער פאלט נישט חלילה.

מאי חנוכה - דתנו רבנן

ס'קומט יעצט א יו"ט חנוכה. מ'פארשטייט, יעדער איינער ווייסט וויאזוי ס'זעהט אויס אין אידישע הייזער, דער אויבערשטער זאל העלפן ס'זאל זיין פרייליך אין אידישע הייזער, מ'זאל זיך קענען צוזאמקומען מיט א לוסטיגע געמיט, מוצ"ש צו א מלוה מלכה, ובפרט אין חנוכה, מ'קומט זיך צוזאם די משפחה. ס'איז פיין, ס'איז משפחה'דיג, ס'ברענגט אריין א געפיל פון איין משפחה מיטגילד צו א צווייטן. ס'איז תורה'דיג, ס'איז מענטשליך, און אזוי דארף צו זיין. זאל דער אויבערשטער העלפן אז ס'זאל נישט געשטערט ווערן, מ'זאל עס קענען מאכן מיט א פרייליכן און לוסטיגן געמיט.

אבער א טאטע ביי זיך אין שטוב דארף צו וויסן, ס'איז אכט טעג חנוכה. וואס טוט א טאטע אכט טעג חנוכה מיט זיינע קינדער? מ'קען מאכן א מסיבה איין

פאר די יונגע בחורים, ביז די ישיבה גדולה. יעדע איינציגע ישיבה איז א יחיד במינו, יעדע איינציגע ישיבה ווערט אנגעפירט דורך די וואס שטייען בראש פון דעם ישיבה, די וואס גיבן זיך אפ, מגידי שיעור, מרביצי תורה, ס'איז אלעס תלמידי חכמים יראי השם, עושים מלאכת ה' באמונה. זיי געבן זיך אוועק פאר'ן חינוך, מחנך צו זיין די תלמידים.

א שותפות'דיגע ארבעט מיט די עלטערן

אבער איך האב פריער געזאגט, מיט'ן שרו של עשוי דארף מען מלחמה האלטן פיר און צוואנציג שעה אין א מעת לעת. א יונגל אין תלמוד תורה, א מיידל אין בית רחל, און א בחור אין די ישיבה, געפינט זיך כך וכך שעות אינעם מוסד. א קלענערע יונגל איז ווייניגער שעות, א גרעסערע יונגל מער שעות, א בחור נאך מער, כך וכך שעות העלפט צו דער מוסד אינעם מלחמה מיט'ן שרו של עשוי.

וואס טוט זיך אין די איבריגע שעות פונעם מעת לעת? די איבריגע שעות פונעם מעת לעת איז דער בחור אינדערהיים אונטער'ן אויפזיכט פון די טאטע און מאמע. די איבריגע שעות זענען די טאטע און מאמע די יעקב אבינו, זיי דארפן זיך שלאגן מיט'ן שרו של עשוי פאר זייערע קינדער, אויף זייערע פכים קטנים.

דאס ליגט א געוואלדיגע פליכט אויף די עלטערן, אז זיי זאלן וויסן זייער חוב און זייער חלק אין דעם מלחמה. דאס איז א שותפות'דיגע מלחמה. שותפים דארפן זיך דורכרעדן, דארפן זיך דורכשמועסן. נישט אז איך וועל מיר קוקן אויף מיינס און ער וועט זיך קוקן אויף זיינס. ווער ס'ווייסט, א געשעפט פון שותפים, אז איינער וועט קוקן נאר זיין חלק און ער האנדעלט נישט מיט'ן שותף, אזא געשעפט קען נישט האבן קיין הצלחה.

דער טאטע מיט'ן מוסד זענען שותפים, און זיי טיילן זיך איין אין די שעות, אבער זיי דארפן זיך דורכשמועסן איינער מיט'ן צווייטן. דער שותף, דער טאטע, דארף זיך דורכרעדן מיט'ן מלמד און זעהן וואס ער טוט אין יענע שעות, דער מלמד זאל קענען זאגן זיין מיינונג אויף די שעות פונדערהיים, און דער טאטע אויף די שעות פון די תלמוד תורה.

דער טאטע מוז פונקטליך וויסן, זיך דורכרעדן וויאזוי זיין קינד דאווענט, וויאזוי זיין קינד לערנט, וויאזוי ער פירט זיך אויף בשעת ער איז אינעם מוסד.

ענינים. מעג א טאטע רעדן מיט זיין קינד עפעס פון די וואכעדיגע סדרה, עפעס א בא'טעמ'טע דבר תורה, א שיינע תורה. די תורה איז דאך גרויס און ברייט, ס'איז דא פאר יעדן איינעם, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו. פאר יעדן מענטש, מ'קען טרעפן פאר יעדנ'ס השגה, יעדער קען עפעס טרעפן פאר זיך. במשך פון שבת קודש זאל ער האבן וואס צו זאגן.

ס'קומט יעצט א נייע סדרה, יוסף מיט די ברידער. פארוואס האבן זיי זיך געקריגט? ס'איז דא אזעלכע שיינע ענינים דערויף. נאכדעם קומט די שמות-סדרות, יציאת מצרים, משה רבינו, מתן תורה, קריעת ים סוף. ס'איז דא, ס'לעבט אויף דער וועלט. א טאטע זאל האבן א קשר מיט זיין קינד דורך דברי תורה.

מחיל אל חיל: ועד החינוך לשיבות קטנות

דער מוסד, פון קליין ביז גרויס, אלע איינגעשטעלטע, יעדער פרובירט צו טון זיין חלק, מחנך צו זיין די קינדער, להגדיל תורה ולהאדירה, און מ'זעהט מיט וואס מ'קען אלץ בעסער מאכן, די הנהלה רוחנית און די הנהלה גשמית. די הנהלה גשמית שטעלט זיך צו מיט אלעם וואס ס'פעלט זיך אויס, אז מ'זעהט אז דאס קען בעסער מאכן קארגט מען נישט קיין געלט און קיין כח.

אין די לעצטע פאר יאר האבן מיר געמאכט א וועד החינוך, מיר האבן אנגעהויבן מיט א בת תחילה סימן יפה לבנים, מיר האבן געמאכט א וועד החינוך פון ערליכע חשוב'ע איבערגעגעבענע מענטשן, עוסקים בצרכי ציבור באמונה, א וועד החינוך פאר בית רחל.

נאכדעם איז מען געגאנגען ווייטער, מ'האט געמאכט א וועד החינוך פאר די תלמוד תורה. זיי האבן אויך אנגעהויבן צו ארבעטן, זיי געבן זיך אפ, זיי גייען אין תלמוד תורה און רעדן מיט די מלמדים, רעדן מיט די מנהלים. און אויב האט איינער א בקשה, ער האט זיך עפעס אפצורעדן, איז א וועד החינוך, אן אוון קשבת, זיי הערן אויס, מ'פרובירט מסדר צו זיין. ס'איז א גרויסער ציבור, אלעמאל איז דא זאכן.

יעצט גייען מיר ווייטער, און דאנערשטאג נאכט האב איך אריבערגערופן, מ'האט געמאכט א וועד החינוך פאר די ישיבות קטנות וצעירים, פאר די בחורים. מ'האט אויך אויסגעקליבן דריי אידן, דריי איבערגעגעבענע ערנסטע מענטשן. איך האף אז זיי

טאג, מ'קען מאכן א מסיבה נאך א טאג, אבער וואס איז חנוכה? מאי חנוכה פרעגט די גמרא, און די גמ' ענטפערט: דתנו רבנן.

א טאטע זאל זיך פארקוקן אויף חנוכה. ס'גייט זיין חנוכה, וואס גיי איך רעדן מיט מיין קינד דעם חנוכה? מ'וועט רעדן גשמיות, דאס און דאס, נו דאס רעדט ער דאך מיט זיין טאכטער אויך. וואס גייט ער רעדן מיט זיין זון וואס ער רעדט נישט מיט די טאכטער? זאל ער זיך אליינס פרעגן, וואס גיי איך רעדן מיט מיין זון מער פון דעם?

ס'איז דא א ברייט פעלד. ס'איז ב"ה דא א בית יוסף'ס קשיא, מ'דארף דאנקען דעם באשעפער אז ס'איז דא אזאנס. מ'קען רעדן מיט א קינד, וויפיל תירוצים קענסטו מיר זאגן אויפ'ן בית יוסף'ס קשיא?

ס'איז דא נאך שיינע קשיות, נאך שיינע ענינים אום חנוכה. וואס קענסטו מיר איבערזאגן אויף חנוכה? וואס קען דער טאטע זאגן פאר זיין קינד, און וואס קען דאס קינד איבערזאגן פאר זיין טאטן? אפשר קענסטו מיר איבערזאגן עפעס א שיינע ענין אויף חנוכה?

איז דען דער קשר פון א טאטן מיט א קינד אום חנוכה נאר פון דברים גשמיים? אפשר קען מען טון עפעס רוחניות?

און דאס איז לאו דוקא חנוכה, דאס זעלבע איז יעדן יום טוב און יומא דפגרא.

ס'איז יעצט נאך פאר חנוכה, מ'קען זיך נאך פארקוקן. יעדער טאטע האט נאך צייט עפעס זיך פארצוקוקן. ס'קומט אזא יו"ט חנוכה, לאמיר רעדן מיט מיין קינד עפעס דברי תורה אויך. מ'מעג וויסן פון עפעס אנדערש אויך, אבער מ'זאל עפעס וויסן פון תורה. ס'זאל זיין א פרייליכע חנוכה, שמחה בדברי תורה, פקודי ה' ישרים משמחי לב.

די זיסקייט פון די ווינטער סדרות

דאס זעלבע איז מיט א שבת קודש. ס'גייט אדורך די ווינטער סדרות, דאס זענען דאך אזעלכע בא'טעמ'טע סדרות. יעדע וואך וואס ס'גייט אדורך, יעדע סדרה האט זיך זיינע אינטערעסאנטע ענינים. דא איז יעקב מיט לבן, דא איז יעקב מיט עשיו, דא גייט קומען יוסף מיט די ברידער, אין יעדע סדרה ליגט שיינע

קרוב און איינער האט א ידיד, און סתם אזוי איינער וואס מ'קען וואס יענער איז א בעל-הבית'שער איד, וואס ער האט ביי אים א ווארט, ער קען ביי אים בעטן א נדבה פאר'ן מוסד.

יעדער איד קען שאפן געלט. ס'איז נישטא איינער וואס קען זאגן אז ער קען נישט שאפן קיין געלט, אויב איינער זאגט אז ער קען נישט, איז טייטש ווייל ער האט נישט פרוברט, ווייל ער וויל נישט. אז ער וועט וועלן, וועט ער זיך איבערצייגן אז ער האט פעאייגקייטן, און ער קען זיין אן עסקן!

מ'קען שאפן פון פרעמדע פון נאנט און ווייט, וואו מ'קען איינעם, יעדער איינער דארף צו שפירן אויף אזויפיל א פליכט, ער קען שאפן געלט פאר'ן מוסד, יעדע נתינה מאכט אויס. און פון אזא ציבור נעמט זיך דאס צוזאם פאר גרויס געלט.

ס'ליגט א געוואלדיגע חוב אז מ'זאל שטיצן דעם מוסד בגוף, בנפש ובמון.

זכותם יגן עלינו

זאל דער אויבערשטער העלפן, דער זכות פונעם פעטער ז"ל וואס האט מייסד געווען די הייליגע שטאט, ער האט מייסד געווען די הייליגע מוסדות, און ער האט עס געטראגן אויף זיין הייליגן קאפ, ס'איז געווען זיין עול ביז זיין לעצטן טאג אויף דעם עולם.

נאכדעם דער טאטע ז"ל האט זיך זייער אסאך געפלאגט, ער איז געווען זייער צוגעבינדן בלב ובנפש. קרית יואל איז ביי אים געווען די נאנטסטע פון אלעמען.

זייער זכות זאל מגין זיין אויף אלע עוסקים במלאכת הקודש בגשמיות און די עוסקים במלאכת הקודש ברוחניות, און פאר אלע תומכים והמסייעים, די אלע נותנים וואס זענען זיך צוזאמגעקומען שטיצן היינט ביינאכט, און זיי שטיצן א גאנץ יאר די הייליגע מוסדות.

זאל דער אויבערשטער העלפן, זיי זאלן געבענטשט ווערן מיט אלעם גוטן, שפע ברכה והצלחה, ביז דער אויבערשטער וועט העלפן, מיר וועלן אלע זוכה זיין אנטקעגנצוגיין דעם גואל צדק בב"א.

וועלן ווייטער מצליח זיין, דער אויבערשטער זאל העלפן, לרומם קרן התורה, זיך קענען אפגעבן יעדער איינער צוזאמען, די עלטערן מיט די הנהלה גשמית און די הנהלה רוחנית. דער אויבערשטער זאל העלפן, מ'זאל קענען לרומם קרן התורה.

הכרת הטוב פאר די מחנכים

ס'קומט א געוואלדיגע הכרת הטוב, וואס יעדער וואס האט קינדער דארף ארויסווייזן אן הכרת הטוב פאר די מלמדים, הן אין חינוך הבנים און הן און חינוך הבנות.

מ'קען זאגן, וואס דארף מען הכרת הטוב? מ'באקומט דאך באצאלט. אמת, מ'באקומט באצאלט, מ'מוז דאך פון ערגעץ לעבן, אבער די ארבעט וואס מ'לייגט אריין איז אסאך מער ווי מ'באצאלט. די הארץ וואס מ'לייגט אריין אין חינוך, דאס קען מען נישט באצאלן, דאס איז דער רוחניות, אויף דעם איז נישט שייך צו באצאלן. אויף דעם וואס א מחנך איז איבערגעגעבן בלב ובנפש.

און דאס דארף יעדער טאטע ארויסווייזן אן הכרת הטוב פאר זיין קינד'ס מחנך.

דער חוב צו שטיצן און העלפן די מוסדות הק'

אויך דארף מען ווייזן הכרת הטוב פאר די הנהלה גשמית. זיי פלאגן זיך צו פירן א גרויסן מוסד. מ'האט פריער דערמאנט גרויסע נומערן א יאר וואס ס'קאסט אזא מוסד אויפצוהאלטן, ס'איז א שווערע זאך, א שווערע אונטערנעמונג.

עס ליגט א חוב פאר אלע תושבי העיר, ובפרט דער וואס האט קינדער און דער וואס האט אייניקלעך, דארף וויסן א פליכט דעם מוסד צו שטיצן, מ'דארף זעהן אז מ'זאל קענען ווייטער אנגיין.

ס'איז דא אידן וואס זיי קענען געבן געלט, ליגט א חוב צו געבן געלט. ס'איז אבער דא אידן, נישט יעדער איינער איז בכוח צו געבן, אבער יעדער קען זיין אן עסקן פאר'ן מוסד. אן עסקן מיינט בגוף ובנפש. א מענטש האט דאך נאנטע מענטשן ארום זיך, איינער האט א

מוסדות יטב לב דרכינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מורן אדמו"ר שליט"א
עיה"ק ירושלים ת"ו



מרכז המוסדות דרכינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מורן אדמו"ר שליט"א
קרית יואל - בני ברק

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאיו ע"ד המסורה לנו מברכותה"ק על טהרת הקודש

פרשת ויגש

כמו"ה יואל שלאגער גי"ו
המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א
מו"ה אברהם שמואל פארקאש הי"ו
המלמד: הר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א
והר"ר משה ווייס שליט"א
מו"ה יואל גאטליצב הי"ו
המלמד: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א
והר"ר אברהם וויינבערג שליט"א
מו"ה חיים יודא ווייס גי"ו
המלמד: הר"ר ר' אליעזר קליין שליט"א
מו"ה פישל הערש ליכטענשטיין הי"ו
המלמד: הר"ר משה מנחם הערשקאוויטש שליט"א
מו"ה שרגא יצחק ווייס הי"ו
המלמד: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א
והר"ר אברהם וויינבערג שליט"א
מו"ה שלום יוסף גאלדבערגער גי"ו
המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א
מו"ה ישראל מרדכי שטערן גי"ו
המלמד: הר"ר מאיר דוד דאווידאוויטש שליט"א
והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א
מו"ה שלמה מיכאל מארקאוויטש גי"ו
המלמד: הר"ר יואל בינדער שליט"א
מו"ה יואל שווארטץ הי"ו
המלמד: הר"ר ישראל יאקאב שליט"א
מו"ה אהרן יצחק גראס גי"ו
המלמד: הר"ר יואל יאקאב שליט"א
מו"ה אברהם שמוחה יאקאבאוויטש גי"ו
המלמד: הר"ר יוסף צבי מארקאוויטש שליט"א

מו"ה דוד צבי שלמה לוסיגמאן גי"ו
המלמד: הר"ר יואל כץ שליט"א
והר"ר יואל אברהם שווארטץ שליט"א
ידיד מוסדותינו שיחיו
המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א
מו"ה אהרן יוסף פריעדמאן הי"ו
המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א
מו"ה חיים פעלדמאן גי"ו
המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א
מו"ה ישראל שפילמאן הי"ו
המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א
מו"ה ציון סאאל הי"ו
המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א
מו"ה יוסף מאסרי הי"ו
המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א
מו"ה יואל לעוו הי"ו
המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א
מו"ה חיים אלי צוויבעל הי"ו
המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברון שליט"א
מו"ה ברוך שלמה וויינבערגער הי"ו
המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א
מו"ה חיים נתן וויינשטאק הי"ו
המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א
מו"ה פנחס פרענקל הי"ו
המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א
מו"ה אלעזר מערמלשטיין הי"ו
המלמד: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א
והר"ר דוד שלמה וואנחאצקער שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

לקט אמרי קודש מפי צדיקו וקדושי עליון בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

דבר בעתו

עשרה בטבת / חודש טבת

בשבט, אבל תענית חלום מותר להתענות (עי' אר"ח סי' רפ"ח), דבשביל עונג שיש לו שמבטל צרה העתידה לבוא עליו לא מעונה הוא, הלכך תענית תשעה באב דזהו רק על צרה שעברה לא דחו שבט, אבל תענית י' טבת זהו על ביטול צרה העתידה – עונג הוא והיה דחי שבט.

(תורת משה להחת"ס – פר' ויקרא דרוש לו' אדר)



בחזיון לילה על משכבי בליל י' טבת שנת תקכ"ד לפ"ק חלם לי שיש רמז בפסוק על ד' צומות הללו, וגם על כ' סיון, שאמר השי"ת לאברהם (בראשית טו, ג) "ידוע ת'דע כי ג' יהיה ז'רעך, הראשי תיבות של פסוק זה: י' הוא י' טבת, ת' הוא תשעה באב, כ' הוא כ' סיון, ג' הוא ג' תשרי, וגם מרמז גדליה, י' הוא י"ז בתמוז, ואח"כ "ועבדום" רצ"ל האומות ישעבדו אותם, "וענו" רצ"ל ישראל יתענו "אותם" ימים, והראשי תיבות של ארבע מ'אות שנה נוטריקון: א'חר ש'יבנה מ'קדש, אז י'צאו ב'רכוש ג'דול נוטריקון י'שישו ב'שמחה ג'דולה שיתהפכו לששון ולשמחה.

(אור פני משה)



הנה החודש הזה מזולו גדי וטבעו הקפיצה, וכמו ששנינו (בבא קמא כא ב) הכלב והגדי שקפצו מראש הגג, וכן היתה מלחמת החשמונאים עם היוונים ענין קפיצה למעלה מהטבע וממדרגתם, קומץ אנשים נגד עם רב כחול אשר על שפת הים מזוינים בכל תכסיסי מלחמה, כי זה הזמן מסוגל לאחוז במעלות רמות ונשגבות אף שנפלו ממנו ומסוגל לקפיצה כזו, וע"כ בימי היוונים הצליחו החשמונאים בקפיצה זו וזכו לנסים ממעלה מעלה, וכן נשאר לדורות שמי שיקבל עליו עבודת ה' בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאוד אף שהוא איננו ראוי לכך ועדיין לא הגיע למדה זו יצליח בכל קפיצתו זו.

(שם משמאל)



על כך אמרו בזהר (זח"ג רע"מ, רנח ב), על הפסוק "והמים היו הלך וחסור עד החודש העשירי", דא טבת, שהוא סוד נסוך המים בחודש תשרי, ששבעים הקרבנות שכנגד שבעים אומות הולכים ומתמעטים, והשפעת האומות הולכת ומתמעטת עד חודש טבת, שאז מתעורר השי"ת לנצח את האומות העולם מצד מעשיהם הטובים של ישראל, ואז יהפך צום העשירי לששון ולשמחה.

(מאיר עיני חכמים)

ועוד טובה גדולה עשה הקב"ה עם ישראל, כיצד שבועשרה בטבת היו ישראל ראוי לגלות מירושלים, שכן הוא אומר (יחזקאל כד, ב) "בן אדם כתב לך את שם היום את עצם היום הזה" וגו', מה עשה הקב"ה, אמר, אם יוצאין עכשיו בצינה הם מתים, מה עשה, המתין להם והגלה אותם בקיץ וכו', וזה שנאמר (דניאל ט, יד) וישקוד ה' על הרעה הוא אומר אף זה טובה.

(מדרש תנחומא תוריע ט')



בתשובות הגאונים ז"ל – שאפילו אילו חל זה הצום של טבת בשבת עצמו לא היינו יכולין לדחותו ממנו כלל, לא להקדים ולא לאחר, והיינו מתענים אותו ביום השבת עצמו, כיום הכיפורים שחל להיות בשבת, משום דכתיב בו (יחזקאל כד, ב) "בן אדם כתב לך את שם היום את עצם הזה" כמו שכתוב בתעניות של יום הכיפורים "בעצם היום הזה", אלא שלעולם אינו חל ביום השבת.

(תקון יששכר)



י' טבת שבו סמך מלך בבל על ירושלים להחריבה, וכתיב באבודרהם, דאם אפשר היה שחל יו"ד טבת בשבת היו צריכים להתענות בשבת וכו', ויש להבין, הלא יו"ד טבת לא היה רק התחלת מצור העיר, ועד שתי שנים ומחצה לא נחרבה, וקשה חורבנה מסתמא מן התחלת המצור, ולמה ט' באב אין דוחה שבת, ועי' בגמ' (עירובין מ: ב) בענין ט' באב שחל בערב שבת אין משלימין, ויו"ד טבת בערב שבת משלימין, והיה דוחה שבת. ונראה לבאר, דהנה הטעם שקבעו תענית על מצור ההוא, הלא היתה ירושלים כמה פעמים במצור, רק הטעם הוא, דמה שהיתה העיר בטיירת המצור שתי שנים ומחצה, זו מחמת שבאותו יום שסמך מלך בבל למטה על ירושלים, כמ"כ ישבו ב"יד שלמעלה, אלו מימינים אלו משאילים עד שגברו המשמאילים ונחרב הבית. והנה אין לך שנה שאין קללתה מרובה מחבירתה, וכל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו (ירושלמי ריש יומא) נמצא שבכל שנה ושנה נתחדש חורבן חדש, וזהו בכל פעם כשהגיע אותו יום של עשרה בטבת, שהתחיל אז למעלה משפט החורבן, כמו כן בכל דור ודור יושבין ב"יד של מעלה וגוזרין החורבן של כל שנה ושנה. ודבר זה מרומז קצת בספר הקרניים (להגה"ק ריש מאסטרפלי) עיין בפירושו הנקרא "דן ידיו" בענין חודש טבת (מאמר ו'), וידוע דעל צרה שעברה, כמו יום שמת בו אביו ואמו, אין אנו מתעניין

מוסדות יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עיה"ק ירושלים ת"ו



מרכז המוסדות דרבינו יואל מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קרית יואל - בני ברק

עולת החודש

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד
הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו' בוכות של כיתה שע"י מוסדותינו חק,
ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו ע"ד המסורה לנו מרבנות"ק על סתרת חקודש

חודש טבת

מו"ה אפרים אלחן הכהן סאנדער הי"ו

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה שלום יצחק שעהר הי"ו

המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה יואל יצחק יאקאב הי"ו

המלמד: הר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א

והר"ר משה ווייס שליט"א

מו"ה יואל עפשטיין הי"ו

המלמד: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א

והר"ר אברהם וויינבערג שליט"א

מו"ה יצחק זאב וויינשטאק הי"ו

המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה חיים מרדכי וויינגארטען גי"ו

המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מו"ה נחמן שלאגער הי"ו

המלמד: הר"ר משה מנחם הערשקאוויטש שליט"א

מו"ה אשר לעמיל גלויבער הי"ו

המלמד: הר"ר ישראל יאקאב שליט"א

מו"ה ישראל מאיר יושע מיטעלמאן גי"ו

המלמד: הר"ר אליעזר קליין שליט"א

מו"ה יואל ווייס הי"ו

המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מו"ה ישראל פארגעס הי"ו

המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מו"ה ליפא מענדל לאוויטש הי"ו

המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה יוסף משה אונגאר הי"ו

המלמד: הר"ר יואל יאקאב שליט"א

מו"ה יוסף מאיר שניידמאן גי"ו

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

מו"ה רפאל פערלמוטער הי"ו

המלמד: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א

והר"ר אברהם וויינבערג שליט"א

מו"ה מאיר משה יאקאבאוויטש הי"ו

המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א

מו"ה שלמה פנחס שווימער הי"ו

המלמד: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א

והר"ר דוד שלמה וואנחאצקער שליט"א

מו"ה שמואל שטערן הי"ו

הר"ר מאיר דוד דאוידאוויטש שליט"א

והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יוקף לזכותכם
לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

החודש הזה לכם, לכם לכל צרכיכם, עליכם ועל בניכם,
וישלח ברכה ה' אליכם, להשפיע מעין הברכה כפעולתכם,
הון ואושר בביתכם, תענוג ונחת כל ימי חייכם, ועומדת לעד צדקתכם.

מפעל החזקת מלמד
שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בנימי קצח בלתי מוזהב

ביקור אצל הגה"צ ר' משה ראזנער שליט"א

אבד"ק פאפא מאנסי

מוצש"ק פרשת וירא תשע"ב לפ"ק

*

אב"ד פאפא מאנסי: כ'האב זיך יעצט דערמאנט אז ווען מיין זיידע דער ערוגת הבושם האט חתונה געמאכט זיין מאכטער מיטן בעלעדער רב (הגה"צ רבי אהרן זילבערשטיין זצ"ל אב"ד בעלעה, בנו של הגה"צ ה'מעשי למלך" מווייצטען זצ"ל), האט ער גערופן דעם קדושת יו"ט.

רבינו: ער האט אים גערופן צו די חתונה, און ער איז געקומען צו א שבע ברכות, ס'איז דא זייער א שיינער בריוו ווי ער שרייבט צום זיידן און רופט אים.²

ובענין זה עי' מש"כ בספר חסידים (סימן תתר"ט) שאברהם אבינו כמה גרים גייר ולא רצה להתחתן בהם, ונתחתן במשפחתו אע"פ שהיו עובדי עבודה זרה, כי היו צנועות במשפחתו, דכתיב (בראשית כ"ט) ורחל באה עם הצאן, כמה היו צנועות וצנועים, לפי שהיתה יפה כתיב באה, באחרונה, עי"ש.

2

וה'ל המכתב: לעת תשובת השנה, יבורך מן קדם מעונה, בברכות מי מנה, מתוך שמחה גילה דיצה ורנה, האדם הגדול בענקים, היה לראש פניה, ה"ה כ"ק הרב האון הצדיק המפורסם בוצינא קדישא, חסידא ופרישא, מופת הדור והדרו, תפארת ישראל ונורו, עמוד הימינו, פטיש החוק, נר ישראל, כקש"ת מוה"ר הגניא יו"ט ליפא ט"ב שליט"א האבדק"ק סיגוט יע"א עם כל המסתופפים בצל קדשו יצ"ו.

אודה השי"ת בכל לבב כי בחסדו הגדול הגיענו לתור כלולת בתי הבתולה הכלה מ' שרה יוכבד בת זיסל ת' עם ב"ג הבחור החרף המו"מ בתנ"י מו"ה אהרן ג"י בן הרב האון מוה"ר ישעי' נ"י אבדק"ק ווייטצען יע"א אשר נחוג למו"ט בשטומ"צ ביום ג' פרי' כי תבא ט"ו אלול הבעל"ט.

רבינו הגיע לבדך ברכת מזל טוב לרגל שמחת נישואי בתו תחי' עי"ג בן הרה"ג ר' יעקב חזקי' סופר שליט"א מורה ודאין דקהל

חסידים ורען

רבינו [אמר על המחזות הי"ו]: א קרוב, אויך דעם ערוגת הבושם'ס אייניקלער.

אב"ד פאפא מאנסי: יא, מיין מחזותן איז דאך – א איידעם ביי ר' אברהם יונה שווארץ (רב דק"ק אוהל משה וויען) – א זוהן פון רבי משה סופר (אבדק"ק פאפא בירושתי' – חתן ההג"צ אבדק"ק וואוידיסלאוו ז"ל – בן הגה"צ ר' פישל סופר ז"ל אב"ד טעמעשוואר, שהי' חתנו של כ"ק בעל ויגד יעקב מפאפא ז"ל).

רבינו: רבי משה סופר האט אין אנהויב געוואונט דאחי, כ'צעדענק אז ער האט געוואונט אין וויליאמסבורג (הי' מו"ן בבית הוראה דהתאחדות הרבנים).

אב"ד פאפא מאנסי: ש'שטייט אין רבינו בחיי (פ' חיי שרה) מזאל זיך מושדך זיין מיט קרובים, אזוי ווי די אבות האבן זיך מושדך געווען מיט קרובים.¹

1

עי"ש שם: על מה שאמר אברהם לאליעזר (בראשית כד, ד) כי אם אל ארצי ואל מולדתי תלך, ועוד יש בפרשה זו אזוהרה לאדם שישא אשה מבנות משפחתו ושידבק בקרובותיו, כי כן עשה אברהם שאמר כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק. וכן עמרים שכתוב בו (שמות כ א) וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. והוא כדי שתהיה בשוה לו, ולא יהיה הוא למעלה במדרגה, ולא היא למעלה ביחס, ואי ישראל שלום ביניהם, עי"ש.

ישיבה, ער האט נישט געוואלט אז א חסידישער בחור זאל גיין דארטן לערנען.

רבינו: פון אונטערלאנד זאל מען נישט גיין אהין.

אב"ד פאפא מאנסי: חוץ קיין ווייצטען, דארט האט ער יא געלאזט.

דער קדושת יו"ט איז געקומען קיין פעסט אויף א אסיפה, האט ער געזאגט אז זיין גאנצע כוונה איז געווען צו זעהן דעם מעשי למלך, מיין זיידע שרייבט עס אין די הקדמות.³

רבינו: ער האט אים געהאלטן פאר א גרויסער צדיק.

אב"ד פאפא מאנסי: ער איז אויך געווען א גרויסער פועל ישועות.

א' מבני המשפחה: איינער האט אמאל געזאגט ביי א אסיפת הרבנים בדרך צחות, "חמה" אחת פוטרת כל הכרי (חולין קלז), אז ווייצענער רב האט שוין גערעדט, דארף ער שוין נישט רעדן.

אב"ד פאפא מאנסי: ס'איז געווען ביי א שבע ברכות, אלע רבנים האבן געזאגט און געזאגט, און ס'איז שוין געווען שפעט, האט איינער געזאגט 'חמה אחת', איין ווייצל פטר'ט כל הכרי...

כ'בין יעצט געווען אין חוסט אויפן ציון פונעם ערוגת הכושם, אינעם אוהל ליגן די רבנים פון חוסט פון פריער, דער מהר"ם שיק, און דער בית חיוצר (הגאון רבי יואל צבי ראטה ז"ל), און דער ערוגת הכושם און זיין רעביצין, און פלא והפלא כ'בין געווען וואו זיין פאטער רבי עמרם (הגה"צ ר' עמרם מק"ק משארנא אב"ד של הערוגת הכושם ז"ל) ליגט, דארט איז געשריבן אזא טיטל וואס אין אויבערלאנד האט מען נישט געזעהן אזא טיטל, ס'שטייט דארט, 'רך בשנים, ואב בחכמה, קדוש מרחם', ער איז געווען ניין און דרייסיג יאר ווען ער איז אוועק.

ער שרייבט דארט אז דער חתן איז א תלמיד פונעם קדושת יו"ט.

אב"ד פאפא מאנסי: יא יא, ער איז געווען א תלמיד. איך דערמאן זיך אבער, ווען איך בין - נישט מער געדאכט - געווארן א חתן (אצל כ"ק בעל יחדי יוסף מפאפא ז"ל), בין איך געגאנגען צום סאטמארער רב ז"ל, האט מיין טאטע (הגה"צ ר' יעקב חיים ראזנער ז"ל אבד"ק סערצאל חתנו של הגה"צ ר' אהרן מבבלעד ז"ל) אים געזאגט אז רבי אהרן איז געווען א תלמיד, האט ער געזאגט, 'יא, איך געקענק אים', זאגט מיין טאטע אז ער איז געווען א 'חסיד', האט דער רבי געזאגט, 'אזוי ווייט געדענק איך שוין נישט'.

דער ערוגת הכושם האט געשריבן פאר'ן מחותן (המעשי למלך מווייצטען), אז אזוי ווי זיין זוהן דער חתן איז פון אויבערלאנד, און אין חוסט איז דאך א אנדערער מין מדהלך, וואלט ער ווען געוואלט ער זאל גיין אין א חסידישע ישיבה, איז ער געפארן אלץ חתן אויף סיגוט (ולמד בישיבתו הק' של מרן הקדושת יו"ט ז"ל).

עס שטיין אין די הקדמות פון מיין זיידן (הגה"צ מהר"א מבבלעד ז"ל) אין מעשי למלך, אז דער קדושת יו"ט איז געווען געפערליך מ'זאל נישט גיין קיין אויבערלאנד לערנען אין א

ובאתי בשורות אלו להעלות זכרונות לטובה לפני הדרג'ק נ"י ויעיל נא בטוב ובצדקתו לישא בעדיו רבה ותפילה לפני המרומם על כל ברכה ותהלה י"ש שאוכה לראות מזה נחת ושיהי' זיווגם עולה ואוכה אני וביתי לראות מזה דור ישרים וזרע בך שלשים גם רבעים ת"ח יראים ושלמים, ויתקיים בי ברכת גבר ירא ה' האמורות ע"י נעים וזמירות ישראל אב"ר.

והגני כזה לחלות פני הדרג'ק אצא תיקר נא נפשיו בעניני לכבדני נגד זקני עמנו להופיע אלנו הדרג'ק לקחת חבל בנעימים בשמחתנו, ואם אין יוצא בגיני יצא נא בגין הבחור החתן שהוא מתלמידיו של הדרג'ק הלא המה בבחינת בנים, ואם אוכה ליותרת הכבוד הזה אמרתי אך עשרתי מצאתי הון לי.

ומעין פתיחה סמוך לחתימה השי"ת יחוק ויאמן חילו דהדרג'ק ברוב אונים ואמין כח, צדיק בתמור יפרח וכארו בלבנון ישגה וינוב עד זקנה ושיבה ויבימו ויבימו נוכח לשמוע תקוע שופר גדול לקיבוץ נדחי בת השוכבה עוד נוכח לשמוע בערי יהודה ובחוצות ירושלים חמשה קולות המכוונות נגד חמשה קולות של מתן תורה בגילת ורבה ושמוחה רבה ישיבו השי"ת אליו ונשוכה כנה"ר ונפש צמוד לידיו המשתחוה אפים ארצה מול הדרג'ק. חוסט עש"ק לס' למען תחי', הק' משה בלאאמור"ר עמרם ז"ל גרינואלד.

3

ו"ל הגה"צ מבבלעד: ובימי נעורי סיפר פעם אחת כאשר בא לביתו מאסיפת הרבנים, שב"ק אדמו"ר הגה"ק בעל קדויו"ט זצ"ל אמר לו שעיקר תכליתו לבוא להאסיפה היה כדי להכיר היטב את הה"ג מווייצטען, כי כן דרכו בקדוש כאשר באים אצלו בחורים לקבל ברכה ממנו וליטול רשות ליסע לישיבות אחרים לא הסכים, ומחה בהם שיסעו לגליל העליון, וזולת לישיבת הה"ג מווייצטען. ושמה מאוד כי הבחורים שלמדו בישיבתו מצאה חן אצל הגה"ק הקדושת יו"ט ז"ל.

געווען א שוואגער מיט רבי עמרם חסידא (ה' מפורסם לאיש מופת, ועי' בדרשות חתם סופר (ח"ב עמ' של) מה שאמר עליו במילי דהספידא).

מיין שווער (כ"ק בעל ויחי יוסף ד"ל) האט געהייסן נאך רבי יוסף משעמשעוויצער, מיין זוהן גייט יעצט ארויס געבן תולדות פונעם ערוגת הבושם, נייע זאכן, דער ויגד יעקב האט געהאט א איידעם ר' משה לייב (הגה"צ ר' משה יודא כ"ץ רב הצעיר דק"ק סערדאחעלי מח"ס ויגד משה) און ער איז געווען א מוראדיגער שרייבער, ער האט צוזאם גענומען און ס'איז נאך געבליבן פון אים א גרויסער חלק בריוון מיט נאך זאכן (בהמשך למד שהר"ל כבר הגה"צ ר' אשר אנשיל כ"ץ שליט"א אב"ד ור"מ ק"ק וויען בויליאמסבורג בן אחיו הגה"צ אבד"ק סאמבאטעלי ד"ל).

א' הנכחים: דער ערוגת הבושם איז געווען א בעלזער חסיד?

רבינו: ער איז אויך געווען א שינאווער חסיד.⁵

אב"ד פאפא מאנסי: יא, א שינאווער חסיד, און ווען ס'איז געווען די דין תורה אין גארליץ, האט ער דאך געגעבן גערעכט פאר די סיגוטער זייט.⁶

5

עיון בס' ערוגת הבושם (פר ויחי) שנדפס שם ההספד על הרה"ק משינאווא, בו הוא מתארחו שהוא היה אביון של ישראל להשפיע רוחניות, וגם בבחינת אם שהשפיע להם גשמיות, ופעל ישועות לישראל, ובו הוא מספר ממה שהיה אתו כשהסתופף בצל הקודש בשינאווא.

וע"ע בס' הנ"ל (פר מה) שמביא ד"ת בשם הרה"ק משינאווא על זמירות שבת עיי"ש בנועם דבריו,

6

הנה הגה"ק הייטב לב הוכרח לעזוב את העיר אוהעל [בערך בסוף שנת תר"ה], ואז קיבל את הרבנות בעיר גארליץ (וכפי שמספר מן ובעי שליט"א קיבלו בהשתדלותו של מחותנו הרה"ק מצאנא ז"ל), ובערב סוכות שנת תרט"ז עבר הייטב לב לכהן כאב"ד בעיר דראהביטש למלא מקום אביו הרה"ק רבי אלעזר ניסן ז"ל, [עיון בשו"ת שואל ומשיב (ח"ב סי' י"ט) שגם בדראהביטש נתתו מחלוקת על הרבנות, וגם הייטב לב וגם הרב השני נתקבלו ברבנות העיר]. ואחר ג' שנים עבר הייטב לב מדראהביטש לסיגעט.

ואז בעיר גארליץ מילא מקומו התנו הרה"ק מנארליץ, אולם אביו הרה"ק מצאנא הורה לו לוותר על הרבנות לטובת הרה"ק רבי שמואל ז"ל אחיו של הייטב לב, ואכן אז עבר הרה"ק מנארליץ לכהן בתור אב"ד רידניק.

לאחר ל' שנה (בערך בשנת תת"א) כשהגה"ק רבי שמואל גארליצער נסתלק חזר הרה"ק מנארליץ לעיר גארליץ, אך בנו של הרה"ק רבי

מ'האט אים געוואלט אויפנעמען אויף רב אין מונקאטש נאך פאר די צייט פונעם שם שלמה, און זיין רעביצין האט נישט געוואלט. ווי אזוי איז צוגעקומען אז מ'האט אים געוואלט אויפנעמען אויף רב אין מונקאטש, איז געווען אזוי, ער איז געווען א גרויסער סוחר, און ער איז געווען אין מונקאטש, און איז איינגעשטאנען ביי איינעם, און א גאנצן ליל שישו האט מען געהערט ווי ער לערנט, איז דער בעל הבית געגאנגען זאגן פאר קהל אז ס'איז דא ביי אים א תלמיד חכם - דעמאלטס איז דער רב רבי חיים סופר (בעל שו"ת מחנה חיים) שוין אוועק געגאנגען פון מונקאטש, און ס'איז נישט געווען קיין רב - און מ'קען אים אויפנעמען אלס רב, האט 'קהל' געזאגט אז ער זאל שבת זאגן א דרשה, מוצאי שבת איז מען געקומען צו אים מיט א פארטיגע קאנסוס אז מ'זעמט אים אויף פאר רב אין מונקאטש, אבער זיין רעביצין האט נישט געוואלט, ווייל זי האט נישט געוואלט אז זיי זאלן ברויכן אנקומען צו קהל. שפעטער האט ער געזאגט, 'אפשר ווען איך וואלט געווען רב, וואלט איך אפשר לענגער געלעבט, אויפצוטוהן לטובת הכלל'. אין זיין צוואה זעהט מען אז ער איז געווען א איש קדוש.

א' הנכחים: וואו האט ער למעשה געוואוינט?

רבינו: אין טשארגע, אין אויבערלאנד, געבן די עסטרייכישער גרעניץ.

אב"ד פאפא מאנסי: זיין פאטער רבי יוסף משעמשעוויצער איז געווען א פועל ישועות.

ס'איז דא פונעם חתם סופר און פונעם כתב סופר אזא מיטל אויף אים 'מתנהג בחסידות'.⁴ ער שרייבט אין אפאר פלעצער אז כ'האב מיך אויפגעוועקט מיטן פסוק לא ימוש מופיך ומפי זרעך, ער שרייבט אז איינמאל האט מען אים אויפגעוועקט 'קום, שטיי אויף לעבודת הבורא, און אין הלום האט ער מפלפל געווען מיטן חתם סופר. ער איז

4

נוכר בשו"ת חתם סופר (או"ח סי' ק) ובשו"ת כתב סופר הרבה פעמים. וראה לדוגמא בתשובות כתב סופר (א"ח סי' ק"ט) שהכת"ס כתב לו בזה"ל: יוסיף דעת תורה, כהלכה מורה, יוסיף לו ה' אורך ימים ושנות חיים לאל גומר עליו גמול"ט, ה"ה ידיד נפשי הרב המאור"ג זקן שקנה חכמה, אורך ימים תבונה סותר ובונה, צדיק תמים, מתנהג בחסידות, כש"ת מו"ה יוסיף גרינוואלד נ"י אבד"ק משעמשאוויץ יע"א...

אב"ד פאפא מאנסי: ער האט געשריבן גאר א שארפן בריוו פאר'ן גארליצער רב.

רבינו: ער האט געהאט נאך א דין תורה ביים זיידן (מין הגדול העצי חיים ז"ל) צווישן סיגוט און וויזשניץ, וועגן די כולל געלט, און נאכדעם האט ער געשריבן אז 'אין א רבי'שע מחלוקת זאל מען זיך נישט אריינמישן.

באן הגיע המחזקת הרה"ג ר' יעקב חזק סופר שליט"א

אב"ד פאפא מאנסי: מ'דערציילט אויף יענעם שבת (שהי' עסקו בהדין תורה) אז אזוי האט ער געהאט א גדר אז ער זאגט נישט קיין דרשה אין די פרעמד, אבער מ'האט אים שטארק געמוטשעט צוזאגן א דרשה, און ס'זענען געקומען טויזנטער מענטשן, הייבט ער אן צו זאגן אזוי, אזוי הייבט אן א סוחר זיך אויסגליטשן פונעם אידישן וועג, קודם פארנעסט ער צו לייגן תפילין דרבינו תם, נאכדעם דאווענט ער האלב מיט מנין און האלב אינדערהיים, נאכדעם דאוונט ער אן קיין מנין, נאכדעם גייט ער אין א גאסט הויז און ער עסט נישט חלב עכו"ם, שפעטער עסט ער שוין יא חלב עכו"ם, אזוי גייט ער ממדריגה למדריגה ביז ער ווערט א מחלל שבת ר"ל, אזוי האט ער

רבינו: וועגן דעם איז ער געפארן קיין בעלזא, ווייל ער האט געהאט א הקפדה פונעם שינאווער רב, ער האט מורא געהאט.

אב"ד פאפא מאנסי: דער שינאווער רב האט אים געשיקט א בריוו אז ער קען קומען, און ער איז נאכדעם אויך געפארן.

רבינו: לכבוד די מחלוקה האט ער אנגעהויבן מער צו פארן קיין בעלזא צו רבי יהושע'לע.

א' הנוכחים: מ'איז נישט ארויס געקומען קיין פסק ביי די דין תורה?

רבינו: אוודאי איז ארויס געקומען א פסק, אויף אפאר זאכן האט ער נישט אונטער געשריבן, מ'איז אויך געווען געלט סכסוכים, אבער אויפן רבנות האט ער יא אונטער געשריבן. מ'האב געזעהן א בריוו פונעם ערונת הבושם וואס שרייבט, אז די איינע זאך וויל ער נישט דן זיין, דער ערונת הבושם איז געווען דער שליש, מ'איז נאך געווען ווען ער איז געווען רב אין קליינווארדיין.⁷

רבינו: ביי די צוואה האט ער געשריבן אז מ'זאל זיך מער נישט אריינמישן.⁸

לעין בס' המנה דרבה מה שכתב בענין זה, ואמר שגם כל הספר טוב לעין בו, וכן אמר רבינו שטוב שגם בחורים יעיניו בספר הזה.

מן הענין לציון מה שסיפר הרה"ג ר' אברהם נאטעמאן זצ"ל מח"ס פנים מסבירות בעת שביקר רביה"ק בעל הדבר"י זי"ע אצל בעל ערוגת הבושם שאל לרבינו אם יש בידו הספר 'בית אהרן' מהרה"ק ר' אהרן [השני] מקארלין זי"ע, והשיב רבינו, הן! ושאל מרבינו אם יכול לשלוח אליו את הספר בתורת שאלה, והסכים רבינו, ושלה אליו את הספר. כשקיבל הערוגה"ב את הספר צוה לתלמידו להעתיק ממנו את צוואת הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין זי"ע הגדפס בראש הספר, ולהחזיר את הספר אל רבינו. והמתבונן בספר המנה דרבה יראה שהרבה מדבריו נבנו על יסודות צוואת הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין זי"ע. ובס' פ' משפטים שנת תשי"ז הוזכר רבינו בתוך דבריו מה שכתב הערוגה"ב בהמנה דרבה בומנו, 'שכל מקום שפונים מלא מינות וכפירה', ומה נענה אנו אבתרי'.

ואגב עיין בס' שיה וקנים (ח"י) בשם הרה"ק ר' שלמה בראווער ע"ה שפע"א אמר אחד לרבינו, שנראה שהערוגת הבושם זצ"ל היה מגדולי הרבנים שבדור, דהיי הרה"ק משינאווע זצ"ל בחר בו שיהיה השליש בענין הרבנות בארליין. אמר לו רבינו, אמרת שהיה מגדולי הרבנים, ואני אומר שהיה מגדולי הדאמור"ים שבדור (דו ואנסט אר עי' געווען פון די גדולי הרבנים, און איך זאג דא אז ער איז געווען פון די גרויסע רבנים אין דור).

שמואל הלא הוא רבי יעקב יוקל ז"ל [שהיה חתן דודו הייטב לב] רצה למלא מקום אביו, וע"ז נתהוה מחלוקת קשה בין שני הצדדים [של שני הגושים, כי שניהם היו חתני הייטב לב], ולכן העמידו בורות של ג' רבנים מובהקים, והאמן רבי שמואל ענעל ז"ל מראדמישלא היה הבוחר מצד הרה"ק מטארליין, והאמן רבי יוסף ריינמאן ז"ל אב"ד איסטריק היה הבוחר מצד רבי יעקב יוקל ז"ל, והאמן הערוגת הבושם ז"ל מחוסט היה השליש.

אך לאחר מכן רבי יעקב יוקל עזב את העיר גארליין בעצת גיסו מרן הקדושת יו"ט, וכיהן בתור אב"ד וואלאווא.

עיי' בס' עטרת חיים ח"ב (אות קל"ו) שהרה"ק משינאווא כותב להאמן הערוגת הבושם שיעור את הגה"ק רבי יעקב יוקל שישלם את הדמי בורות, כדי שיוכלו לגמור את הדין תורה.

בספר המנה דרבה (אות כ"ב) מאריך בענין השלום וגנות המחלוקת וכותב בתו"ד: ולא באתי אלא לעורר אתכם לבל תטו אוון לפיתויי היצה"ר בעקבתא דמשיחא המתלבש בטלית של מוצה לעשות קטיגוריא בין ת"ח ובפרט בין חסידים ואנשי מעשה, ומתגרה ביותר בין בנן של קדושים לעשות ביניהם שנאה וקנאה ותחרות... וכל שכן שלא לקבל שום התמנות של דין תורה שרגיל להמשך מזה, הן בתורת בורר או שליש... עי"ש.

עי' בס' תפארת יואל (ח"ב) שפע"א שאל בחור א' לרביה"ק בעל הדבר"י זי"ע אודות אביו שאינו יכול להתפלל בגוף נקי, הורה לו רבינו

דער יארער רב (הגאון ר' יקותיאל יהודה ז"ל) איז אויך אוועק יונגערהייט, דער צעהלימער רב (הגה"צ ר' לוי יצחק ז"ל בעל מגילות מרדכי) האט יא מאריך ימים געווען.

רבינו: ער (הגה"ר אברהם יוסף ז"ל) איז געווען רב אין חוסט, און פון חוסט איז ער געגאנגען קיין אונגוואר. ווען ער איז נישט אזוי געזונט געווען – דער שפעטערדיגער חוסטער רב רבי יהושע גרינוואלד איז געווען זיינס א קינד – און דער צעהלימער רב איז אויך געווען זיין איידעם – ער איז געווען א איידעם ביי זיין ברודער רבי אברהם יוסף – דער מונקאטשער רב (כ"ק בעל מנחת אלעזר ז"ל) איז געקומען באזוכן דעם רבי אברהם יוסף, פון מונקאטש קיין אונגוואר איז נישט צו ווייט, רבי יהושע איז שוין געווען א בעלזער חסיד, און ער איז נישט אריינגעקומען געבן שלום פאר'ן מונקאטשער רב, און רבי אברהם יוסף האט געבעטן מיטאל אריינרופן דעם זוהן, ווייל דער מונקאטשער רב איז דא, אבער ער איז נישט געקומען. ווען רבי אברהם יוסף איז נפטר געווארן, איז דער מונקאטשער רב געקומען צו די לוייה, און האט געהאלטן א הספד, און מספיד געווען און דערמאנט דעם גרויסן גדלות פונעם נפטר, און האט אנגעהויבן אויסרעכענען ווער ס'איז אלץ געווען רב אין אונגוואר, דער מהר"ם א"ש איז געוועהן דאדי רב, און רבי חיים הערש מאנהיימער און אזוי ביז צו דעם נפטר, און האט אויסגעפירט, 'מזארח טאקע צו זעהן אויפצונעמען פאר א רב א גדול בישראל, נישט אויפנעמען א יונגערמאן, און אזוי האט מען אים נישט אויפגענומען אויף א רב, און דעמאלטס איז געווארן רבי יוסף אלימלך כהנא רב דארט אין אונגוואר.

אב"ד פאפא מאנסי: רבי יהושע'לע איז געווען א עילוי, און ס'איז אינטערסאנט אז ווען ס'איז געווען די וואלן וועגן זיין רבנות אין חוסט, האט דער מונקאטשער רב יא צוגעהאלטן.

רבינו: יא, דארט האט ער אים צוגעהאלטן.

אב"ד פאפא מאנסי: כ'האב קיינמאל נישט געהערט די מעשה.

רבינו: כ'האב עס געהערט פון מיין טאטן ז"ל.

*

ונסתובבה השיחה מהויגד יעקב ז"ל

אראפגעלייגט פונקט די סדר הדברים, מ'האט איהם אנגעקוקט... וואס איז דאס אזא סארט דרשה...

מוצאי שבת ווען די רבנים זענען געזיצן, דארט איז געווען דער ראדעמישלער רב (הגאון רבי שמואל ז"ל בעל שו"ת מהר"ש ענגעל) וואס איז געווען פון די דיינים – ער האט דערציילט די מעשה – קלאפט אריין א איד און שרייט רבי, איך בין דער איד... ביי מיר האט זיך דאס אזוי אנגעהויבן, און דערציילט אז שבת נאכמיטאג בין איך געפארן מיט די באהן, און כ'האב געזעהן אז מענטשן גייען צו די דרשה, בין איך אויך אריינגעקומען, און כ'האב געהערט ווי אזוי מ'האט אראפ געלייגט די סדר הדברים פונקט ווי אזוי ס'האט זיך אנגעהויבן מיט מיר.

דער ראדעמישלער רב איז אזוי נתפעל געווארן, און האט געזאגט, 'מילא אינדערוואכן קען איך זיך נאך פארגלייכן מיט אים אין לערנען, אבער אז ס'קומט שבת...'⁹

רבינו: דער ראדעמישלער רב איז געווען פון די זייט פונעם גארליצער רב, און ער האט נישט אונטער געשריבן, אזוי האט מען נישט געקענט ענדיגן די דין תורה,¹⁰ ס'איז דא א בריוו פונעם ערוגת הבושם וואס שרייבט אזוי.

*

ונמשך השיחה אודות בניו של הערוגת הבושם ז"ל

אב"ד פאפא מאנסי: דער אונגווארער רב (הגאון רבי אברהם יוסף ז"ל) איז אלט געווען אכט און פערציג יאר, און

9

ע"ן בס' תולדות הערוגת הבושם בשם הגאון רבי בנימין זאב לאנדא אב"ד לעמניניא שלמד אצל הערוגת הבושם ז"ל והיה אומר: מי שראה את מורי כליל שב"ק קודם קידוש, ראה שתוארו כמלאך אלוקים, דאס פנים האט געברענט.

10

וכפי המסופר בשננומר הבוררות ורצו להוציא את הפס"ד לטובת רבי יעקב יוקל, קפץ הגאון מראדמישלא דרך החלון, כי לא רצה להוציא פסק נגד בנו של הרה"ק מצאנו שהיה חסיד צאנו נלהב ומבניו הקדושים כידוע.

וע"ן בס' שו"ת זקנים (ח"ו עמ' שכו') שכשהערוגת הבושם הוציא את המכתב לטובת רבי יעקב יוקל, נתהוה מזה רעש גדול, אמנם הרה"ק הצדיקו באמור: לאוט אפ, די שטוב איז פיל מיט אמת.

וע"ן בס' עטרת חיים ח"ב (עמ' קמ"ב) שהרה"ק משינאווא אמר על דברי הערוגת הבושם: הלכה כמשה, ואין לנו אלא דברי בן עמרם! (כ' שם אביו של הערוגת"ב היה רב עמרם גרינוואלד ז"ל).

אב"ד פאפא מאנסי: יא, און דער דרכי תשובה איז אוועק תרע"ד, אויב אזוי הייבט זיך נישט אן די מעשה און סלאזט זיך נישט אויס...

הגרי"ח: און דארט האט מען געזאגט אז וועגן זייער קפידא זענען אוועק די דריי צדיקים... רחמנא ליצלן.

אב"ד פאפא מאנסי: כוועל דערמאנען די מעשה וואס זיי ברענגען אין סדר הדורות, אז ס'איז געווען א גאנצע שאלה וועגן א מינקת א אלמנה, ס'האט זיך געטוהן א גאנצע משא ומתן מיט רבי ר' יונתן אייבשיין און די גדולים,¹² זאגט יענער אז די אלע וואס האבן מתיר געווען האבן נישט מוציא שנתם געווען, אבער ס'שטימט נישט די מעשה.

רבינו: כוועל זאגן, ביי א מינקת האט מען מורא געהאט, ווייל ס'שטייט אז ס'איז א סכנה.

אב"ד פאפא מאנסי: אמאל איז געווען זייער אסאך מחלוקתן, ס'איז דא א שאלה וועגן א שוחט וואס האט זיך נישט אויסגעדרייט ביי 'בואי בשלום'.

כוועל אבער דערציילן א מעשה וואס כ'האב געהערט פון מיין שווער ז"ל, אין קאלאמיי זענען געווען וויזשניצער חסידים, און רבי הלל קאלאמייער ז"ל האט גע'פסל'ט א שוחט פון זיי, און פאר זיי האט עס נישט געפעלט, איז פרייטאג נאכמיטאג האט זיך איינער געוואלט אנגעמען פאר זיי, האט ער זיך אריינגע'גנב'עט צו רבי הלל קאלאמייער אין שטוב, און אריינגעלייגט סם אין די זופ, א פרעמד קינד האט זיך געדרייט דארט אין שטוב - נישט זייג'ס א קינד - און מ'האט אים געגעבן פון די זופ, און דאס קינד איז באלד געשטארבן ל"ע... האט רבי הלל

רבינו: דער ויגד יעקב האט געהאט אויף זיך א הקפדה פונעם בארדייבער רב. ער איז געווען רב אין ליקעוו, דאס איז נעבן בארדייב.

אב"ד פאפא מאנסי: אין צעהלים איז ער אויך געווען רב. **רבינו:** ס'איז פון די שבע קהילות, ס'איז נישט ווייט פון מאטעסדארף, ס'איז דא א געגנט פון אייזנשטאט און מאטעסדארף, היינט הייסט עס מאטעסבורג, צעהלים הייסט נישט 'צעהלים', נאר 'דייטש-קריוו', אבער די אידן האבן עס נישט געוואלט רופן אזוי, האבן די אידן עס א נאמען געגעבן 'צעהלים'.

נאך אינעם חתם סופר'ס צייטן איז שוין דארט געווען א רבנות, רבי מנחם כ"ץ איז געווען רב אין צעהלים, און ער ליגט דארט.

אב"ד פאפא מאנסי: אויך דער קרן לדוד פאר'ן ווערן רב אין ווישאוו איז ער געווען רב אין צעהלים

ונמשך השיחה אודות עניני מחלוקת וקפידות

אב"ד פאפא מאנסי: כ'האב געזאגט פאר איינעם אז נישט אלעס דארף מען גלייבן, אזוי ווי דער סאטמארער רב ז"ל פלעגט זאגן געזאגט אז מ'טאר נישט גלייבן אלע מעשיות וואס מ'זאגט,¹¹ אזוי ווי איינער האט מיר דערציילט א מעשה פון א קפידא וועגן א מחלוקה מיט א שוחט אין א שטעטל אין אונגארן, וואס דורך דעם זענען אוועק דריי צדיקים ר"ל...

הגרי"ח: ווען איז אוועק דער קדושת יו"ט און דער ערנות הבושם?

רבינו: דער קדושת יו"ט איז אוועק (כ"ט שבט) תרס"ד און דער ערנות הבושם איז אוועק (זאב) תר"ע.

12

ע' בס' בני אהובה להגאון מהר"י אייבשיין שהתיר אלמנה מינקת להינשא, והיה ע"ז פולמוס גדול בין הפוסקים, כי הרבה חששו לד' התפארת למשה שמביא בשם הגאון הרבי ר' העשיל מקראקא ובעל הקיקיון דינה שסכנה להמרום לקולא בענין זה, ומביא שם כי הגאון רבי שעפטיל ז"ל בעל ווי העמודים התיר להינשא לאשה מינקת בעיר ויען, והוא לא הוציא שנתו רח"ל.

אך הגאון מהר"י אייבשיין התיר את זה, ועי' בשו"ת משיבת נפש (אבה"צ ח"ב סי' ה') להגאון מפלאצק שמוחק דעת מהר"י אייבשיין, וכותב: שאין להביא רא' מהגאון רבי שעפטיל, שמי יודע לאיזה סיבה, ואולי יגיע יומו, ולמה לא נקח ראיה מן החיים שהורו לקולא והאריכו ימים...

11

ידוע שרביה"ק בעל דברי יואל דיבר הרבה פעמים נגד אלו שהיו מספרים גזמאות וסיפורים שונים ומשונים על צדיקים, וכפי שכותב בספרו הק' ויואל משה (מאג' א' סי' קפ"ה) וז"ל: "והסרי תבונה מוחשבים עם סיפורי מעשיות שרובם ככולם שקרים וכזבים, ומתנים מפה לפה בשנויים מן הקצה אל הקצה ואם אלו השקרים נכתבו אה"כ בספר סוכרים שהוא ספר תורה, וכבר כתב הרמב"ם באגרת תימן על איזה ענין שחולק עליו, וז"ל שראוי לך לדעת שהדברים האלה וכיוצא בהם שוא וכזב ולא יהיה לך לראיה לפי שתמצא כתובים בספרים שהמכזב כמו שהוא מכזב בלשונו מכזב בקולמוס ואין זה נמנע עליו", עכ"ל"ק.

אב"ד פאפא מאנסי: דער צעהלימער רב האט געמוזט אנמלויען פון ארשיווא, נישט סתם אזוי איז ער געגאנגען קיין צעהלים, נאר דארט זענען געווען חסידים פון פארשידענע קרייזן, און ער איז נישט געווען דער מענטש וואס זאל עס קענען פארטראגן.

רבינו: ס'איז געווען א שוהט וואס האט געהייסן רבי הענדל שוהט. ער איז געווען ממונה, אז מ'זעמט אויף א שוהט, האט ער געמוזט געבן די גושפנקא.¹⁴ אין נאדווערנא, איז אויך געווען א מעשה אז מ'האט פון קאסוב אריינגעשיקט א שוהט, און רבי איצקל ראדוויילער

קול ענות אנוכי שומע הכצקתה הבאה אלי על שלשה פשעי השוחט ר"מ מישוב קרעטשינוב, אשר שינה ושיילש באלותו בתועבה כפולה ומכופלת, נדרשתי לאשר שאלוני כבוד הרב הגאון המפורסם בנש"ק מהרא"ג האבדק"ק סיגוט והגליל עם העתק מהגב"ע והפס"ד אשר נגזר מהבד"צ על השוחט הג"ל... ועתה ברוכי ה' החרדים על דברו, אליכם המצוה הזאת אחי נא אל תרעו תזרו לכם מהתנאל בזבח תועבה, ומרק פיגולים כליהם, ונפלות היא בעניי כי המצא ימצא אחד העם אשר לבבו פונה היום להתירם נגד הה"ג אב"ד נ"י בהמרות עיני כבודו, כעת במקום ימריא כמתלחלה יורה זיקים לאשמות העם אל תאבו ואל תשמעו לו, ולא תהי זאת לכם לפוקה ולמכשול, ואלא לכוות בגחלתו של האב"ד נ"י הזהרו ובכבודו אל תתימרו ויהי כן ה' עמכם, ישפות שלות השקט בארמנותיכם, ותחנהו בציון ענייכם, ויהי נועם ה' עליכם. הב"ד אוהביכם הנאמן הודוש שלומכם וטובכם. הק' יחזקאל פאנעט החנה פק"ב והמדעינה.

כן נדפס תשובה ארוכה בענין זה בשו"ת אמרי אש (ו"ד סי' ב) להגאון בעל מהר"ם א"ש, וכמו כן בס' אבן המאיר (ה"א) נמצא תשובה אליו בענין זה מהגאון ר' פאליק זצ"ל האבדק"ק סעליש יצ"ו, ועוד.

רבי הענדל ז"ל היה השוחט בעיירת קיטוב שלידי עיירת קאסוב, והוא היה נכד בעל המגלה עמוקות, והיה חסיד נלהב מהרה"ק האהבת שלום, והאהבת שלום עשה תיקונים גדולים בכל מוחו מארמאראש בעניני שהיטה שהיה במצב ירוד מאוד, והוא תיקן שרק מי שיקבל כתב סמיכה מרבי הענדל יכול להתקבל להיות שוחט במחוז מארמאראש.

ובס' אבן שתי (מעשה 1) מובא שהאהבת שלום אמר בדרך צחות שאיתא בש"ך (שו"ע ו"ד סי' א ס"ק 1) שהמנהג להתחיל לשחוט ב'תרנגול', היינו שיש להתחיל רק עם רבי 'הענדל' (שהוא דומה להנדל).

ועיי' בס' הג"ל שפע"א נתן שוחט א' את סכנו להרה"ק מסטרעליסק, ומיד כשלקחו בידו נענה ואמר: די מעסער איז שוין געווען ביי רבי הענדל.

וכן מסופר שכשהרה"ק הבאר מים חיים נסע לארה"ק לקח כמה עופות שנשחטו ע"י רבי הענדל דייקא, באמרו שהיות שהוא נוסע עם הספינה לדרך ארוכה, והוא יודע שעל העופות של רבי הענדל יש הגם של ו'לא הסריח בשר הקודש מעולם.

קאלאמייער געזאגט ביי די לווה, 'חז"ל זאגן (סנהדרין 10) אף על פי שמיתות בית דין במלו, דין ארבע מיתות בית דין לא במלו, ס'האט אנגעהויבן צו זיין א מגיפה ביי די חברה - ס'איז מרומז אין דברי חיים אין א תשובה די מעשה - ס'איז געשריבן טאקע צו רבי מענדעלע ז"ל, זיי - די חסידים - זענען געלאפן צו רבי מענדעלע, האט ער זיי געזאגט, איר האט נישט קיין ברירה, נאר איר מוזט אלע גיין מפיים זיין, און מקבל נזיפה זיין, פאר די חסידים איז עס נישט געפעלן... איז די מגיפה ווייטער געגאנגען רח"ל, כיוויל נישט ארויס זאגן דער מספר פון די מענטשן וואס זענען געשטארבן וואס מיין שווער האט מיר געזאגט, ס'איז געווען א מוראדיגע מגיפה, זענען זיי געגאנגען און אויסגעטוהן די שיד און מקבל נזיפה געווען, והמגיפה נעצרה. מיין שווער האט מיר אנגעוויזן אויף די תשובה אין דברי חיים.

רבינו: חסידים האבן געהאט די חזקה אריינצושטעלן שוחטים אין בוקאווינא און אין מארמארוש אויך. און ס'זעהט אויס אפילו אין גאליציע אויך. אין די פלעצער זענען נישט געווען קיין רבנים דארטן, נאר די שוחטים האבן אלעס געפירט, נאר שפעטער האט זיך געמאכט אז ס'זענען יא געווארן רבנים דארטן, איז געווארן א ווידער שטאנד, און דאס האט געמאכט מחלוקת איבעראל.

רבי אלעזר ניסן איז געווען רב אין סיגוט, און ס'האט זיך געמאכט א מחלוקה אין קרעטשינא - ס'איז געבן סיגוט.¹³

ידוע שכאשר כיהן הגה"ק רבי אלעזר ניסן ז"ל ברבנות בק"ק סיגוט היה לו רדיפות שונות מצד בני הקהילה אשר הציקו לו ועמדו נגדו במחלוקת ואף העלילו עליו בפני שרי המחוז, שאת כל יגיע כפייהם חייבים הם לשלם לקהילה לצורך קיומו של הרב, שנים אחדות ולאחר מכן נתלהב הסכסוך ביותר, כאשר אסר את שהיטתו של השוחט מהכפר קרעטשינא, כי לא בדק בסימנים בעת ההשחיטה.

שמונה רבנים מגדולי ישראל עמדו לצידו של הגה"ק רבי אלעזר ניסן להיות לו לאחזקת ולאחזקת אחר שבררו הענין ונדעו הדבר שנכון עשה במה שפסל השוחט, והי' כותבים מכתבים לחזק אותו, וגם לבני הגליל להשתיק המחלוקת, ובס' שו"ת דרך יבחר נדפסו מכתבי קודש שכתב הגה"ק בעל "מראה יחזקאל" אודות ענין זה לאנשי הגליל הנזכר באגרת הג"ל: הטיבה ה' לטובים ולישירים בלבנות, צדק ומשפט אורחותם, ויהי כבוד שלומותם ה' אמוני שלומי ישראל, יראי ה' וחושבי שמו תושבי גליל מארמאראש כל איש ואיש לפי מהללו יתברך וישתבח באהלו, ויהי שלום בחילו, עד בוא מלך ישראל וגואלו.

רבינו: כ'האב דעם בריוו פונעם עצי חיים צום ערוגת הכושם בנוגע דעם ענין.

אויך די הומנה צו די דין תורה.

הגרי"ח: ס'איז אויך דא א בריוו פונעם פריערדיגן בעלזער רב צום ערוגת הכושם, און ס'זעהט זיך אויס אז ער נעמט זיך אן פאר'ן וויזשניצער רבי'ן, ס'איז זייער א איידעלער בריוו, ער וויל אים נישט זאגן וואס צו טוהן, נאר ער דרוקט אים צו אזוי (נדפס באגרא דבי הילולא מכתב מ"ט).

רבינו: דער זיידע שרייבט טאקע דארט איבער הרב הקדוש מבעלז.

אב"ד פאפא מאנסי: ס'איז א בריוו פונעם ערוגת הכושם צום גארליצער רב, זייער א שארפער בריוו, וועגן די אנדערע מחלוקה (אודות הרבנות בנארליץ המובא לעיל).

רבינו: דער ערוגת הכושם האט דעמאלטס - וועגן ס'איז געווען די דין תורה אין קליינווארדיין - געזאגט פאר איינעם וואס האט אים געזאגט, זאל ער וויסן אז וועגן ער גייט ארויס געבן א פסק וועט דער דברי חיים (אבי הרה"ק מנארליץ) שטיין דארט (מעולם העליון), און ער האט אים געוואלט מיט דעם איבערשרעקן, האט ער אים געענטפערט, 'אזוי, מאכטס אויף די מיהר אז יעדער איינער זאל זעהן ווי אזוי מ'איז מקיים 'לא תגורו מפני איש'.

אב"ד פאפא מאנסי: כ'האב עס געהערט פון צעהלימער רב ז"ל, אז די צאנזער קינדער האבן געזאגט פאר'ן ערוגת הכושם, 'דער חוסטער רב זעהט דען נישט אז דער צאנזער רב שטייט דא', האט ער געזאגט, 'יא, איך זעה טאקע אז ער שטייט דא, און זאל תגורו מפני איש' איז געזאגט געווארן אפילו פאר צאנזער קינדער'.

ער האט געזאגט פאר די פטירה אויף זיך, אז דער אויבערשטער האט אים געגעבן כל מיני שלימות, און איז געווען א אדם השלם, נאר ער האט עס נישט אויסגענוצט...

זיין קדושה איז געווען זייער גרויס, מ'דערציילט אז אמאל האט ער געמוזט האלטן א רעדע אין א מיניסטעריום אויף די אונגארישע שפראך, און אפאר מעג נאכדעם איז ער נישט געקומען אין ישיבה, און מ'האט נישט געוואוסט פארוואס, נאר ער האט געזאגט, 'מיט א מויל וואס האט

(בנו של הרה"ק המגיד מולאטשוב ז"ע שהיה חתנו של הצמח ה' לצבי מנאדווערנא ומילא מקום חותנו הק') וואס איז געווען דעמאלטס רב האט נישט מסכים געווען, האט דער שוחט נישט מאריך ימים געווען... און מ'האט געשיקט א צווייטן, און ס'האט אויך נישט געטויגט... אזוי איז געווען מיט אפאר שוחטים, ביז איינער איז געקומען צו רבי איציקל ראדווילער - און האט נישט אויסגעזאגט אז ער גייט דא זיין שוחט - און האט געבעטן אז דער רב זאל אים אנוואונטשן אריכות ימים, פרעגט ער אים 'פארוואס דארפסטו די ברכה?', האט ער נאכאמאל געבעטן די ברכה, 'איך בעהט פונעם רבי'ן די ברכה', האט ער אים טאקע אנגעוואונטשן אריכות ימים ושנים, נאכדעם האט זיך דער שוחט אנגערופן 'מוזל מוב, רבי, איך בין שוחט דא אין נאדווערנא'...¹⁵

אב"ד פאפא מאנסי: ס'איז דא א בריוו פונעם בעלזער רב פון רבי ישכר דוב צום ערוגת הכושם וועגן מ'האט גע'אסר'ט א שוחט.

הגרי"ח: ער שרייבט דארט, 'זכנוף הענין בוודאי הכל כחובה עשו', און זיי זענען זייער ברוגז אויף דעם.¹⁶

אב"ד פאפא מאנסי: כ'האב אויך א בריוו פונעם ערוגת הכושם צום עצי חיים, וועגן דעם כולל, און ער שרייבט אים זייער שיין.

15

יש לציין ששם במחוז מארמאראש נתהוה מרקחה גדולה בענין השוחטים, בפרט בין חסידי ראדוויל לחסידי קאסוב, וכל צדיקי הדור היו מעורבים בוה, כהרה"ק מאפסא, הבאר מים חיים, הרה"ק מלובלין, רבי יוסף מיאמפלע, ועוד.

ועי' בס' עשר צהצחות (עמ' ל"ב) שפע"א נכנס האהבת שלום לביהמ"ד ואמר שהיה לו דין תורה עם הרה"ק מראדוויל בבי"ד של מעלה, ופסקו שכדי להעמיד הדת על תילה, כל המחוז של מארמאראש צריך להיות תחת מרותי, ורבי איציקל מראדוויל צריך לעבור למחוז אחרת, ואכן אח"כ עבר רבי איציקל להתגורר בעיר ראדוויל, והשליטה אודות השוחטים נשאר תחת ידי האהבת שלום.

16

וה"ל הרה"ק מהר"ד מבעלזא: גם באתי לעורר את כהד"ג אודות אשר ראיתי בהעלה הגדפסה בחי' גאווה בצירוף עוד גדולי המדינה, בדברי השו"ב ממאדע נגד הרב מ... ובגוף הענין בוודאי הכל כחובה נעשה, רק יען כי הרב מ... הוא בר אבהן קדישין, לזאת למען כבוד אבותיו הקדושים וצללה"ה מהראוי לבקש איז עצה להביא הדבר לידי גמר בלתי בויון הרב מ... והי' בזה שלו' על ישראל (נדפס בס' ארא דם הילולא מכתב י').

גערעדט אונגאריש, קען איך נישט גיין אין די ישיבה אריין לערנען די הייליגע תורה'.

רבינו: ער איז דאך געווען א אויבערלענדער, פון משאנא איז ער געקומען, און דארטן האט מען גערעדט א אויבערלענדער – אידיש, וואס ענדלט צו דייטש, א דייטשע אידיש. שפעטער איז ער געקומען קיין אונטער – לאנד, קיין קליינווארדיין, און אין חוסט וואס איז געווען מאראמארוש, און דארט האט מען גערעדט דעם 'חסידישן אידיש', האט ער זיך געפלאגט צו רעדן, און ער האט נישט געוואלט רעדן דעם אידיש פון אויבער – לאנד וואס איז ענליך צו דייטש, און ס'איז זייער לשון לע"ו, האט ער זיך געפלאגט אויסצורייסן א געוואוינהייט פון די יונגט.

אב"ד פאפא מאנסי: זיין ערשטער רבי אלס חסיד איז געווען דער ייטב לב.

רבינו: יא, דאס ערשטע חסידישע ספר וואס ער האט געזעהן, איז געווען דאס ספר ייטב לב, און וועגן דעם איז ער געפארן קיין סיגוט.

אב"ד פאפא מאנסי: ער האט מורא'דיג מכיר טובה געווען דעם מוכר ספרים וואס האט אים פארקויפט דעם ספר ייטב לב.

קודם האט ער פונעם נועם אלימלך נישט געוואוסט צו זאגן, ס'איז דאך נישט געווען ביי זיי אין די געגנט, האט ער אויך מכיר טובה געווען דעם מוכר ספרים וואס האט אים עס פארקויפט,¹⁷ אלץ יונגל איז ער געווען מיט זיין פאטער אין באד, און ער האט געטראפן דעם שוואל ומשיב, און ער האט גערעדט מיט אים אין לערנען, האט דער שוואל ומשיב געבעטן אז ער האט נאר אפאר בחורים זאל ער קומען לערנען ביי אים, אבער דער פאטער האט נישט געוואלט, און ער האט זיך שטארק מצער געווען.

רבינו: אבער ער האט דאך געלערנט ביים כתב סופר?

אב"ד פאפא מאנסי: מ'זאגט אז ער איז געשלאפן אין איין שטוב מיט רבי יוסף חיים זאנענפעלד און מיט רבי יהודה גרינוואלד דער סאטמארער רב.

רבינו: ווען דער ערוגות הבושם איז אויף די עלטער נישט געזונט געווען, איז ביינאכט געקומען צו אים א דאקטער און אים באהאנדלט, און ווען דער דאקטער איז אוועק געגאנגען, האט ער געהייסן רופן זיין זוהן דער ויגד יעקב, און אז דער מאמע האט אים געשיקט רופן, איז ער געקומען, און ער שטייט ביים בעט, און ער קוקט אים אן און זאגט אים נישט גארנישט, דער ויגד יעקב שטייט און ווארט – דער פאטער האט אים דאך גערופן – האט ער זיך אנגערופן, 'דער מאמע האט דאך מיך גערופן, וואס וויל דער מאמע', האט דער ערוגות הבושם אים געזאגט, 'דא איז דאך געווען דער דאקטער, איך וויל נישט גיין שלאפן נאכדעם וואס איך האב אים געזעהן' (ולכן קראלבו בכדי שיכיש על אדם יר"ש קודם השינה).

אב"ד פאפא מאנסי: ער איז געווען מורא'דיג אין קדושה, דער צעהלימער רב האט געהאט א חזר-בחר (כעת אשר למד בישיבת אביו הנח"ק בעל ערוגות הבושם, ולקח לו אביו בחדר ת"ח שיחזור עמו על לימודו בעת שהנח"צ מצעידים הי' עוד בחדר צעיר לימים), און ער איז געוואר געווארן אז דער בחור גייט נישט אין מקוה, האט ער אים מסלק געווען, און האט גערופן דעם ריסקאווער רב ער זאל זיין זיין חזר-בחר.

ס'איז א פלא, דער ריסקאווער רב איז דאך געווען א מוהל, און פאר די פטירה (לעת זקנתו כשלא הי' עוד מוהל) האט ער געוואלט אפשערן די נעגל (שבו עושים המוהלים את מצות הפריעה), האט ער גע'חלומ'ט אז דער ערוגות הבושם קומט צו אים און זאגט אים, 'ס'איז גוט צו גיין מיט די נעגל – א חפץ של מצוה – ארויף (למעלה בגנזי מרומים)'.¹⁸

הגרי"ח: דער רבי איז אויך א תלמיד פון כתב סופר, דורך לערנען אסאך כתב סופר.

רבינו [בצחות]: כ'האב היינט אויך געלערנט אין כתב סופר... און כ'האב מיך מחיה געווען.

א געוואלדיגער דרך הלימוד, וואס ער לערנט אזוי שיין אויף מסכתות הש"ס, מ'זאגט אז דער חתם סופר אליינס האט געזאגט אויף אים 'ער לערנט וואָלער פון מיר, אבער איך בין עלטער'.

אב"ד פאפא מאנסי: ס'איז דא אויף מסכת גיטין.

רבינו: כ'האב היינט געלערנט אויף מסכת חולין (דף צו:) די סוגיא פון ירך שנתבשל בגיד הנשיה.

עיי' בס' תולדות הערוגות הבושם שבהנהגות שרשם לעצמו ללמוד בכל שבוע בספרי חסידות, רשם לעצמו: נועם אלימלך, קדושת לוי, נועם מגדים, ישמח משה, ודבר זה חוק ולא יעבור בלי נדר.

רבינו: ס'איז געווען אויף נאך מסכתות, ס'איז געווען אויף כתובות, ס'איז דא א ספר אויף חולין, אין ארץ ישראל האט היצאת 'דעת סופר' ארויסגעגעבן אויף חולין, זייער שיין אויסגעארבעט, עס איז אויך דא חידושי סוגיות, און די תשובות.

אב"ד פאפא מאנסי: דער כתב סופר האט געהאט א זכיה - דאכט זיך אז אזוי שרייבט זיין זוהן אין חוט המושלש - אז ער האט געהאט א גרעסערע פונעם חתם סופר.

רבינו: יא, ער האט געהאט א גרעסערע ישיבה באיכות ובכמות.¹⁹

אב"ד פאפא מאנסי: ער איז אויך געווען א גרויסער קנאי.

ס'איז א אינטערסאנטער זאך אז מ'זעהט נישט אין ערוגת הבושם על התורה כמעט ווי ער זאל ברענגען דעם כתב סופר, אפשר אין די תשובות.

רבינו: אין מהר"ם שיק איז כמעט נישטא קיין תשובה וואס ער זאל נישט דערמאנען דעם חתם סופר.

נפדרו לשלום

19

יש לגיץ שדבר זה מביא גם הגה"ק רבי משה יוסף האפמאן זצ"ל, דומ"ץ פאפא (ולבסוף ימיו בעה"ק ירושלים, ושם נפ"ק) בהקדמה לספרו מי באר מים חיים על מס' ברכות וז"ל שם, וזכות אבותי וזכות רבותי יעמדו לי, וכו', וכשהייתי בן י"ט שנים הלכתי לשיבה הרמה לשיבת מורי בעל מחבר תשובת כתב סופר, ומצאתי שם חברים צדיקים וחסידים ומתמידים וחריפים, ד' מאות בחורים, כולם אהובים כולם ברורים, והיו עומדין צפופין בבית המדרש הישן על מקום קטן מי שלא ראה לא יאומן כי יסופר, ושם מצאתי ונראה כבוד התורה, ומורי ז"ל למד שיעור בסוגיות הש"ס בחריפות והיו דבריו נהמדים כניתה מסני, והיה מושג על תלמידיו בהשגחה גדולה, והיו שומרים שראו בחלונות חדרו הבחורים.

היה מתמיד בתורת ה', כי כאשר ראו התלמידים ואי אפשר לשער בענין אחר אלא שהציץ בו רוח הקודש והיה מיסר ורודף מי שהיה בו מדות שאינם טובים והיה מרחיק אותם מבין תלמידיו, עד שהיו ישיבה הרמה בלי סוג ופסולת, ואמר לאמ"י ז"ל שיאמינו לו שגם החת"ס לא זכה לשיבה כזה, כי בישיבת הח"ס החסידים לא היו חריפים והוא זכה לתלמידים חסידים קדושים וחריפים, ומורי ז"ל היה לומד עם הישיבה בהתמדה גדולה, ובתוכה כל יום היה לומד בענין אחר, אשרי מי שזכה לשמש בישיבתו הרמה ולנשק את ידו, עכ"ל.

אב"ד פאפא מאנסי: מ'זאגט אויפן כתב סופר, אז רבי הלל קאלאמייער האט געזאגט אויף אים אז ער איז געווען א 'שומר הברית'.

*

אב"ד פאפא מאנסי כיבד את רבינו לברך על מזונות ויין

ואיחל רבינו ברכת לחיים לאב"ד פאפא מאנסי

ולחמחותו והחתן שליט"א

רבינו: אז מ'זויל זיך אויסלערנען צו לערנען גוט א סוגיא מסודר, דארף מען זעהן אין כתב סופר ווי אזוי ער האט געלערנט, ער איז מסדר די שיטות מיט אלעם.

אב"ד פאפא מאנסי: רבי הלל קאלאמייער האט אסאך מספיד געווען דעם כתב סופר, ער האט געזאגט אויף אים 'פרי צדיק עץ חיים'.¹⁸

רבינו: ס'איז דא א שיינער הספד אין ייטב פנים (דרוש לא ליום י"ג מידות) אויפן כתב סופר, ער מייטשט אים דעם נאמען 'אברהם שמואל בנימין', זייער א שיינער הספד.

אין טאג פון שלש עשרה מידות האט ער אים מספיד געווען, ער איז שוין אוועק ווינטער כ"ד טבת.

אב"ד פאפא מאנסי: ער איז אלט געווען זיבן און פופציג יאר, און כמעט אלע גדולים פון אונגארן בימיו זענען געווען פון זיינע תלמידים.

אויף גיטין איז דא, אויף וועלכע מסכתות איז נאך דא?

18

עיינו בס' לב העברי מהאגן רבי עקיבא יוסף שלעזינגער ז"ל, וכן בס' זכרון למשה (עמ' שצ"ה) מובא בזה"ל: בשבתי פעם בצל כ"ק ש"ב עט"ר רבינו האגן האמיתי מופת הדור מרן עקיבא סופר (שליט"א) [זצ"ל], האגב"ד דפ"ב, שמעתי בסוד שיה קדשו שצדיק אחד מבני עשרת השבטים שבא לאירופא, נתגלה אל הגה"ק רבי חילל מקאלאמייא זצ"ל, ושהה אצלו ימים אחדים בחג הפסח, ומספרים נפלאות שראו אז ממנו.

הגה"ק מקאלאמייא זצ"ל ששה אותו ארוכות שאלו פעם: מי הוא ואון וצדיק דורינו, ענהו הצדיק הנסתר: - הרב מפרעשבורג -, והמשיך הנסתר לתארו: 'פרי צדיק עץ חיים שומר הברית'.

וכאשר הכת"ס נסתלק הספידו כל ימי השבעה, התחיל בכל יום את הספידו במילים אלו: 'פרי צדיק עץ חיים שומר הברית, ופירש בארוכה את דברי הצדיק נסתר כיצד הולם תואר זה את מרן הכתב סופר... ע"ש.

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעיקוואד • מאנטריאל • אוסטראליע

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסטער • וועינ

שהשמחה במעונו

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללניו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב ביורדך

קרית יואל

להולדת הבן

ר' ישע' שבת בראך נ"י
ר' אברהם יושע גלאנץ נ"י
ר' חיים צבי כ"ץ נ"י
ר' יוסף מאסרי נ"י

הר"ר איתמר אליעזר זאב מייזליש

ר' משה צבי (בר"מ) קליין נ"י
ר' יואל ב"ר מרדכי לייב ראטה נ"י

ר' יואל (בר"מ) שווארץ נ"י

ר' יואל אברהם יודא שווארץ נ"י

הרב' יואל ב"ר דניאל שטיינבערג

ר' יואל (בר"מ) שפיצער נ"י

להולדת הבת

ר' מאיר יודא הערשקאוויטש נ"י

ר' אליעזר וויינבערגער נ"י

ר' זלמן לייב פאלקאוויטש נ"י

ר' פנחס פריעד נ"י

ר' אברהם (בר"מ) פריעד מאן נ"י

ר' משה יקותיאל שווארץ נ"י

להכנסת בנו לעוה"מ

ר' חיים אלעזר ווערצבערגער נ"י

ר' שמואל זאנוויל לייטנער נ"י

ר' שמעון יצחק פילעפף נ"י

ר' ליפא פריעדמאן נ"י

הר"ר אברהם וואלף פריעדמאן שליט"א

בארא פארק

להולדת הבן

ר' חיים בערגער נ"י

להכנסת בנו לעוה"מ

הרב אלעזר ניסן שטראהלי שליט"א מו"ץ

לאנדאן

להולדת הבן

ר' אברהם חיים שרייבער נ"י

ר' אברהם יוסף ב"ר משה שמעון העלד נ"י

להולדת הבת

ר' מנחם זאב ב"ר משה יוחנן קליין נ"י

ר' יוחנן חיים ב"ר בערל שטראה נ"י

בני ברק

להולדת הבן

ר' יחיאל מיכל בערקאוויטש נ"י

להולדת הבת

ר' שמעון שווארץ נ"י

ר' יואל ברא" וויינבערגער נ"י

ירושלים

להולדת הבן

ר' משה יוסף שפילמאן נ"י

וויליאמסבורג

להולדת הבן

ר' יואל משה ב"ר מרדכי גלובער נ"י

ר' אברהם הערש האראוויטש נ"י

ר' אהרן הערש ברש"ע וועבער נ"י

ר' לוי יצחק ב"ר חיים אלי טייטלבוים נ"י

ר' טוב' ב"ר קלמן ליבערמאן נ"י

ר' קלונימוס אליעזר עק שטיין נ"י

ר' שלמה לייב ב"ר אשר פארקאש נ"י

ר' יוסף הלוי ב"ר צבי שווארטץ נ"י

ר' יואל ב"ר יוסף שטערן נ"י

להולדת הבת

ר' יואל ב"ר מנחם פתחי בראך נ"י

ר' יואל יושע ב"ר נטע ווייס נ"י

ר' נחום מרדכי ברי"י ווערצבערגער נ"י

ר' ירמ' לעוו נ"י

ר' יואל ברי"ב מיטעלמאן נ"י

ר' אברהם שמואל ניי שטיין נ"י

ר' יצחק אליקים ב"ר זאב שווארטץ נ"י

להכנסת הבן לעוה"מ

ר' אברהם צבי משה כלומענפעלד נ"י

ר' אהרן יקותיאל בערקאוויטש נ"י

ר' אהרן זאב גלובער נ"י

ר' שלום יצחק יאקאבאוויטש נ"י

ר' פנחס פרענקל נ"י

ר' יקותיאל אהרן רובין נ"י

אירוס' צאצאיהם

ר' אברהם אייזען נ"י, בארא פארק	החתן דוד אלימלך נ"י	ר' מענדל קרעש נ"י, בארא פארק
ר' עמרם טירנויער נ"י, קרית יואל	החתן יואל נ"י	הר"ר אברהם חיים אליעזר דאווידאוויטש, ק"י
ר' שמעון אהרן כ"ץ נ"י, קרית יואל	החתן יצחק אלי נ"י	ר' אפרים שטערן נ"י, וויליאמסבורג
ר' שמשון לעווין נ"י, בארא פארק	החתן שמעון נ"י	ר' אברהם יודא באנדא נ"י, וויליאמסבורג
ר' מענדל מיטעלמאן נ"י, וויליאמסבורג	החתן יעקב משה נ"י	ר' מנחם שרגא הלוי קלאגסבורג, וויליאמסבורג
ר' ליפא מענדלאוויטש נ"י, מאנסי	החתן יואל נ"י	ר' משה מרדכי מייערס נ"י, קרית יואל
ר' יצחק פאללמאן נ"י, וויליאמסבורג	החתן יואל נ"י	ר' מתת'י האלפערט ע"ה, בארא פארק
הר"ר עזריאל קלאר שליט"א, קרית יואל	החתן משה אלי נ"י	ר' אברהם מרדכי קרישק נ"י, בארא פארק
ר' שמעון ישראל קליין נ"י, וויליאמסבורג	החתן הערשל נ"י	ר' אברהם וואלדמאן נ"י, וויליאמסבורג
ר' צדוק שטערן נ"י, בארא פארק	החתן יונתן בנימין נ"י	ר' עזריאל לעפקאוויטש נ"י, וויליאמסבורג

נישואי צאצאיהם

ר' שמואל (בר"מ) בראך נ"י, קרית יואל	החתן יושע נ"י	ר' מנחם פישער נ"י, מאנסי
ר' עזריאל צבי ווייס נ"י, וויליאמסבורג	החתן דוד מאיר נ"י	ר' ליפא יאקאבאוויטש נ"י, וויליאמסבורג
ר' משה וויינבערג נ"י, קרית יואל	החתן יצחק אהרן נ"י	ר' קלונימוס קלמן ברוין נ"י, מאנסי
ר' ברוך מרדכי מארקאוויטש נ"י, קרית יואל	החתן אלחנן נ"י	הר"ר אברהם מאיר מארקאוויטש נ"י, ק"י
הר"ר יעקב אלעזר מענדלאוויטש, קרית יואל	החתן צבי אלימלך נ"י	הר"ר שלום הלוי לאנדא נ"י, וויליאמסבורג
ר' מרדכי פאגעל נ"י, לאנדאן	החתן משה נ"י	ר' יעקב נח ענגעל נ"י, בני ברק
ר' חיים אלי צוויבל נ"י, קרית יואל	החתן יקותיאל צבי נ"י	הר"ר דוד שלמה עק שטיין שליט"א, קרית יואל
ר' משה יודא רובין שטיין נ"י, וויליאמסבורג	החתן שמואל מרדכי נ"י	ר' ישראל אלימלך קליין נ"י, וויליאמסבורג
ר' יודא צבי שווארץ נ"י, אנטווערפן	החתן חנוך זונדל נ"י	ר' משה יודא הירש נ"י, קרית יואל
ר' משה אלימלך שטערן נ"י, לאנדאן	החתן יואל נ"י	ר' אברהם אהרן פריעדמאן נ"י, לאנדאן
ר' יודא פנחס שטראהלי נ"י, וויליאמסבורג		ר' אברהם בער דייטש נ"י, וויליאמסבורג



אדער קען מען שיקן דורך א פקס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-527648437 און אין אר" 1-888-732-6347